بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓު

ވޮލިއުމް: 54 | އަދަދު: 100 | ތާރީޚު: 27 ޛުލްޤަޢިދާ 1446 - 25 މޭ 2025 | އާދިއްތަ

ގަވާއިދު ނަންބަރު: 7/2025

ގޭންގުތަކުން ހިންގާ ކުށްތަކާއި އެނޫންވެސް ނުރައްކާތެރި ކުށްތައް ހުއްޓުވުމުގެ ގަވާއިދު

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީސް
ބޮޑުތަކުރުފާނުމަގު
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ފޯން: 3336211
މޮބައިލް: 7242885
ވެބްސައިޓް: www.gazette.gov.mv

- ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްދިނުމަށް އެދި ފޮނުއްވާނީ legalaffairs@po.gov.mv އަށެވެ.

2025 ޖޫން 15 ވީ ބުރާސްފަތި ދުވަހު ބޭއްވި 20 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 2025 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 32 ވަނަ ޖަލްސާއިން ފާސްކުރެއްވި "ގޭންގުތަކުން ހިންގާ ކުށްތަކާއި އެނޫންވެސް ނުރައްކާތެރި ކުށްތައް ހުއްޓުވުމުގެ ބިލު" ގާނޫނުއަސާސީގެ 92 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، 2025 ޖޫން 25 (1446 ދުލްޙިއްޖާ 27) ވީ އާދިއްތަ ދުވަހު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަސްދީޤު ކުރެއްވުމުން، މި ބިލު ގާނޫނަކަށްވެ، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި މިއަދު ޝާއިޢު ކުރެވިއްޖެއެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 7/2025

ގޭންގުތަކުން ހިންގާ ކުށްތަކާއި އެހެންވެސް ނުރައްކާތެރި ކުށްތައް ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު

ފިހުރިސްތު

އެއްވަނަ ބާބު

ފެށުން

1. ތަޢާރަފާއި ނަން 9
2. މަޤްޞަދު 9
3. ޤާނޫނު ހިންގާނެ ފަރާތް 10

ދެވަނަ ބާބު

މަޖްރޫމުކަމުގެ ތަފްޞީލު

4. އިންތިޒާމުވެގެން ކުރާ ބޮޑެތި ކުށް 11
5. ނުރައްކާތެރި ކުށް 12
6. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕު 12
7. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ގްރޫޕު 13
8. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ މެންބަރެއް 13
9. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ މެންބަރެއް ކަމަށް ދެއްކުން 14
10. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއް ހިންގުން 14
11. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ ނިޝާން 14
12. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ ނިޝާން ހާމަކޮށްގެންއުޅުން 15
13. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް މީހުން ހޯދުން 15
14. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގައި ބައިވެރިވުން 15
15. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ ޙަރަކާތް 16
16. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް ތާއީދު ހޯދުން 16
17. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް ތާއީދުކުރުން 16

ތިންވަނަ ބާބު

އިންޝުއަރެންސް ހިންގާ ކުންފުނިތަކާބެހޭ

އެއްވަނަ ބައި

ކުންފުނިތަކުގެ

18. އިންޝުއަރަރުވެރިޔާ ކުންފުނިތަކާ ގުޅިފައިވާ އެފިލިއޭޓް ނުވަތަ ހިންގުމުގެ ކުރި 16

19. އިންޝުއަރަރުވެރިޔާ ކުންފުނިތަކާ ގުޅިފައިވާ މީހުން ހޯދުމުގެ ކުރި 17

20. އިންޝުއަރަރުވެރިޔާ ކުންފުނިތަކާ ގުޅިފައިވާއެއްގައި ނުވަތަ އެފިލިއޭޓް ގުޅިފައިވާ ބަދަލުތަކަށް ބައިވެރިވުމުގެ ކުރި 18

21. އިންޝުއަރަރުވެރިޔާ ކުންފުނިތަކާ ގުޅިފައިވާ މެންބަރުއެއްކަން ދެއްކުން 20

22. އިންޝުއަރަރުވެރިޔާ ކުންފުނިތަކާ ގުޅިފައިވާ ނިޔަލަން ހާމަކުރުން 20

23. އިންޝުއަރެންސް ހިންގާ ކުންފުނިތަކާ ގުޅިފައިވާ ނިޔަލަން ޢާއްމު ތަންތަނުގައި ކުރުން ނުވަތަ ހަދުނުކުރުން 21

24. އިންޝުއަރަރުވެރިޔާ ކުންފުނިތަކާ ގުޅިފައިވާ މީހުން ޙާޟިރުކުރުން 22

25. އިންޝުއަރެންސް ހިންގާ ކުންފުނިތަކުގެ އަމިއްލަ ތަންތަން ބޭނުންކުރުން 22

26. ހިސާބުތަކުގެ ވަރަށްތަން ބެލެހެއްޓުމުގެ ކުރި 22

27. ޓްރާންސް ސަރުބަހުން ކުންފުނިން 23

ދެވަނަ ބައި

ނަރަސް މުއްސަނދިކަން ހޯދައި ރިޕޯޓުކުރުން

28. ނަރަސް މުއްސަނދިކަން ހޯދައި ރިޕޯޓުކުރުމުގެ ކުރި 24

29. ނަރަސްތަކުން ހޯދާފައިވާ މުއްސަނދިކަމުގެ ކަނޑައެޅުމަށް ހުށަހެޅުން 25

30. ނަރަސްތަކުން ހޯދާފައިވާ މުއްސަނދިކަމުގެ ކާޑު ކަނޑައެޅުން 26

31. ނަރަސް މުއްސަނދިކަން ވަޒަންކުރުން 27

32. ނަރަސްތަކުން ހޯދި މުއްސަނދިކަން ކަމުގައި ކަނޑައަޅާ ފައިސާ ދައްކަވަން ނެގުން 28

ހަތަރުވަނަ ބާބު

ޝަރުޢީ ކުންފުނިތަކާބެހޭ

33. ތަކާފުލް އެއްގޮތް ނުވަތަ ޝަރުޢީކޮށް ހިންގާ ބިޒްނަސްތަކުގެ ކުރާ ޝަރުޢީކޮށް ކުރި 28

34. ހަމަޖެހިފައި ހިންގާ އަދި އެހެން ޝަރުޢީކޮށް ހިންގާ އެކަށީގެންވާ އެފިލިއޭޓް ކުރި 32

35. ތަކާފުލް އެއްގޮތް ނުވަތަ ޝަރުޢީކޮށް ހިންގާ ގެންގުޅުމުގެ ކުރި 33

36. ފޮލިސީ ނަގައި އަދި ބަޖެޓުގައި ނަގައި އެކަށީގެންވާ އެފިލިއޭޓް ކުރި 35

37. ކުރެވިދާނެ ވަރު ޑިސްކަސް މަނާކުރުން 35

38. ތޫނު އެއްޗެހި 35

39. ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު 36

40. ފުލުހުން ނަގައިފާއި ބަހައްޓައި ނަގައިގެ އެއްޗެހިކުރުމަށް ހުއްދަ ހޯދަން ޖަހާފައިވާން 36

ފަސްވަނަ ބާބު

ނުރައްކާތެރި އަދި އިންތިޒާމުވެގެން ކުރާ ކުށްތައް ހުއްޓުވުމުގެ ބާރުތައް

އެއްވަނަ ބައި

ތަރުތީބުވުގެ ބާރުތަކާއި އިޖުރާއަތު

41. ކުށްކުރުން ހުއްޓުވުމަށާއި ތަރުތީބުވެގެން ހިންގުމަށް ފުލުހުންނަށް ލިބިދޭ އާންމު އަދި ހާއްސަ ބާރުތަކުގެ ދާއިރާ 37

42. މީހުން ބަލައި ފާސްކުރުން 37

43. ހައްޔަރުކުރުމުގެ ބާރު 39

44. އަމިއްލަ ތަނަކުން މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހު ބަލައި ފާސްކުރުން 40

45. ތަންތަން ބަލައި ފާސްކުރުން 43

46. އުޅަނދުފަހަރު ހިފަހައްޓައި ބަލައި ފާސްކުރުން 43

47. ބޭރުގެ އުޅަނދުތަކާ ގުޅިގެން ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމުގެ އުސޫލު 46

ދެވަނަ ބައި

ހާއްސަ އޮޕަރޭޝަންތައް

48. ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީ 46

49. ސިއްރު އޮޕަރޭޝަންތައް 50

50. ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީ އަދި ސިއްރު އޮޕަރޭޝަންތަކުން ހޯދާ ހެކި 52

51. ހާއްސަ އޮޕަރޭޝަންތަކުގެ މައުލޫމާތު ރިޕޯޓުކުރުން 53

ތިންވަނަ ބައި

މުދަލާއި ފައިސާ ހިފެހެއްޓުމާއި ދައުލަތަށް ނެގުން

52. ފައިސާއާއި މުދަލުން މުއާމަލާތްކުރުން ހުއްޓުވުމާއި ހިފެހެއްޓުން 54

53. ދައުލަތަށް މުދާ ނެގުން 56

ހަތަރުވަނަ ބައި

ރައްދުތަކާއި ސަލާމަތީ ފިޔަވަޅު

54. ޓާސްކު ވަޒީރާ މަޝްވަރާކުރުން 60

55. ތަޙްޤީޤުގައި ކުރެވޭ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ހަރުކުރުން 62

56. ވަކި އެއްޗެއް ނުވަތަ މާއްދާއެއް ނުވަތަ ނިޝާނަކާ ގުޅޭގޮތުން ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ހަރުކުރުން 64

57. ހުރި ތަނަކާ ގުޅޭގޮތުން ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ހަރުކުރުން 65

58. ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުން 66

59. ތަޙްޤީޤުކުރުމާއި ދަޢުވާކުރުމުގެ މުއްދަތުތައް 68

60. ކާރިޘާތުގެ ދަށުން ނުވަތަ އެމަރޖެންސީހާލަތެއްގައި ބަންދުން ދޫކުރުން 72

61. މަޢާފު ދެއްވުމާއި އަދަބު ލުއިކުރެވުން 72

62. އިތުރު ކަމަށް ބުނާ ހިމެނޭ ގޮތުގައި ޝަރީޢަތަށް ބަލައިގަނެވިދާނެ ހެކި 73

ހަވަނަ ބާބު

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕްތަކަށް ކަނޑައެޅުން

63. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުން 73

64. ހުށަހެޅުމަށް ރައްދު ދިނުން 76

65. ހުށަހެޅުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށް ބޭއްވޭ އަޑުއެހުން 77

66. ހުށަހެޅުމާމެދު ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމުން 78

67. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއް ކަމަށް ކަނޑައެޅުން އަދި އޭގެ ނަތީޖާ 80

68. އިންޓެލިޖެންސް މަޢުލޫމާތު އަދި ފުލުހުންގެ އެހީތެރިކަން 81

69. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއް ކަމުގައި ކަނޑައެޅި ކަނޑައެޅުން ބަދަލުކުރުމާއި ބާތިލުކުރުން 84

ހަތްވަނަ ބާބު

ކުޑަކުދިން ކުށުގެ ވެރިން ދުރުކުރުމާގުޅޭ ހާއްސަ ފިޔަވަޅުތައް

70. އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ ގްރޫޕުތަކުގެ ހަރަކާތްތަކުގައި ބައިވެރިވުން ހުއްޓުވުމުގެ ނުވަތަ އެފަދަ ހަރަކާތްތަކުން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރު 85

71. ކޯޓު އަމުރަށް އެދުން 86

72. ކޯޓު އަމުރުގައި ޝަރުތުކުރެވިދާނެ ކަންކަން 86

73. އަމުރާގުޅޭ އިތުރު ކަންކަން 88

74. ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދުން 88

އަށްވަނަ ބާބު

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމާބެހޭ ޚާއްސަ އިޖުރާއަތު

އެއްވަނަ ބައި

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރާބެހޭ ޢާންމު ހަމަތައް

75. މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު 89
76. އަމުރަކަށް އެދި ހުށަހެޅުން 90
77. މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅޭގޮތުން ކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައެޅުން ... 91
78. އަމުރުން ކުރުމަށް ލާޒިމުކުރެވިފައިވާން ނުވަތަ މަނާކުރެވިފައިވާން ކަންކަމުގެ ދާއިރާ 92
79. އަމުރުގައި ހިމެނެންޖެހޭ ކަންކަން 93
80. މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއްގެ މުއްދަތު 94
81. މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދުން 94
82. މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުން 96
83. މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު މުރާޖަޢާކުރަމުން ގެންދިޔުން 96
84. އަމުރުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން އަމުރު ނިމުމަކަށް ގެނައުން 96
85. އެކަކުގެ މައްޗަށް އެއްފަހަރަށްވުރެ ގިނަ ފަހަރު އަމުރު ނެރުން 97

ދެވަނަ ބައި

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ފިޔަވަޅުތައް

86. ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ޢާންމު އުސޫލު 98
87. ވަދެނިކުމެވޭ ތަންތަނާގުޅޭ ފިޔަވަޅުތައް 98
88. ދަތުރުފަތުރާގުޅޭ ފިޔަވަޅުތައް 99
89. މުޢާމަލާތުތަކާގުޅޭ ފިޔަވަޅުތައް 99
90. ފުލުހުންގެ މަރުކަޒަށް ހާޒިރުވާން އެންގުން 99
91. [illegible] ބެލުން 100
92. [illegible] މުޢާމަލާތް އަޑުއެހުމުގެ އިޖުރާއަތު 100

ތިންވަނަ ބައި

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު ތަންފީޒުކުރުން

93. އަމުރު ތަންފީޒުކުރުން 101
94. ދިރިއުޅޭ ތަނަށް ވަދެ، ބަލައި ފާސްކުރުން 101

95. ސަރވެއިލަންސް 101
96. އަމުރު ހިލާފުވުން 101

ނުވަވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން

97. ގަވާއިދު ހެދުން 101
98. ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން 102
99. އުވާލެވޭ ޤާނޫނު 102
100. މާނަކުރުން 102

ޤާނޫނު ނަންބަރު:7/2025

ގޭންގުތަކުން ހިންގާ ކުށްތަކާއި އެނޫންވެސް ނުރައްކާތެރި ކުށްތައް ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު

އެއްވަނަ ބާބު

ފެށުން

ތަޢާރުފާއި ނަން

1. (ހ) މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ނުރައްކާތެރި އަދި އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ ބޮޑެތި ކުށްކުރުން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި ކަމާގުޅޭ ކުށާއި އަދަބު ކަނޑައެޅުމާއި، އެފަދަ ކުށްތައް ހުއްޓުވުމަށް ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކަށް ލިބިދޭ ބާރުތައް ކަނޑައެޅުމާއި، އެފަދަ ކުށްތަކުން ކުޑަކުދިން ދުރުކުރުމަށް ފިޔަވަޅު އެޅުމާގުޅޭ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމާއި، އެފަދަ ކުށްތަކުގައި ބުރުމަދުކުރޭ ފަރާތްތަކުން ދޮސިޖަރާކާން ކޮންޓްރޯލްކުރުމާގުޅޭ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމާއި، އެނޫންވެސް ކަމާބެހޭ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމުގެ ޤާނޫނެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް ކިޔާނީ، "ގޭންގުތަކުން ހިންގާ ކުށްތަކާއި އެނޫންވެސް ނުރައްކާތެރި ކުށްތައް ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު" އެވެ.

މަޤްޞަދު

2. މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަކީ އަންނަނިވި މަޤްޞަދުތައް ޙާޞިލުކުރުމެވެ.

(ހ) އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ ބޮޑެތި ކުށްތަކާއި އެނޫންވެސް ނުރައްކާތެރި ކުށްތައް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިނގުން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި، ނުރައްކާތެރި އަދި އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ ބޮޑެތި ކުށްތަކާއި ނުހައްޤު މުއްސަނދިކަން ހޯދައި ލިބިގަތުމުގެ ކުން ހިފެހެއްޓުމުން ކުށެއްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅޭ ޢަމަލުތައް ބަޔާންކުރުމާއި އެ ކުށްތަކުގެ އަދަބު ކަނޑައެޅުން؛

(ހ) އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ ބޮޑެތި ކުށްތަކާއި އެނޫންވެސް ނުރައްކާތެރި ކުށްތައް ކުރާ ޖަމާޢަތްތަކާމެދު އެކަށޭނަ ގޮތެއްގެމަތިން ފިޔަވަޅު އެޅުމަށްޓަކައި ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާތަކަށް ހުއްދަ ބާރުތައް ދިނުން؛

(ށ) އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ ބޮޑެތި ކުށްތަކާއި އެނޫންވެސް ނުރައްކާތެރި ކުށްތަކުން ކުޑަކުދިން އަދި ކުރާ ވެރިން ޒުވާނުން، އެކުދިންނަށް ރައްކާތެރިކަމާއި، ކުއްޖަކުގައި މުޖުތަމަޢުގައި ރުޅިއަރުވާ މަގުފޭރިގަތުމުގެ ހާލަތުގައި ޙިމާޔަތްކުރުމުގެ އުސޫލުތަކެއް ކަނޑައެޅުން؛

(ނ) އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ ބޮޑެތި ކުށްތަކާއި އެނޫންވެސް ނުރައްކާތެރި ކުށްތަކުން ބައިވެރިވުންނާއި މުޖުތަމަޢު ރައްކާތެރިކުރުމަށްޓަކައި، އަދި ކުށްތައް ކުރާ ޖަމާޢަތްތަކާ ގުޅުންހުރި މީހުންނާމެދު، ފިޔަވަޅު އެޅުމާ ގުޅޭ އުސޫލުތަކެއް ކަނޑައެޅުން.

ޤާނޫނު ހިނގާނެ ދާއިރާ

3. މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ހިނދަކު، މި ޤާނޫނު ހިނގާނީ، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި ކުރާ، މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ ކުށްތަކާއި ނުރައްކާތެރި ކުށްތަކުގެ މައްޗަށެވެ.

(ހ) މުޅި ކުށް އެކުގައި ނުވަތަ ކުށުގެ ބައެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުރާ ހާލަތުގައި؛ ނުވަތަ

(ށ) މުޅި ކުށް އެކުގައި ނުވަތަ ކުށުގެ ބައެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ކަނޑުގެ ނުވަތަ ވައިގެ އުޅަނދެއްގައި ކުރާ ހާލަތުގައި؛ ނުވަތަ

(ނ) މުޅި ކުށް އެކުގައި ނުވަތަ ކުށުގެ ބައެއް ދިވެހިރައްޔިތަކު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަޙައްދުން ބޭރުގައި ކުރާ ހާލަތުގައި؛ ނުވަތަ

(ރ) މުޅި ކުށް އެކުގައި ނުވަތަ ކުށުގެ ބައެއް ދިވެހިރައްޔިތަކު ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަޙައްދުން ބޭރުގައި ކުރާ ހާލަތުގައި.

ދެވަނަ ބާބު

މަޢުލޫމާތުގެ ދަތުރު

އިންޓެލިޖެންސް ކުރާ ބޮޑީ ކުން

4. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި "އިންޓެލިޖެންސް ކުރާ ބޮޑީ ކުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިންޓެލިޖެންސް ފަދައިވާ ކަންކުރާ ގުޅުންހުރި ކުރާ، އަންނަނިވި ކުންތަކުގެ ތެރެއިން ކުރަންކެވެ.

(1) ވަސްތުވާތަކާތި ޒަރޫރަތްކުރުމުގެ ކުން؛

(2) މިހުން ޒަރޫރަތްކުރުމުގެ ކުން؛

(3) ދިވެހިރާއްޖޭއަށް ގެނައުން މަނާ ތަކެތިން ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ކުން؛

(4) އަމުރަކީ އެއްޗެހި ނަގަފާޅުން އަސްލުގެ ގޮތުގައި ދެއްކުމުގެ ކުން؛

(5) ނުރައްކާތެރި ކުން؛

(6) އަނިޔާވެރި ކުންތަކުގެ ތެރެއިން ކުރުގެ އަދަދުގެ ގޮތުގައި 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ޖަލުގައި ބަންދުކުރުމުގެ އަދަބު ކަނޑައެޅިފައިވާ އެންމެހައި ކުންތައް.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ވަސްތުވާތަކާތި ޒަރޫރަތްކުރުމުގެ ކުން ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ވަސްތުވާތަކާތި ޒަރޫރަތްކުރުމުގެ ކުށްތަކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، މިހުން ޒަރޫރަތްކުރުމުގެ ކުން ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2013 (މިހުން ޒަރޫރަތްކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މިހުން ޒަރޫރަތްކުރުމުގެ ކުށްތަކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖޭއަށް ގެނައުން މަނާ ތަކެތިން ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ކުން ކަމަށް

ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްވެސް ޤާނޫނަކުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރުމަށް މަނާ ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއްވެސް އެއްޗަކުން ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ކުށަށެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަމުދުރި އެއްޗެހި ނަކަލުކޮށް އަސްލުގެ ގޮތުގައި ދެއްކުމުގެ ކުށް ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ 310 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށަށެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ނުރައްކާތެރި ކުށް ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށަކަށެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (6) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަނިޔާވެރި ކުށް ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަމާބެހޭ ކުށް ކަނޑައެޅުމުގެ ޤާނޫނުތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ، ފަރުދުންނާ ދެކޮޅަށް ހިންގާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން އަނިޔާވެރި ޢަމަލު ހިމެނޭ ކޮންމެ ކުށަކަށެވެ.

ނުރައްކާތެރި ކުށް

5. މި ޤާނޫނުގައި "ނުރައްކާތެރި ކުށް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށަކަށެވެ.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕް

6. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި "އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއް ނުވަތަ އެފަދަ އެއް ކުށަށްވުރެ ގިނަ ކުށް ކުރުމަށް، ނުވަތަ އެނޫންވެސް ޖިނާއީ ކުށް ކޮށްގެން ސީދާ ގޮތުގައިވިޔަސް ނުވަތަ ނުސީދާ ގޮތުގައިވިޔަސް މާލީ ނުވަތަ އެހެނިހެން މާއްދީ މަންފާއެއް ހޯދުމަށް، ގުޅިގެން މަސައްކަތްކުރާ، ތިން މީހުން ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ މީހުންގެ މައްޗަކަށް އެކުލެވޭ އިންތިޒާމުވެފައިވާ ގްރޫޕަކަށެވެ. މި މާނައިގެ ތެރޭގައި، ގޭންގު، ކްރިމިނަލް އެންޓަޕްރައިސް، ކްރިމިނަލް ސިންޑިކޭޓު އަދި އެނޫންވެސް ގްރޫޕެއް ހިމެނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ވަކި ޕްރޮޑަކްޓެއް އެއީ އިންޝުއަރެންސްއާއި ކޮންވެންޝަނަލް ޕްރޮޑަކްޓެއް ކަމުގައި ބެލުމުގައި، އެ ޕްރޮޑަކްޓް ނިސްބަތްވާ މީހުން އެކި ފަރާތްތަކުން ބަދަލުވަމުން އައިސްފައިވާކަމާ، ނުވަތަ އެ ޕްރޮޑަކްޓް ނިސްބަތްވާ މީހުންގެ ތެރެއިން ޚިޔާރު ކުރެވޭ ކުރުމުގައި ނުވަތަ އެއިން ކުރެއް އިންޝުއަރެންސް ކުރުމުގައި ނުވަތަ ޓްރާންސްފަރ ކުރުމުގައި ބަދަލުވަމުން އައި ސިޔާސަތު ތަފާތު ހޯދުމުގެ ނުވަތަ ބަޔާން ކުރުމަށް ތިބި ނުވަތަ އެ ޕްރޮޑަކްޓް ކުރަ ނުވަތަ އޭގެ ތަރުތީބުކުރި ދިރާސާކޮށް ކުރަން ބަލަން ޖެހޭ ޙާލަތެއް ނުވަތަ އެ ޕްރޮޑަކްޓް ނިސްބަތްވާ ފަރާތްތަކުން ކުރުގައިވާ ނުވަތަ ޢާންމުކޮށް ބެލުމުގެ ސަބަބުން ކަމެއް ނުކުތުމުގައި ބަލާ ކަމެއް ނުކުތުމަކީ ނުވާނެއެވެ.

އިންޝުއަރެންސް ޕޮލިސީ	7.	(ހ) މި ގަވާއިދުގައި "އިންޝުއަރެންސް ޕޮލިސީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ހަމައެކަނި ވަކި ކުރުމެއް ކުރުމަށް އެކިފަރާތް އެކުލާ ބަދަލު ކަމުގައިވާ، އެއް ފަރާތުން ނުވަތަ ފަރާތް އިންޝުއަރެންސް ހިމެނޭ، ބޭނުން ކުރާ ކުރުމަށް ދެފަރާތް މަސްއޫލިއްޔަތު ޕޮލިސީކަމެވެ.
		(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ވަކި ޕޮލިސީއެއް އެއީ އިންޝުއަރެންސް ޕޮލިސީއެއް ކަމުގައި ބެލުމުގައި، އެ ޕޮލިސީގެ ތަކެތި ވަކި ބަދަލެއް ވަކި މަސްއޫލިއްޔަތެއް ނުވަތަ މަޤާމެއް ކަނޑައެޅިފައިވުން ނުވަތަ އެ ޕޮލިސީ ނިސްބަތްވާ އެއް ބަދަލު އެ ޕޮލިސީގެ ވަކި މީހެއްގެ ވަޒީފާއި ނުވަތަ ވަކި މީހެއްގެ ފައިދާއެއް އުޅޭ ދިރާސާ ކުރި ބަލައި ކުރުމަކުން ޙާޞިލް ނުވެއެވެ.
އިންޝުއަރެންސް ކޮންޓްރެކްޓް ޕޮލިސީގެ ޝަރުޠުތައް	8.	(ހ) މި ގަވާއިދުގައި "އިންޝުއަރެންސް ކޮންޓްރެކްޓް ޕޮލިސީގެ ޝަރުޠުތައް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިންޝުއަރެންސް ކޮންޓްރެކްޓް ޕޮލިސީއަކަށް ވަކި މަޤާމު ނުވަތަ މަސްއޫލިއްޔަތު ކަނޑައެޅިފައިވާ ޚާއްޞަ މީހަކު އަދި މަޤާމު ނުވަތަ މަސްއޫލިއްޔަތު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަސްޓަމަރު އަދި ޕޮލިސީގެ ޝަރުޠުތަކުގެ ދަށުން އަދާކުރާ ނުވަތަ އަދި ޕޮލިސީ ނިސްބަތްވާ ޚާއްޞަ މީހަކަށެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އެހެން ގޮތަކަށް ސާފުކޮށްދީފައިނުވާ ހިނދަކު، އިސްތިޞްނާޢުލްމުވާޒީ ކޮންޓްރެކްޓް ޕްރޮޖެކްޓުގެ ނިޝާން ހާމަކުރަންވާނީ ޝަރުޢީ ބޭނުންކުރާ ކޮންމެ ފާރަވެސް ޝަރީޢަތް އިސްތިޞްނާޢުލްމުވާޒީ ކޮންޓްރެކްޓް ޕްރޮޖެކްޓުގެ ރަޙުމަތުގެ ބައިވެރިވާ ފާރަވެސް، އިސްތިޞްނާޢުލްމުވާޒީ ކޮންޓްރެކްޓް ޕްރޮޖެކްޓަށް ނިސްބަތްވާ މިފަދަ ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

އިސްތިޞްނާޢުލްމުވާޒީ ކޮންޓްރެކްޓް ޕްރޮޖެކްޓުގެ ޑިޒައިނާއި ކަމަށް ދެއްކުން

9. މި ޤާނޫނުގައި "އިސްތިޞްނާޢުލްމުވާޒީ ކޮންޓްރެކްޓް ޕްރޮޖެކްޓުގެ ޑިޒައިނާއި ކަމަށް ދެއްކުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މިހާރު ބުނާ ބަޔަކުން ނުވަތަ ކުރީ އަމަލުކުރުން ނުވަތަ ހާމަކުރާ އިބްރާރުކުރުން ނުވަތަ އެއްބަސްވުމެއް ގޮތަކަށް އެމީހަކީ އިސްތިޞްނާޢުލްމުވާޒީ ކޮންޓްރެކްޓް ޕްރޮޖެކްޓުގެ ޑިޒައިނާއި ކަމަށް ދެއްކުމުގެ ތަފްސީލެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި އިސްތިޞްނާޢުލްމުވާޒީ ކޮންޓްރެކްޓް ޕްރޮޖެކްޓުގެ ނިޝާން ހާމަކުރަންޖެހޭ ހިމެނެއެވެ.

އިސްތިޞްނާޢުލްމުވާޒީ ކޮންޓްރެކްޓް ޕްރޮޖެކްޓް ހިންގުން

10. މި ޤާނޫނުގައި "އިސްތިޞްނާޢުލްމުވާޒީ ކޮންޓްރެކްޓް ޕްރޮޖެކްޓް ހިންގުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިސްތިޞްނާޢުލްމުވާޒީ ކޮންޓްރެކްޓް ޕްރޮޖެކްޓް އުފެއްދުމާއި ހިންގުމާއި އަދި ޕްރޮޖެކްޓް މިނިވަން ކުރުމާއި އަދި ޕްރޮޖެކްޓްގެ ރަސްމީތަކާއި ހިންގުމާއި އަދި ޕްރޮޖެކްޓަށް ފައިސާސާހިބުކުރުމާއި އަދި ޕްރޮޖެކްޓަށް ނިސްބަތްވާ ފަރާތްތަކުން އިދާރީބަރޯސާވުމާއި އަންގާރީތަކާއި ހިންގާ ހިތްހަމަޖެހުން، އަދި ޕްރޮޖެކްޓުގެ ރަސްމީތަކާއި ހިންގުމުގައި އެއްވެސް މަސްއޫލިއްޔަތެއް އަދާކުރުމެވެ.

އިސްތިޞްނާޢުލްމުވާޒީ ކޮންޓްރެކްޓް ޕްރޮޖެކްޓުގެ ނިޝާން

11. މި ޤާނޫނުގައި "އިސްތިޞްނާޢުލްމުވާޒީ ކޮންޓްރެކްޓް ޕްރޮޖެކްޓުގެ ނިޝާން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިސްތިޞްނާޢުލްމުވާޒީ ކޮންޓްރެކްޓް މަޝް ޕްރޮޖެކްޓަށް ނިސްބަތްވާކަން ނުވަތަ އެއީ ޕްރޮޖެކްޓާ ގުޅިފައިވާކަން ނުވަތަ އެއީ ޕްރޮޖެކްޓަށް ތާއީދުކުރާކަން ދައްކުވައިދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ، އަދި އެއީ ކަމެއް ރަމްޒުކޮށްދޭ ކޮންމެ ނިޝާނަކަށެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި ނަމާއި ކުރުނަމާއި ލޯގޯއާއި ޓްރޭޑްމާކާއި ސްލޯގަނާއި ސިފައާއި ހިމެނެއެވެ.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުންކުރާ މުއްދަތުގެ ނިސާބުން ހާމަކޮށްދޭނުއުގެން

12. މި ޤާނޫނުގައި "އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުންކުރާ މުއްދަތުގެ ނިސާބުން ހާމަކޮށްދޭނުއުގެން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުންކުރާ މުއްދަތުގެ ނިސާބުން އާއްމު ތަނެއްގައި ހާމަކުރާ ކުރަމަށެވެ.

(ހ) ހަރުގަނޑުގައި ނުވަތަ އަސްނަދުންގައި ހަދުކާރުގެން ނުވަތަ އެއިން ތަނެއްގައި ނުވަތަ އެއްޗެއްގައި އުފެއްދުމުގެ ގޮތަކަށް ހާމަކާރުގެން؛ ނުވަތަ

(ށ) އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުންކުރާ މުއްދަތުގެ ފަންބަރުން އެއްވާ ނުވަތަ ބަރަކާތުތާ ތަނެތުގައި ނުވަތަ އެއިން ފަންބަރުކަ ދުއްވާ އުމަނުދައިގައި ނުވަތަ އެއިން ފަންބަރުކަ ބާރުނުކުރާ އެއްޗެއް އެއްޗެއްގައި ހަދުކާރުގެން ނުވަތަ އުފެއްދުމުގެ ގޮތަކަށް ހާމަކާރުގެން.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުންކުރާ މުއްދަތަކަށް މީހުން ހޯދުން

13. މި ޤާނޫނުގައި "އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުންކުރާ މުއްދަތަކަށް މީހުން ހޯދުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުންކުރާ މުއްދަތާ ގުޅުމަށް ނުވަތަ އެ މުއްދަތުގައި މަސައްކަތްކުރުމަށް މީހުން ހޯދުމެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ހުރުން ހިމެނެއެވެ.

(ހ) އެފަދަ މުއްދަތާ ގުޅުމަށް ހިތްވަރުދީ ވާހަކަ ދެއްކުން؛

(ށ) އެފަދަ މުއްދަތާ ގުޅުމަށް މާލީ ނުވަތަ މާއްދީ މަންފާއެއް ހުށަހެޅުން ނުވަތަ ދިނުން؛

(ނ) އެފަދަ މުއްދަތާ ގުޅުމަށް މަޖުބޫރުކުރުވުން؛

(ރ) އިސްތިސްނާ ގޮތަކަށް އެފަދަ މުއްދަތާ ގުޅުމަށް އެދުން ނުވަތަ ދައުވަތު ދިނުން.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުންކުރާ މުއްދަތުގައި ބައިވެރިވުން

14. މި ޤާނޫނުގައި "އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުންކުރާ މުއްދަތުގައި ބައިވެރިވުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުންކުރާ މުއްދަތުގެ މެންބަރެއްގެ ގޮތުގައި އެ މުއްދަތާ ގުޅުމަށް ނުވަތަ އެފަދަ މުއްދަތުގެ މެންބަރެއްގެ ދައުރު އަދާކުރުމަށް ނުވަތަ އެފަދަ މުއްދަތުގެ ހަރަކާތްތަކުގައި ބައިވެރިވުމެވެ.

އިންތިޒާމުކޮށްފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕުގެ ހަރަކާތް

15. މި ޤާނޫނުގައި "އިންތިޒާމުކޮށްފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕުގެ ހަރަކާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިންތިޒާމުކޮށްފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކުން ނުވަތަ އެފަދަ ގްރޫޕުގެ މެންބަރަކު ހިންގާ ނުވަތަ އިންތިޒާމުކުރާ ޤާނޫނާ ޚިލާފު ހަރަކާތްތަކެވެ.

އިންތިޒާމުކޮށްފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް ތާއީދު ހޯދުން

16. މި ޤާނޫނުގައި "އިންތިޒާމުކޮށްފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް ތާއީދު ހޯދުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހަކު ބޭނާ ބަޔަކުން ނުވަތަ ކުރާ ޢަމަލުތަކުންވިޔަސް އިންތިޒާމުކޮށްފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް އެކަން ބަހައްޓާ ތާއީދު ހޯދުމުގެ ގޮތުން އެއްވެސް ޢަމަލެއް ކުރުމަކަށް.

އިންތިޒާމުކޮށްފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް ތާއީދުކުރުން

17. މި ޤާނޫނުގައި "އިންތިޒާމުކޮށްފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް ތާއީދުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހަކު ބޭނާ ބަޔަކުން ނުވަތަ ކުރާ ޢަމަލުތަކުންވިޔަސް އިންތިޒާމުކޮށްފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް ތާއީދު ދެއްކުމުގެ ގޮތުން އެއްވެސް ޢަމަލެއް ކުރުމަކަށް.

ތިންވަނަ ބާބު

އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ ކުށްތަކާގުޅޭ

އެއްވަނަ ބައި

ކުށްތައް

އިންތިޒާމުކޮށްފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއް އުފެއްދުން ނުވަތަ ހިންގުމުގެ ކުށް

18. (ހ) އެއްވެސް މީހަކު، އިންތިޒާމުކޮށްފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއް އުފެއްދުމަކީ ނުވަތަ ހިންގުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރާ މީހާގެ އަދަބަކީ 25 (ފަންސަވީސް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއި

-/3,000,000 (ތިންމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި -/10,000,000
(ދިހަމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 18 (އަށާރަ) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު
-/2,000,000 (ދެމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި -/5,000,000
(ފަސްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް މީހުން ހޯދުމުގެ ކުށް

19. (ހ) އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް މީހުން ހޯދުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށުގެ އަމަލުގެ ޝިކާރައަކަށްވީ ކުޑަކުއްޖަކު ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ކުށް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 25 (ފަންސަވީސް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު
-/3,000,000 (ތިންމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި -/10,000,000
(ދިހަމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތް ފިޔަވައި އެހެން ޙާލަތުގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 20 (ވިހި) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު،
-/2,000,000 (ދެމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި -/7,000,000
(ހަތްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 15 (ފަނަރަ) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު
-/1,000,000 (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި -/3,000,000
(ތިންމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

20. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕުގައި ނުވަތަ އެފަދަ ގްރޫޕެއްގެ ހަރަކާތްތަކުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުށް

(ހ) އެއްވެސް މީހަކު، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕުގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އެއްވެސް މީހަކު ކުރާ ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލާ ޢަމަލު [illegible] އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕުގެ ހަރަކާތްތަކުގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(1) އެ ހަރަކާތަކީ ޖިނާއީ ނުވަތަ ޣައިރު ޤާނޫނީ ހަރަކާތެއް ކަމުގައިވިޔަސް؛ ނުވަތަ

(2) އެފަދަ ހަރަކާތެއް ކަމުގައިނުވިނަމަވެސް، އެ ގްރޫޕަކީ އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްކަން ނުވަތަ އެ މަޤްޞަދުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ގްރޫޕެއްކަން ނުވަތަ ކުށްކުރުމުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ގްރޫޕެއްކަން އެނގިހުރެ އެފަދަ ގްރޫޕެއްގެ އެނޫންވެސް ހަރަކާތެއްގައި ބައިވެރިވުން؛ އަދި

(3) އެމީހަކު އެކަން ކުރި، އެމީހަކު ކުރި ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލި ޢަމަލުގެ ސަބަބުން އެ ގްރޫޕުގެ ޖިނާއީ މަޤްޞަދުތައް ހާސިލުކުރުމަށް [illegible] އެނގިހުރެ ކަމުގައިވެސް.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 15 (ފަނަރަ) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، 1,000,000/- (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި 3,000,000/- (ތިންމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ

12 (ބާރަ) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، -/800,000 (އަށްލައްކަ) ރުފިޔާއި -/2,000,000 (ދެމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމާއެކު -/750,000 (ހަތްލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއި -/1,000,000 (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 8 (އަށެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމާއެކު -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއި -/750,000 (ހަތްލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) ނުވަތަ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް ކަނޑައެޅުމުގައި، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާއާގުޅޭ އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ކޮޅަށް ރިޢާޔަތްކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) އާނާ އެ ގޮތުގެ ނިޝާނެއް ބޭނުންކުރާކަން؛

(2) އެ ގޮތުގެ އުފެއްދުމުގައި ނުވަތަ ހިންގުމުގައި ބަރަކާތްތެރިވި ނުވަތަ ބަރަކާތްތެރިވާ އެއްވެސް ފަރާތަކާއެކު ނުވަތަ އެ ގޮތުގެ އެންމެވެސް ފެށިބަރާ ވިސަ އަދަދަކަށް ގުޅުން ބާއްވުން؛

(3) އެ ގޮތުގެ ފަރާތުން އެއްވެސް މަސްލަހަތެއް އާންމަށް ލިބުން؛

(4) އެ ގޮތުގެ އުފެއްދި ނުވަތަ ގޮތުގެ ހިންގުމުގައި ބަރަކާތްތެރިވާ ނުވަތަ ބަރަކާތްތެރިވި ފަރާތް ނުވަތަ ފަރާތްތަކެއްގެ އެންމެމަތީ ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ އިރުޝާދުގެ ދަށުން އެ ގޮތުގެ ހިންގާ ބަރަކާތްތަކުގައި ވެސް އަރިސްކުރުން ބައިވެރިވެފައި އޮތުން.

21. **އިންތިޒާމުވެގެންވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ މެންބަރެއްކަން ދެއްކުން**

(ހ) އެއްވެސް މީހަކު، އެމީހަކީ އިންތިޒާމުވެގެންވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ މެންބަރެއްކަން ދެއްކުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 12 (ބާރަ) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، -/800,000 (އަށްލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/2,000,000 (ދެމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

22. **އިންތިޒާމުވެގެންވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ ނިޝާން ހާމަކުރުން**

(ހ) އެއްވެސް މީހަކު، އިންތިޒާމުވެގެންވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ ނިޝާނެއް، އާންމުކޮށް ހާމަކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޢަމަލެއް ކަމަށް، އިންތިޒާމުވެގެންވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ މެންބަރަކު ނުވަތަ އިންތިޒާމުވެގެންވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕުގެ ނިޝާނެއް ވީހަމަ ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުތުތަކާއި ވީހަމަ ކަމުގައިވާނަމަ، އެމީހަކު އެކަން ކުރި އާންމުކޮށް ކަމުގައި ބެލޭނެއެވެ.

(ނ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އަންނަނިވި ފަރާތްތަކުން މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ނިޝާން ހާމަކުރުމަކީ ކުށެއް ނޫނެވެ.

(1) ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކުން، ކުށުގެ ތަޙުޤީޤުގެ ބޭނުމަށާއި ޝަރީޢަތުގެ ބޭނުމަށް؛

(2) ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކުން ތަމްރީނުގެ ބޭނުމަށް ހިންގާ ޙަރަކާތްތަކުގައި ބޭނުންކުރުން؛

(3) ޢިލްމީ ދިރާސާއެއްގެ ބޭނުމަށް؛

(4) ހުއްދަކޮށްފައިވާ ޚަބަރުފޮނުވާ ވަސީލަތްތަކުން ޚަބަރު ރިޕޯޓުކުރުމުގައި.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 3 (ތިނެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، -/200,000 (ދެލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ ނިޝާން އާންމު ތަންތަނުގައި ކުރަހުން ނުވަތަ ހަރުކުރުން

23. (ހ) އެއްވެސް މީހަކު، އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ ނިޝާނެއް، އެނގިހުރެ އާންމު ތަންތަނުގައި ކުރެހުމަކީ ނުވަތަ ހަރުކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އާންމު ތަންތަން ކަމަށް ބެލެވޭނީ އެވަނީ، މީހުން ދިރިއުޅޭ ތަންތަނުގެ މަގުމަތީ ފާރުތައް، އަމިއްލަ ތަންތަނާއި އާންމު ތަންތަނުގެ މަގުމަތީ ފާރުތައް، މަގުމައްޗާއި އެއްޗެއްސާއި އާންމުން ވަދެނިކުމެވޭ ނުވަތަ އާންމުންނަށް ފެންނަން ހުންނަ ކޮންމެ ތަނެއް ހިމެނޭގޮތަށެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އަމަލެއް ކުރީ، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ ލީޑަރަކު ނުވަތަ އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކާ ނިސްބަތްވާ މީހަކު ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޕްރޮފެޝަނަލް މީހެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެމީހަކު އެކަން ކުރީ އެނގިހުރެ ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 3 (ތިނެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، -/200,000 (ދެލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 2 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/300,000 (ތިންލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށުގެ ގްރޫޕަކަށް ތާއީދުކުރުން

24. (ހ) އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށުގެ ގްރޫޕަކަށް ތާއީދުކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބާރުއަޅާފައިވާ ކަންތައް ކުރަން ފެށުން، ނުވަތަ އެ ކަން ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 8 (އަށެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/750,000 (ހަތްލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު -/300,000 (ތިންލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/600,000 (ހަލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ ކުށްކުރުމަށް އަމިއްލަ ތަންތަން ބޭނުންކުރުން

25. (ހ) ވަކި ތަނެއްގައި އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ ކުށްކުރާކަން އެނގޭ ހާލު، ނުވަތަ އެގޮތަށް ގަބޫލުކުރާނެ ފުރުސަތުއޮވެ، އެތަނެއްގެ ވެރިފަރާތުން، ނުވަތަ އެތަނެއް ކުއްޔަށްހިފައިގެން އުޅޭ ފަރާތުން، ނުވަތަ އެތަނެއްގައި އުޅެމުންދާ ފަރާތުން، ނުވަތަ އެތަނެއް ބަލަހައްޓަމުންދާ ފަރާތުން، ނުވަތަ އެތަނަކާ ޒިންމާވާ ފަރާތުން އެކަން ހިނގައިދިއުމަށް ހުއްދަދިނުމަކީ ނުވަތަ އެކަމަށް މަގުފަހިކޮށްދިނުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 2 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/300,000 (ތިންލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ހެކިބަސްދޭ ފަރާތްތަކަށް ބިރުދެއްކުމުގެ ކުށް

26. (ހ) އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށުގެ ގްރޫޕަކާ ގުޅޭގޮތުން މީހަކު ޝަރީޢަތުގައި ހެކިބަސްދިނުން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އެފަދަ ކަމަކާ ގުޅޭގޮތުން ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ ފަރާތަކަށް މަޢުލޫމާތު ދިނުން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި

އެމީހަކަށް ނުވަތަ އެއްޗެއްސަށް ފަރާތަކަށް އަނިޔާއެއް ނުވަތަ ގެއްލުމެއް ދެނެގަތުމުގެ ނުވަތަ މުދަލަށް ގެއްލުންދިނުމުގެ އިންޒާރުދީފިނަމަ ނުވަތަ އަނިޔާއެއް ނުވަތަ ގެއްލުމެއް ދިނުމަށް ނުވަތަ މުދަލަށް ގެއްލުންދިނުމަށް ކުށެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް ކުރާ މީހާގެ އަދަބަކީ 8 (އަށެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/750,000 (ހަތްލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް ކުރާ މީހާގެ އަދަބަކީ 3 (ތިނެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު -/200,000 (ދެލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ޤާނޫނީ ޝަޚްޞުން ކުށްކުރުން

27\. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ މިބާބުގައި ކުށެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމެއް ކުރީ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞަކުން ކަމުގައިވާނަމަ، ނުވަތަ އެކަން ކުރީ، އެ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރެއް ނުވަތަ އެ ޝަޚްޞު ހިންގުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުވެފައިވާ މީހެއްގެ ރުހުމާއެކު ނުވަތަ އެއިން މީހަކަށް އެނގިހުރެ ކަމުގައިވާނަމަ، އެކަމެއް ކުރި މީހާއި އެމީހަކު ނިސްބަތްވާ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞު އެކުށަށް ކުށްވެރިވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް ކުރާ މީހާގެ އަދަބަކީ، -/5,000,000 (ފަސްމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި -/100,000,000 (ސަތޭކަމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ރ) މި ބާބުގައި ކުށެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޢަމަލެއް ޤާނޫނީ ޝަޚްޞަކުން ކޮށްފި ކަމުގައި ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އެ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއް އުވާލުމަށް ކޯޓުން އަމުރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއް އުވާލުމަށް ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، ޖަމުޢިއްޔާތުގެ ރަޖިސްޓްރާރު ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރާރު އޮތް ކޮމިޝަނަރ އުވައިލުން ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞަކަށް ބޭނުންކުރި ނަމުގައި، ކުރިއަށް އޮތް 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހަށް އިތުރު ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއް ރަޖިސްޓްރީކޮށްދީގެން ނުވާނެއެވެ.

ދެވަނަ ބައި

ޚައިރާތީ މުއައްސަސާތަކަށް ހަދިޔާ ލިބިގަތުން

ޚައިރާތީ މުއައްސަސާތަކަށް ހަދިޔާ ލިބިގަތުމުގެ ކަން

28. (ހ) އިންތިޚާބުތަކުގައި ކެންޑިޑޭޓުން ގޮތުގައިވާ މެންބަރުން ނުވަތަ އެފަދަ ގޮތްތަކުން ނިސްބަތްވާ އެއްވެސް މީހަކު، ޚައިރާތީ މުއައްސަސާތަކަށް ހަދިޔާ ލިބިގަތުމަކީ ކުރެވޭކަމެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ޚައިރާތީ މުއައްސަސާތައް" ކަމަށް ބެލެވޭ އެވަނީ، އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަވާ ޖަމްޢިއްޔާއަކަށް، މުދާ ހޯދުމަށް ނުވަތަ ލިބިގަތުމަށެވެ.

(1) ލިބެމުންދާ ނުވަތަ ލިބެމުންދިޔަ އާމްދަނީއާ ނުބައްދަލު މިންވަރަކަށް މުދާ ހޯދުން ނުވަތަ ލިބިގަތުން؛ އަދި

(2) އެ މުދާ ހޯދައިފައިވަނީ ނުވަތަ ލިބިފައިވަނީ ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތުގެމަތިންކަން ސާބިތުކޮށްދެވުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ވަކި މުދަލަކީ، ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތުގެމަތިން ހޯދި މުދަލެއްކަން މި ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ސާބިތުކޮށްދެވޭ މުދާ ކަމުގައިވާނަމަ، އެއީ މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ޚައިރާތީން ހޯދި މުއައްސަސާތަކުގެ ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "މުދާ" ކަމަށް ބެލެވޭނީ އެވަނީ، މުދަލާއި، ފައިސާއާއި، އެންމެހާ ވައްތަރެއްގެ ހިދުމަތްތަކެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 500,000/- (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާއި 1,000,000/- (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ނުބައްދުން ހާލަތުގައިވާ މުއައްސަސާތަކުގެ ކަންތައްތައް ކަނޑައެޅުމަށް ހުށަހެޅުން

29. (ހ) ވަކި މީހަކާ ގުޅިގެން އަންނަނިވި ކަންކަން ޤަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރިކަމުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ޤަބޫލުކުރާނަމަ، އެމީހަކު ހާލަތުގައިވާ މުއައްސަސާތަކަށް ނުބައްދުން ހާލަތުގައިވާ މުއައްސަސާތަކުން ކަނޑައެޅިފައިވާނަމަ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) އެމީހަކީ އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށުގާ ގޮތުގަ ވެފައިވާ މީހެއް ކަމުގައިވުން؛ އަދި

(2) އެއީ ހާލަތުގައިވާ މުއައްސަސާއެއް، ޤާނޫނު ހުށަހަޅާ ގޮތުގެމަތިން ހާލަތުގައިވާ މުއައްސަސާތަކުން މި ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ބަޔާންކޮށްދީފައިނުވުން.

(ށ) އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށުގާ ގޮތުގައިވާ މީހެއްގެ މުއްސަދިއެއް ނުވަތަ އެފަދަ ގޮތުގައި ވެފައިވާ މީހަކަށް ލިބިފައިވާ މުއައްސަސާއެއް އެމީހަކު ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ ގޮތެއް ހާލަތުގައިވާ މުއައްސަސާއާ ނުބައްދުން މުއައްސަސާތަކުން ކަނޑައެޅިފައިނުވާ އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގައި ހުށަހަޅަންވާނީ، އެކަން ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ހެކިތަކާއި، ފުރިހަމަ ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅަންވާނީ، ހުށަހަޅާ އެ މައްސަލައިގައި ޝުރޫޢުކުރުމުގެ ޤަރާރަށް އެކަމުގެ ނިޔަލަށް ދިނުމާއެކުގައެވެ.

ނުރައްކާތެރި ހާލަތުގައި މުއްސަނދިކަމާއި ކޯޓުން ކަނޑައެޅުން

30. (ހ) އިންތިޚާބުތަކުގައިވާ ކެންޑިޑޭޓުން ގޮތުން ... ހަމަތަކުގެ މަތިން ހާޒިރުވުމާ މުއްސަނދިކަމާ ... ސާފު އަދި ... ކޯޓުން ... ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، މިހާރު ... މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ... މި ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގައި ... ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ނ) މިހާރު ... މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ... މި ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ... ކަނޑައަޅާނެއެވެ.

(ރ) މިހާރު ... މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ... މި ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ... ކަނޑައަޅާނެއެވެ.

(ޅ) މިހާރު ހޯދާފައިވާ މުއްސަނދިކަމަކީ ނުބައިގޮތުން ހޯދާފައިވާ މުއްސަނދިކަމެއް ކަމުގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޯޓުން ކަނޑައަޅުއްވައި އާންމު މަސްލަހަތު ދެމެހެއްޓުމަށްޓަކައި ކޯޓުންވާނެ ކަމެއް ނުސާފުކަމުގައި ކޯޓުން ބަދަލުވާނަމަ، އެފަދައިން ކަނޑައަޅައިގެންނުވާނެއެވެ.

ނުބައިގޮތު މުއްސަނދިކަން ވަޒަންކުރުން

31. (ހ) މިހާރު ހޯދާފައިވާ މުއްސަނދިކަމަކީ ނުބައިގޮތުން ހޯދާފައިވާ މުއްސަނދިކަމެއް ކަމުގައި މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައެޅުމަށްފަހު، ނުބައިގޮތުން މުއްސަނދިކަމުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅޭ އަދަދު ކަމުގައި ބަލާނީ، އެންމެފަހުގެ ގޮތުގައިވާ ވަޒަންކުރުމުން، މި އަކުރުގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ އަދަދާއި، މި އަކުރުގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ އަދަދާއި، މި ދެ އަދަދުގެ ތަފާތު އެއްވަރުގެ އަދަދަކަށެވެ.

(1) މިހާރުގެ ޖުމްލަ މުއްސަނދިކަން ކަމުގައި މި ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހިސާބު ދަށުކޮށްފައިވާ އަދަދު. (އެއީ އެމީހެއްގެ މުއްސަނދިކަން މި މާއްދާގެ ދަށުން ވަޒަންކުރުމުގެ ކުރިން ނުވަތަ އޭގެ ފަހުން އެމީހަކު ހޯދާފައިވާ މުދަލާއި އާމްދަނީއާއި މަންފާއާއި، އެއިން މުދަލެއް ނުވަތަ އާމްދަނީއެއް ނުވަތަ މަންފާއެއް، ހަދިޔާއެއްގެ ގޮތުގައި ދީފައި ނުވަތަ ވިއްކާލައިފައިވާ ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކުން އޭގެ މިލްކުވެރިކަން ބަދަލުކޮށްފައިވާނަމަ، އެއިން ލިބިފައިވާ އެންމެހައި މުދަލާއި އާމްދަނީއާއި މަންފާ ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.)؛ އަދި

(2) މި މާއްދާގެ ދަށުން މުއްސަނދިކަން ވަޒަންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި، އެމީހެއްގެ މުއްސަނދިކަމުގެ ތެރެއިން ޤާނޫނީ ގޮތުން ލިބޭ ތެރޭގެމެއް ހޯދާފައިވާ މުއްސަނދިކަމުގެ ތެރޭގައި ސާބިތުކޮށްދެވޭ އަދަދު.

(ނ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި މުދަލެއް ނުވަތަ މަންފާއެއްގެ އަގު ކަމަށް ބަލަންވާނީ އަންނަނިވި އުސޫލެވެ.

(1) މުއްސަނދިކަން އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކޮށްފައިވާނަމަ އެ އެއްޗެއް އޮތް ހާލަތުގައި އޮތް އަގެއް، އޮތް މިލްކުވެރިކަން އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރިއިރު އޮތް އަގެއް، މި ދެ އަގުގެ ތެރެއިން މަތީ އަގު؛ ނުވަތަ

(2) މުއްސަނދިކަން އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކޮށްފައިނުވާނަމަ އެ މުދާ އޮތް ހާލަތުގައި އޮތް އަގެއް، މި ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުކުމް ހަމަޖެހުނުއިރު އެ މުދަލުގެ އަގެއް، މި ދެ އަގުގެ ތެރެއިން މަތީ އަގު.

ނުޙައްޤުން ހޯދި މުއްސަނދިކަން ކަވުމައި ކަނޑައަޅާ ފައިސާ ދައްކަވަން ނުޖެހުން

32. މި ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް މީހެއްގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އޭނާ ނުޙައްޤުން ހޯދި ފައިސާ ކަވުމައި މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ފައިސާ، ދައްކަވަން ނުޖެހޭގޮތަށް ހުކުމް ޙުކުމްކުރަންވާނެއެވެ.

ހަތަރުވަނަ ބާބު

ނުރައްކާތެރި ކަންތަކާގުޅޭ

ޓެރަރިޒަމް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްގެން ކުރާ ނުރައްކާތެރި ކުށް

33. (ހ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން، ޓެރަރިޒަމް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްގެން އަންނަނިވި އަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން އަމަލެއް ހިންގުމަކީ، ނުވަތަ ޓެރަރިޒަމް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކުރުމާ ނުލައި އިންތިޒާމުތައްހެދުމަށް ކުރުކުރާ ގޮތުފުކަން އަންނަނިވި އަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން އަމަލެއް ހިންގުމަކީ ކުށެކެވެ.

(1) މީހަކު މަރާލުން؛

(2) މީހަކުގެ ނުރައްކާތެރި މާރާމާރީ ހިންގުން؛

(3) މީހަކަށް ބޮޑު ޖިސްމާނީ އަނިޔާއެއް ދިނުން؛

(4) މީހަކު ކިޑްނެޕްކުރުން؛

(5) މީހަކަށް ބުލީއިންގްކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބުނެވިފައިވާ "މީހަކު މަރާލުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ގަސްދުގައި މީހަކު މަރާލުމެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބުނެވިފައިވާ "މީހަކާމެދު ނުރައްކާތެރި ހަމަލާދިނުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހެއްގެ ގުނަވަނެއް ނުވަތަ ގުނަވަނެއްގެ ބައެއް ނެތިދާފަދަ ގޮތަކަށް ތޫނު އެއްޗެއް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްގެން މާރާމާރީ ހިންގުމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބުނެވިފައިވާ "މީހަކަށް ބޮޑު ޖިސްމާނީ އަނިޔާއެއް ދިނުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހެއްގެ ގުނަވަނެއް ނުވަތަ ގުނަވަނެއްގެ ބައެއް ނެތިދާފަދަ ގޮތަކަށް ތޫނު އެއްޗެއް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްގެން ހިންގާ މާރާމާރީއަކަށް ނުވާގޮތުން، މީހަކަށް ބޮޑު ޖިސްމާނީ އަނިޔާއެއް ދިނުމެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބުނެވިފައިވާ "މީހަކު ކިޑްނެޕްކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހެއްގެ ރުހުމާ ނުލައި، ގަދަބާރު ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ ބިރުދައްކައިގެން ވަކި ތަނަކަށް ގެންދިއުމާއި، އެމީހަކަށް އެތަނުން ނުދެވޭ ގޮތަށް އެމީހެއްގެ މިނިވަންކަން ހިފެހެއްޓުމެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބުނެވިފައިވާ "މީހަކަށް ބުލީއިންގްކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ އިންޒާރު ދިނުމެވެ.

(1) މީހަކު ނުވަތަ އޭނާއާ ގާތް ގުޅުމެއް އޮތް އެހެން މީހަކު މަރާލާނެކަމުގެ އިންޒާރު ދިނުން؛ ނުވަތަ

(2) މީހަކަށް ނުވަތަ އޭނާއާ ގާތް ގުޅުމެއް އޮތް އެހެން މީހަކަށް

ޖިސްމާނީ ބާރު އަނިޔާއެއް ދޭނެކަމުގެ އިންޒާރު ދިނުން؛

ނުވަތަ

(3) މީހެއްގެ ނުވަތަ އާއިލާ ގޮތް ގުޅުމެއް ހުރި އެހެން މީހެއްގެ މުދަލަށް ބާރު ގެއްލުމެއް ދޭނެކަމުގެ އިންޒާރު ދިނުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، މަރުގެ އަދަބެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، މަރުގެ އަދަބު ތަންފީޛުކުރުމުގެ ކުރިން އެއްވެސް މަރުޙަލާއެއްގައި، މަރާލެވިފައިވާ މީހާގެ ވާރިޘުން، ކުށް ސާބިތުވެފައިވާ މީހާގެ އަފުން ނުވަތަ ޢާއިލާގެ ހަބަސަބޮޑިރިޔާގެ އަމުން ދިޔަ ހޯދައި، މަޢާފުދިނުމަށް ނުވަތަ މަރުގެ ދިޔަ ހޯދުމަށް ނިންމައި، މަޢާފުދިނުމަށް ވަކިން ހިޔާލުކުރާ ނުވަތަ ޢާއްމު މަސްލަހަތަށް ބަލައިގެން އަދަބު ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(1) އުމުރަށް ޖަލަށްލުން؛ އަދި

(2) -/3,000,000 (ތިންމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި -/10,000,000 (ދިހަމިލިއަން) ރުފިޔާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ ސަބަބުން މީހަކު މަރުވެއްޖެނަމަ، އެމީހެއްގެ އަދަބަކީ، އުމުރަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، -/1,000,000 (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި -/5,000,000 (ފަސްމިލިއަން) ރުފިޔާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ. އެކަމުން ޒަޚަމްވެއްޖެނަމަ، އެ ކުށް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 20 (ވިހި) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، -/2,000,000 (ދެމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި -/7,000,000 (ހަތްމިލިއަން) ރުފިޔާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 20 (ވިހި) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް

ޖަލަށްލުމާއެކު، -/2,000,000 (ދެމިލިއަން) ރުފިޔާއި -/7,000,000 (ހަތްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ފ) މި މާއްދާގެ (ސ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށުގެ ކޮންމެ ޖީހެއްގެ އަދަބަކީ، 15 (ފަނަރަ) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، -/1,000,000 (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއި -/3,000,000 (ތިންމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ދ) މި މާއްދާގެ (ސ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށުގެ ކޮންމެ ޖީހެއްގެ އަދަބަކީ، 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، -/750,000 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއި -/1,000,000 (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ތ) މި މާއްދާގެ (ސ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްބަސްވުމެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ލ) މި މާއްދާގެ (ތ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށުގެ ކޮންމެ ޖީހެއްގެ އަދަބަކީ، 18 (އަށާރަ) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، -/2,000,000 (ދެމިލިއަން) ރުފިޔާއި -/5,000,000 (ފަސްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ގ) މި މާއްދާގެ (ސ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްބަސްވުމެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ޏ) މި މާއްދާގެ (ގ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށުގެ ކޮންމެ ޖީހެއްގެ އަދަބަކީ، 15 (ފަނަރަ) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، -/1,000,000 (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއި -/3,000,000 (ތިންމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ސ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ޑ) މި މާއްދާގެ (ސ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 12 (ބާރަ) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު -/800,000 (އަށްލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/2,000,000 (ދެމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ޒ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ޓ) މި މާއްދާގެ (ޒ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު -/750,000 (ހަތްލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާއި -/1,000,000 (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ޔ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ޕ) މި މާއްދާގެ (ޔ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 8 (އަށެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/750,000 (ހަތްލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރު އަދި އެނޫން ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު އެތެރެކުރުމާއި އުފެއްދުމުގެ ކުށް

34. (ހ) އެއްވެސް މީހަކު، ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރެއް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރުމަކީ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުފެއްދުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) އެއްވެސް މީހަކު، ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރު ފިޔަވައި އެނޫން ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރުމަކީ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި

އުފެއްދުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރުގެ ތެރޭގައި، ދައުލަތުގެ ބޭނުމަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނެވޭ ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރު ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ނުހިމެނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ދައުލަތުގެ ބޭނުމަށް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދިފާޢީ ކަންކަމާބެހޭ ވުޒާރާގެ ހުއްދައާއެކު ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކުގެ ބޭނުމަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް ހަނގުރާމަވެރި އަދި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު ގެނައުމަށެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 20 (ވިހި) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، 2,000,000/- (ދެމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި 7,000,000/- (ހަތްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 15 (ފަނަރަ) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، 1,000,000/- (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި 3,000,000/- (ތިންމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، 750,000/- (ހަތްލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާއި 1,000,000/- (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ތޫނު އެއްޗެއް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ގެންގުޅުމުގެ ކުށް

35. (ހ) މަޤްބޫލު ސަބަބެއް ނެތި، ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ނުވަތަ ތޫނު އެއްޗެއް އާންމު ތަނެއްގައި ގެންގުޅުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ނ) މަޤުބޫލު ސަބަބެއް ނެތި، އާންމު ތަނެއް ފިޔަވައި އެހެން ތަނެއްގައި، ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ނުވަތަ ތޫނު އެއްޗެއް ބަހައްޓައިގެން ގެންގުޅުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "މަޤުބޫލު ސަބަބެއް" ކަމުގައި ބެލެވޭނީ އަންނަނިވި ބޭނުމަކުން ކުރާ ބޭނުމަކަށްޓަކައި އެ އެއްޗެއް ގެންގުޅޭ ޙާލަތުގައެވެ.

(1) އާންމު ދިރިއުޅުމުގެ ބޭނުމަކަށް؛ ނުވަތަ

(2) މަސައްކަތުގެ ބޭނުމަކަށް.

(ބ) އެއްވެސް ތަނެއްގައި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ނުވަތަ ތޫނު އެއްޗެއް ބަހައްޓާފައިވަނިކޮށް ފުލުހުން ހިފާ ތަޙުޤީޤެއްގައި އެފަދަ އެއްޗެއް ފެނުނު ތަނެއްގެ ވެރިފަރާތުން ނުވަތަ އެތަނަކާ އިސްވެ ބަލަހައްޓަމުންދި މީހަކު ޖިނާއީ އުފުލަންޖެހޭ އުމުރަކަށް އެނބުރިފައި އަންނަނިވި ކަންކަމުންކުރެ ކަމެއް ސާބިތު ނުވަތަ އެބަޔާނު ކުރާ ޙާލަތުގައި އެކަންނޫނެވެ.

(1) އެ އެއްޗަކީ އެ އެއްޗެއް ފެނުނު ތަނެއްގެ ވެރިފަރާތުން ނުވަތަ އެތަނަކާ އިސްވެ ބަލަހައްޓަމުންދި ފަރާތުން ހޯދި ނުވަތަ ބަލައިގަތް އެއްޗަކަށް ނުވުން؛

(2) އެ އެއްޗެއް އަތުން ދޫކޮށްލެވުނުގެ އިޙުތިޔާރު އެ އެއްޗެއް ފެނުނު ތަނެއްގެ ވެރިފަރާތަކަށް ނުވަތަ އެތަނަކާ އިސްވެ ބަލަހައްޓަމުންދި ފަރާތަކަށް ލިބި އެ އެއްޗެއް އެކަނިވެރިކަމާއެކު މުޢާމަލާތް ކުރުމުގައި ބަރުއެޅުން.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް ކުރާ މީހާގެ އަދަބަކީ 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއި، -/300,000 (ތިންލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/600,000 (ހަލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް ކުރާ މީހާގެ އަދަބަކީ 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއި، -/300,000 (ތިންލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/600,000 (ހަލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ

އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ.

ފްލިކް ނައިފް އަދި ބަޓަރފްލައި ނައިފް އެތެރެކުރުމާއި އުފެއްދުމުގެ ކުށް

36. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 40 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް ފްލިކް ނައިފާއި ބަޓަރފްލައި ނައިފް އެތެރެކުރުމަކީ ނުވަތަ އެއިން އެއްޗެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުފެއްދުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، -/300,000 (ތިންލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/600,000 (ހަލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 3 (ތިނެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު -/200,000 (ދެލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ކުޑަކުދިންނަށް ވަޅި ވިއްކުން މަނާކުރުން

37. (ހ) އެއްވެސް މީހަކު، ކުޑަކުއްޖަކަށް އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ވަޅިއެއް ވިއްކުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަމެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، -/20,000 (ވިހިހާސް) ރުފިޔާއާއި -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ތޫނު އެއްޗެހި

38. މި ބާބުގައި، "ތޫނު އެއްޗެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ތަކެއްޗެވެ.

(ހ) އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ވަޅިއެއް؛

(ށ) ކަނޑިއާއި ހަންޖަރު؛

(ނ) ދޫޖަރު ތިލަފާއި، ކަބިރާއި، ކަބުރު ތިލަ؛

(ރ) ކަތިވަޅިއާއި، ފިޔޮހާއި، ކަތުރާއި މުގު؛

(ބ) ތޫނުކޮށްފައި، ނުވަތަ ކަޑު ފުއްސާފައި ހުންނަ ދަގަނޑާއި ދަނޑިއާއި
ވަޅިއާއި އަސްތޮރުފް އެފަދަ ތަކެތި؛

(ޅ) މީހަކަށް އަނިޔާއެއް ލިބިދާނެ އަސްތޮރުފް ތޫނު އެއްޗެއް.

ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު

39. މި ބާބުގައި، "ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރުތައް" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، ހަނގުރާމަތެރި ހަތިޔާރާއި، އެ އެއްޗަކީ ހަތިޔާރެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް ތަރުތީބުކޮށްފައިވާ، މިފަދަ ގުދުރަތުން ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެ ނުވަތަ ފުރާނައަށް ނުވަތަ ހަށިގަނޑަށް ނުރައްކާތެރި ހާލަތެއްގައި ބޭނުންކުރެވޭ އެއްޗަކާ، ގޮވާ އެއްޗެއްސާއި، އަލިފާން ރަޅުލާ ތަކެއްޗާއި ހަތިޔާރެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ އެއްޗެއްސަށްވެ. އެގޮތުން، ޓޭޒަރ ގަނާއި ސްޓަން ގަނާއި ޕެޕަރ ސްޕްރޭއާއި މިނޫން ނުރައްކާތެރި ސްޓޭޅާ ފުރިހަމަ ނަމޫނާ ބަހުގެ ވަގުތީ ރަނގަޅު ކަރަންޓު ޝޮކް ދޭ އެއްޗެހިތަކާއި، ވަކި ވަޒަނެއް ޖެހިގެން ގެންގުޅޭ ގޮތަށް ހަދާފައިވާ އެއްޗެހި، ވަކި ގޮތަކަށް ތަރުތީބުކޮށްފައިވާ ހުރިހާ އެއްޗެހި، ވިހައި، މިގޮތަށް ތަރުތީބުކޮށްފައިވާ ބޭނުމެއްގައި ބޭނުންކުރެވޭ ނުރައްކާތެރި އެއްޗެހި، ޚާއްޞަކޮށް ބޭނުންކުރާ ބާވަތުގެ ހަތިޔާރު ހިމެނެއެވެ.

ފޯލްޑިން ނައިފާއި ބަޓަން ނައިފު އެތެރެކުރުމާއި ހުއްދަ ދޫކުރުން ލާޒިމުވުން

40. (ހ) ދިވެހިރާއްޖެއަށް ފޯލްޑިން ނައިފާއި ބަޓަން ނައިފް އެތެރެކުރުމަށް ދޫކުރަނީ ކަސްޓަމްސްއިން ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހުއްދައަކީ އެކި ހުށަހެޅުމުގެ އަށް ހުއްދަ ދޫކުރާނެ އުސޫލެއް ހަމަޖެހުމަށްފަހު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރަނީ ކަސްޓަމްސްއިން ހުއްދަ ދިނުމަށްފަހުގައެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ފޯލްޑިން ނައިފް" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، ވަޅިގެ ތިލަ ވަޅިގެ މުގުރަކާއި ގުޅިގެން ބައްދަލުވާ ގޮތަށް ހަދާފައިވާ ނުވަތަ މުގުރުގެ ތެރެއަށް ވަނުމަށްފަހު ކައްސާލެވޭ ގޮތަށް ހަދާފައިވާ، ވަޅިގެ މުގުރެއްގެ ގޮތުގައި ފޯރުކޮށްދޭ ތަކެތި އިސްތިޢުމާލުކުރުމުގެ އެއްޗެހި ވަޅިގެ ނިޝާނަ ގޮތަށް

ހަދާފައިވާ ކޯޑު ވަކިއަކަށެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ބަޔޮމެޓްރިކް ސައިފަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ވަކިމީހަކީ ދު ދުނިޔޭގެ ހުރުމަކީ، އަދި ވަކިވެ ތިބެޔާދޭ ބޭގަނިވާ ހުރިގޮތް މި ދު ދުނިޔޭ އެންމެ ގޮތް ހުރުމަކީ، ވަކިވެ މި ދު ދުނިޔޭގެ ތިމާގައިވާ ޖެގައިގެ ތިމާގައި ވަކިވެ ފިޔަ ޝަކުލު ގޮތަށް ހަދާފައި ހުންނަ ކޯޑު ވަކިއަކަށެވެ.

ފަސްވަނަ ބާބު

ނުރައްކާތެރި އަދި އިންތިޒާމުވެގެން ކުރާ ކުށްތައް ހުއްޓުވުމުގެ ބާރުތައް

އެއްވަނަ ބައި

ތަޙްޤީޤުކުރާ ބާރުތަކާއި އިޖުރާއަތު

ކުށްކުރުން ހުއްޓުވުމާއި ތަޙްޤީޤުތައް ހިންގުމަށް ފުލުހުންނަށް ލިބިދޭ އާންމު އަދި ހާއްސަ ބާރުތަކުގެ ދާއިރާ

41. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) އާއި އާންމު ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ އާންމު ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ޖިނާއީ ތަޙްޤީޤު ހިންގުމުގައާއި އާންމު ޖިނާއީ އިޖުރާއަތު ހިންގުމުގައި ފުލުހުންނަށް ލިބިދޭ ބާރުތަކާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 34/2020 (ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ޤާނޫނު) އާއި އާންމު ޖިނާއީ ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ހާއްސަ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ފުލުހުންނަށް ލިބިދޭ އާންމު އަދި ހާއްސަ ބާރުތަކުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތައް ހުއްޓުވުމާއި ތަޙްޤީޤުކުރުމުގައި، މި ބާބުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ބާރުތަކާއި އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ބޭނުންކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

މީހުން ބަލައި ފާސްކުރުން

42. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއް ކުރިކަމަށް ނުވަތަ އެވަގުތު އެއިން ކުށެއް ކުރަމުންދާ ކަމަށް ނުވަތަ ކުރަންއުޅޭ ކަމަށް

ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހަކާ ގުޅޭގޮތުން އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ވުޖޫދުގައިވާ ކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ފުލުހުންނަށް ޤަބޫލުކުރެވިއްޖެ ހިނދެއްގައި، އަދި އެމީހަކު ހުރީ ޢާންމު ތަނެއްގައި ކަމުގައިވާނަމަ، ކޯޓުގެ އަމުރަކާ ނުލައި އެމީހަކު ހުއްޓުވައި ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) އޭނާގެ އަތުގައި އަނިޔާވެރި ޢަމަލެއް ހިންގުމަށް ގެންގުޅޭ އެއްޗެއް ކަމަށް ބެލެވޭ ތޫނު އެއްޗެއް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް އޮތްކަމަށް ބެލެވުން؛

(2) އޭނާގެ އަތުގައި ކުށްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ އެއްޗެއްވެސް ހަތިޔާރެއް ނުވަތަ އާލާތެއް އޮތްކަމަށް ބެލެވުން؛

(3) އޭނާގެ އަތުގައި ކުށްކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ މުދާ ހުރިކަމަށް ބެލެވުން؛

(4) އޭނާގެ އަތުގައި މި ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ ހެކި ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ އެއްޗެއް ހުރިކަމަށް ބެލެވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރާ މީހަކާ ގުޅޭގޮތުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ (ގ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ކުރުމުގެ ބާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މީހަކު ހުރީ އަމިއްލަ ތަނެއްގައި ކަމަށްވާނަމަ، އެމީހަކު ބަލައި ފާސްކުރުމަށް އެތަނަކަށް، އެތަނެއްގެ ވެރިފަރާތުގެ ހުއްދަ ނުލައި ވަދެވޭނީ، ކޯޓު އަމުރަކާ އެކުގައެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހު އަމިއްލަ ތަނަކަށް ވަންނަން ފުލުހުންނަށް ލިބިދޭ ބާރުގެ ދަށުން އެތަނަކަށް ވަދެ އެވަދައިން ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާ ބަލައި ފާސްކުރުމަކަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއްނާޅާނެއެވެ.

ހައްޔަރުކުރުމުގެ ބާރު

43. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއް ކުރަން އުޅޭކަމުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތަކާމެދު ވަގުތުން ފިޔަވަޅު ނާޅައިފިނަމަ، އެމީހެއްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށް އަލުން ކުރާނެކަމަށް ބެލުމުން ގަބޫލުކުރެވޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުމުންނަމަ، ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި އެމީހަކު ހައްޔަރުކުރުމުގެ ބާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މީހަކު ހައްޔަރުކުރަންވާނީ، ސަބް އިންސްޕެކްޓަރ އޮފް ޕޮލިހުގެ ރުތުބާއިން ފެށިގެން މަތީ ރުތުބާއެއްގެ އޮފިސަރެއްގެ ހުއްދައާ އެކުގައެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމުގައާއި، ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަދި (ޅ) އާއި، 42 ވަނަ މާއްދާއާއި، 43 ވަނަ މާއްދާއާއި، 44 ވަނަ މާއްދާއާއި، 45 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއާތުތަކާ ފުރިހަމައަށް ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި ހައްޔަރުކުރުމުގެ ބާރު ފުލުހުންނަށް ލިބޭނީ މިގޮތަށް ހުރި އަމިއްލަ ތަޙުޤީޤުގައި ކަމަށް ބޭނުންވާ އެކަށީގެންވާ ހުރި ލިބިފައިވާ ހާލަތުގައި، އެގޮތަށް ހައްޔަރުކުރުމަށްޓަކައި، ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި، އެތަނަކަށް ވަނުމާއި އެކަން ކުރަން އެކަށޭނަ މިންވަރަށް ވަގުތީގޮތުން އެތަނެއްގައި މަޖުބޫރުކުރުމުގެ، ނުވަތަ ތިބުމުގެ ބާރު، ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާ އަމިއްލަ ތަނަކީ، މީހުން ދިރިއުޅޭ، ވަޒީފާ ދާއިރާތަކުގައި ތަނެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެތަނެއްގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތެއް ހުރި ކަމަށް ޝައްކުކުރެވޭ އެކަށީގެންވާ ހުރި ލިބިފައިވާނަމަ، އެފަރާތެއް ހައްޔަރުކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި، ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި، އެތަނަކަށް ވަނުމާއި އެކަން ކުރަން އެކަށޭނަ މިންވަރަށް ވަގުތީގޮތުން އެތަނެއްގައި މަޖުބޫރުކުރުމުގެ، ނުވަތަ ތިބުމުގެ ބާރު،

ފުރުޞަތު ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމިއްލަ ދަޢުވާ ވަނުމުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)، (ރ)، (ބ)، (ޅ)، އަދި (ކ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތުތަކަށް ފުރިހަމަ އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

އަމިއްލަ ދަޢުވާއެއް މިހާރު ހުށަހަޅާފައިވާ ބަލައި ފާސްކުރުން

44. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި، 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 19 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ޝަރީޢަތް އަމިއްލަ ދަޢުވާއެއް ހުށަހަޅާފައިވާނަމަ، އެ މާއްދާތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކާ ގުޅޭ އެއްވެސް ދަޢުވާއެއް ހުށަހަޅާފައިވާ ޤާނޫނީ ކަންތައް، އެ އެއްޗެއް ހުށަހެޅުމުގައި، އަދި އެކަން ކުރަން އެކަށީގެންވާ ވަގުތެއްގެ ތެރޭގައި، އެވަނީ މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ބަލައި ފާސްކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އަމިއްލަ ދަޢުވާ ބަލައި ފާސްކުރުމުގައި، އަންނަނިވި ބާވަތްތަކެއް ވުޒާރާއިން ކަމުގައިވާނަމަ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، ކުރީގެ ތަޙުޤީޤުގައިވާ ފަރާތް ހުށަހެޅިކަމުގެ ފުރިހަމަ ޝަރީޢަތް ބަލައިދޭނެ ހުކުމެއްގެ ތެރެއިން، ފުރިހަމަގޮތުގައި ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމެއް ފުރިހަމަ ކުރެވޭ ކުރިން، ހުކުމެއްގެ ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމް ކުރަން ފުރުޞަތު ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) އެ ކުށް ގެއްލުން ހުރިކަން ބެލުމަށް ހުށަހެޅި ތަހުގީގައި ވަގުތު ޤާނޫނީ އިޖުރާއަތަކާ ސަބަބެއް އޮތުން؛ އަދި

(2) އެ ހުށަހެޅި އެ ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ހެކި ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންތަކެއް އެކަށީގެން ގަވާއިދުން ޤާނޫނީ އިޖުރާއަތަކާ ސަބަބެއް އޮތުން؛ އަދި

(3) އެކަން އެކަމުގެ ބަލައި ފާސްކުރުމަށްފަހު، އެ ކުރިމަތިވާ ހުކުމް ދަނީފާސް ކުރަން ޝަރީޢަތް ނިންމާފައިވާ ކުރަން ޝަރީޢަތް

ނުލިބުން ހިނގައިދާނެ ކަމަށް ނުވަތަ އެ ގެއްލުން ބަދަލުގެނެސްދޭން ކަމަށް ޤަބޫލުކުރާ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރަންވާނީ، އެ ބަލައި ފާސްކުރުމަށް ޖިނާޔާތް އިޖުރާއަތު ކަނޑައެޅުމަށްފަހު، އެ އިޖުރާއަތުގެ ބާރުމުދުގެ ދަށުންނެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރާއިރު އެތަނުގެ ވެރިފަރާތް އެތަނުގައި ހުރިނަމަ، އެތަން ބަލައި ފާސްކުރަންވާނީ، އެފަރާތުގެ ހާޒިރުގައެވެ. އެތަނުގެ ވެރިފަރާތް އެތަނުގައި ހާޒިރުވެ ނެތް ހާލަތެއްގައި އެތަން ބަލައި ފާސްކުރަންވާނީ، އެފަރާތުގެ މަސްލަހަތު ރައްކާތެރިކުރެވޭނެ އެހެން ފަރާތެއްގެ ހާޒިރުގައެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ، އެތަނުގައިވާ ކަމަށް ބެލޭ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާފަދަ ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެކަމުގައި، އެކަން ކުރަން އެކަށޭނަ މިންވަރަށް ވަގުތަކަށެވެ. އަދި އެފަދައިން ހިނގާ ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ، 6 (ހައެއް) ގަޑިއިރަށްވުރެ އިތުރުވެގެންނުވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކުރާ ވަގުތަށްވުރެ އިތުރަށް މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރަން އެދޭނަމަ، އެކަން ކުރަންވާނީ ކޯޓު އަމުރަކާ އެކުގައެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރާ ފުލުހުންގެ އޮފިސަރުންނަށް އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) ހެކީގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ އެއްޗެއް އަމިއްލަގައި ހުރިކަމަށްވާނަމަ، އަދި އެ އެއްޗެއް ފޮރުވުމުގެ ފުރުސަތު ނުވަތަ ނައްތާލުމުގެ ފުރުސަތު ނުވަތަ އެ އެއްޗެއްކަން ބަދަލުގެނައުމުގެ ފުރުސަތު އޮތްކަމަށް އެ އޮފިސަރަކަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ، އެ އެއްޗެއް ހިފެހެއްޓުން؛

(2) އެތަނާއި އެތަނުގައި ހުރި ކަމާބެހޭ އެއްޗެހީގެ ފޮޓޯ

އަދި/ނުވަތަ ވީޒާއާ ނުލައި.

(ހ) މި މާއްދާގެ (ބ) އެހެން ޤައުމަކުން، ޓްރާންސިޓް ޑޮކިއުމަންޓް އިމިގްރޭޝަންގެ ދަށުގައިވާ އެއްބައެއްސާއި، ޕާސްޕޯޓް އިމިގްރޭޝަންގެ ދަށުގައިވާ އެއްބައެއްސާއި، ޕާސްޕޯޓުގެ ދަށުން އިމިގްރޭޝަން ލިބިގެންވާ އެޕްލިކޭޝަން އެއްބައި ހިފެހެއްޓުމުގެ ނުވަތަ އެ އެއްބައިހުގެ ފޮނުއަރ އަދި/ނުވަތަ ވީޒާއާ ނުލުމުގެ ބާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓޭ މުދަލުގެ އިންވެންޓަރީއެއް، ބަލައި ޕާސްޕޯޓާ އޮފިސަރު އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ. އެކަން ކުރަންވާނީ، ފުލުހުންގެ އެއްވެސް އޮފިސަރަކާއި، ބަންގެ ފަރާތުގެ ނުވަތަ ބަންގެ ފަރާތުން ބާރުލިބިގެންވާ މީހެއްގެ ހާޒިރުގައެވެ. އަދި އެ އިންވެންޓަރީގެ ކޮޕީއެއް، ބަންގެ ފަރާތަށް ނުވަތަ ބާރުލިބިގެންވާ މީހެއްގެ ފަރާތަށް ދޫކުރަންވާނެއެވެ. ފުލުހުންގެ ޕާސްޕޯޓް ދޫކުރެވިފައިވާ ފުލުހުންގެ ޕާސްޕޯޓް އޮފިސަރު ބަލައިގަންނަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަދިއްޔަ ބަލާއި ބަލައި ޕާސްޕޯޓުމާ ބަލާފުލުހުގެ ފުލުހުންގެ ނ، އެ ބަލައި ޕާސްޕޯޓްމާގެ މައުލޫމާތު ލިޔުމުން ރިޕޯޓުކުރަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން ރިޕޯޓުކުރުމުގައި، ބަލައި ޕާސްޕޯޓް ބަލަން ބަލާތާ، އެބަދަލުގައި ހާޒިރުވި ތާރީޚު ބަލާއި، ބަލައި ޕާސްޕޯޓުބަލަން ޖިނާއީ ފުލުހުންނާ، ބަލައި ޕާސްޕޯޓް ފުލުހުންނަށް، ބަލައި ޕާސްޕޯޓުގައި ކޮން މާބަޔާއި ހުރިހާ ހަދަން ކަމާ، ބަލައި ޕާސްޕޯޓް ބަލަން ނަގާ ކޮންމެ އެއްބައެއް ބަލާސިފަ، އެ އެއްބައެއް ނުލުން ބަލަން އެނގޭނެ ގޮތަށް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ރިޕޯޓްކުރާ މައުލޫމާތުގެ ބަދަލުގައި، މި މާއްދާގެ ދަށުން ބަލައި ޕާސްޕޯޓުމަށް ހުއްދަ ދިން އެއްޗެއްގެ ފުލުހުގެ ނަމާއި މަޤާމު އާ ހުއްދަ ދިން ވަގުތާއި، އެ ފުލުހު ހުއްދަދޭ ތަން ބަލައިގާ ބަލައި ޕާސްޕޯޓުގެ ދާއިރާ ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ރިޕޯޓުގައި ބަލައި ޕާސްޕޯޓް ފުލުހުންގެ އިތުރުން، އެހެން ހުއްދަ

ދިން އޮފިސަރު ސޮއިކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ދ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މަޢުލޫމާތު، އެމީހަކު ބަލައި ފާސްކުރުން ނިންމައި، ތަން ދޫކޮށް ދިއުމުގެ ކުރިން ރިކޯޑުކޮށް ނިންމަންވާނެއެވެ.

ތަންތަން ބަލައި ފާސްކުރުން

45. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ބާވަތުގައި ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ބާރުތަކުގައި، އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރުމުގައި އެތަނަކަށް، އެތަނެއްގެ ވެރިފަރާތުގެ ރުހުމާ ނުލައި ވަދެވޭނީ، ކޯޓު އަމުރަކާ އެކުގައެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހިނދަކު، އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

އުޅަނދުފަހަރު ހިފަހައްޓައި ބަލައި ފާސްކުރުން

46. (ހ) ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރާ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދުއްވާ ކަނޑުދަތުރުފަތުރުކުރާ އުޅަނދެއްގައި ނުވަތަ އެ އުޅަނދެއް ބޭނުންކޮށްގެން މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 19 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކޮށްފައިވާކަމަށް ނުވަތަ ކުރަމުންދާކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ، އެފަދަ އުޅަނދަކާ ގުޅޭގޮތުން އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމުގެ ބާރު، ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) އެ އުޅަނދެއް ހުއްޓުވައި، އެ އުޅަނދަކަށް އަރައި، އެ އުޅަނދު ބަލައި ފާސްކުރުން؛

(2) އެ އުޅަނދެއްގައި ހުރި ތަކެތި ބަލައި ފާސްކުރުން؛

(3) އެ އުޅަނދެއްގައި ހުރި މީހުންގެ ކާކުކަން އަންގައިދޭ މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުމަށް އެންގުން؛

(4) އެ އުޅަނދެއްގައި ހުރި މީހަކާ ސުވާލުކުރުން؛

(5) އެ އުޅަނދެއްގައި ހުރި މިހާރު ބަލައި ފާސްކުރުން؛

(6) އެ އުޅަނދެއްގައިވާ މީހެއްގެ ސާމްޕަލް ނެގުން؛

(7) ހުރިގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ އެއްޗެއް
އެ އުޅަނދެއްގައިވާނަމަ، އެ އެއްޗެއް ހޯދުން؛

(8) އެ އުޅަނދަކުން ހިފާފައިވާ ގެއްލެއް ރައްކާތެރިކަމާއެކު
ބެލެހެއްޓުން؛

(9) އެ އުޅަނދެއްގައިވާ މިހާރު، ކުނޑެއްގެ ތޮރުމަތީގައި،
ހެއްދަވުކުރުން؛

(10) އެ އުޅަނދެއް ހިފަހައްޓައި، އިތުރަށް އެ އުޅަނދެއް
ދަތުރުކުރުމަށްނުދިނުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ފުލުހުންގެ އޮފިސަރުންނަށް ލިބޭ ބާރުތައް
ބޭނުންކުރުމުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ކަށަވަރުކުރުމުގެ ގޮތުން
އެފުލުހި އޮފިސަރަކީ ފިޔަވަޅުތައް އަޅަންވާނެއެވެ.

(1) އުޅަނދުގައި ތިބި އޮފިސަރަކީ ފަރާތްތަކުގެ ސަލާމަތާއި
ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުން؛

(2) އުޅަނދުގެ ކަރާމާތަށް އުނިކަމެއް އަންނަ ގޮތަކަށް
ނުހަނުގެން ނުވަތަ އިންސާނިއްޔަތުކަށް ކުޅަދާނަކަން
އުޅަނދާގުޅޭ ގޮތުން ފިޔަވަޅުތަކުން؛

(3) އުޅަނދުގައިވާ ތަކެތިން ބޭރު ޒާތުގެ ރައްކާތެރިކަމަށް،
އެ ތަކެތިކާއެދޭ ވިޔަފާރި އަމާޒެއްވަނީ، ނޯން-ރިފައުލްމަންޓްގެ
އުސޫލުންކަން؛

(4) އުޅަނދުގައިވާ ތަކެތިކުގެ އިންސާނީ ޙައްޤުތަށް
ކަށަވަރުކުރުން؛

(5) އެ އުޅަނދާއި އޭގައިވާ މުދަލަށް ގެއްލުމެއް ލިބުނަކުގެ
ބަދަލު ކުރިމަތިވެފައި ނުވާކަން؛ އަދި

(6) އެ އުޅަނދަކީ، ބޭރުގެ އުޅަނދެއް ކަމުގައިވާނަމަ،
އެ އުޅަނދު ނިސްބަތްވާ ފްލެގް ސްޓޭޓްގެ، ނުވަތަ

އެ އުވަނދާ ގުޅިގެން މަޝްވަރާކޮށް އޮތް އެންމެފަސް ދައުލަތުގެ ޤާނޫނީ މަޝްވަރާދޭކަން ނޫދޭ އަސާސީ ނުކުރާކަން.

(ނ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އުވަނދަކާ ގުޅޭގޮތުން އަޅަންވާނީ ނުވަތަ ތަންފީޛުކުރަންވާނީ، އަންނަނިވި ކަންކަމަށް އަސަރުނުކޮށްފާނެ ގޮތުގެމަތިން އެކަން ކުރުމަށް އިސްކަންދީގެންނެވެ.

(1) ކަނޑުޖަހާބަރު ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޤާނޫނުގެ ދަރުން އިންތިޚާބު ހިންގުމަށް ކޯސްބަލް ދައުލަތުތަކަށް ލިބިގެންވާ ބާރާއި، އެފަދަ ދައުލަތުތަކަށް ލިބިދޭ ހައްޤުތަކާއި ވާޖިބުތައް؛ ނުވަތަ

(2) އުވަނދާގުޅޭ އިދާރީ، ފަންނީ، ނުވަތަ އިޤްތިޞާދީ ކަންކަމުގައި އިންތިޚާބު ހިންގުމަށް ފޮރުގެ ސަޕޯޓަން ލިބިގެންވާ ބާރު.

(ރ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ބާރުތަކަކީ، އަންނަނިވި ޒާތުގެގައިވާ އުވަނދުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ބާރުދިނުމުގެ އިންތިޚާބު ފުރިހަމަކަން ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) އުވަނދަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާކަން އަންގައިދޭ، ދިވެހި ދިދަ ނަގާފައިވާ އުވަނދަކަށް ވުން؛

(2) ވަކި އުވަނދެއްގައި ބޭރު ގައުމެއްގެ ދިދަ ނަގާފައިވިނަމަވެސް ނުވަތަ އެއްވެސް ދިދައެއް ނަގާފައި ނުވިނަމަވެސް، އެ އުވަނދަކީ ބަޔާންގޮތުގައި ދިވެހި އުވަނދަކަށްވުން؛ ނުވަތަ

(3) އެ އުވަނދަކީ، އެއްވެސް ދައުލަތަކަށް ނިސްބަތްނުވާ އުވަނދަކަށްވުން ނުވަތަ އެއްވެސް ދައުލަތަކަށް ނިސްބަތްވާ އުވަނދެއް ނޫން ކަމަށް ބެލެވޭ އުވަނދެއް ކަމަށްވުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ލިބިދޭ ބާރު ސީދާ ފުރުޞަތުން ބޭނުންކުރުމުގެ ބަދަލުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަވާނަމަ، އެކަން ދައުލަތުގެ ކަމާގުޅޭ އިދާރާއަކުން، އެ ދައުލަތުގެ ޤާނޫނުތަކާ އެއްގޮތް ގޮތުގެމަތިން ވަކި އުވަނދަކާ ގުޅިގެން އެ އިދާރާއެއްގެ ބާރުގެ ބޭނުންކުރަން،

ފުދުނުންނަން އެދިވިދާނެއެވެ.

(1) އެ ބޯޑުތަކީ މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގެ ބޯޑުތަކާ އެއްގޮތް، ނުވަތަ އެއް ބޯޑުތަކެއް ކަމުގައިވުން؛ އަދި

(2) ބޯޑުގެ ބޭނުންކުރަން އެދޭ ބޭރު ޚަރަދުގެ އިދާރާއަށް، އެ ޚަރަދުގެ ކަމާބެހޭ ފާސްކުރާ ދަރަން، އެ ބޯޑަށް ބޭނުންކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ދީފައިވުން.

ބޯޑު އުވައިލުމާ ގުޅިގެން ބޯޑުގެ ބޭނުންކުރުމުގެ އުސޫލު

47. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައެޅިގެން ފައިސާތަކާ އުވައިލުމަށް ގެރެޓީން ބޯޑުގެ ބޭނުންކުރަނީ ފުދުނުން ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާނަމަވެސް، އެފަދަ އުވައިލުމެއް އާމީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދުން ބޭރުގައި ކަމުގައިވާނަމަ، އަދި އެ އުވައިލުމާ ދިވެހި އުވައިލުމާ ކަމުގައިނުވާނަމަ، ނުވަތަ އެ އުވައިލުމާ ދިވެހި އުވައިލުމާ ކަމުގައި ތަޢާރުފުކުރެވުން ނޯވެނަމަ، އެ އުވައިލުމާ ގުޅިގެން މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ތަންފީޒުކުރުމަށް، ކަނޑައަޅާ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ފާހަގަކުރުމަށް ހުއްދަކުރާ އިދާރާއަކުންނެވެ. އަދި އެކަން ކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންވާނީ އެ މުއައްސަސާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

ދެވަނަ ބައި

ޚާއްޞަ ޤަވާޢިދުތައް

ކޮމްޕެނީގެ ގުރޫޕު

48. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުރެއްވޭ ކުރުމަށްޓަކައި ދިވެހިރާއްޖޭއަށް އެޕްލިކޭޝަން، ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދުގައި އެއްޗެއްސެއް ހަރުއެޅިފައިވާ ގެއްލުން، ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެ ގެދޮރުވެރިން ޖަމާޢަތްތަކާ، ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޭރުގައި ޤާނޫނާ ޚިލާފު އެއްބަސްވުމުގެ ކޮމްޕެނީގެ ގުރޫޕު، އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރުމަށްޓަކައި، ކޯޓުން ސަރުކާރު އޮތް ޚިދުމަތް ނުވަތަ އޭނާ ކަމާއަށް، ޖަލު އިންސްޕެކްޓަރު އޮތް ޚިދުމަތް

ނުވަތަ އެއަށްވުރެ މަތީ ރޭންކެއްގެ ފުލުހުންގެ އޮފިސަރެއް ދޭ ހުއްދައަކާއެކު، މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހިފުމުގެ އިޚްތިޔާރު، ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) އެ އެއްޗެއް ދިވެހިރާއްޖެ އެތެރެކުރި ކޮން ބަޔަކުކަން ދެނެގަތުމަށް؛

(2) އެ އެއްޗެއް ދިވެހިރާއްޖެ އެތެރެކުރީ ކޮން ބައެއް ގެދިގެންކަން ދެނެގަތުމަށް؛

(3) އެ އެއްޗެއް ދިވެހިރާއްޖެ އެތެރެކުރި ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ގެންދަނީ ކޮންބައަކު އެއިން ވިޔަފާރިކުރުމަށްތޯކައިކަން ދެނެގަތުމަށް؛

(4) އެތެރެކުރި ނުވަތަ ގެންދާ އެއްޗެއް ޖަރީމާއެއްކުރުމުގައި ނުވަތަ ފޮނުވާ ހިލާފަށް ބޭނުންކުރުމުގައި ހިމެނޭ ކޮންބައެއްކަން ދެނެގަތުމަށް.

(ނ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީއެއް" ހެދުން ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ބާވަތުގައިވާ ފޮނުވާ ހިލާފު އެއްޗެއް، އެ އަކުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބޭނުމަކަށްޓަކައި، ފުލުހުން މޮނިޓަރކޮށް ސުޕަވައިޒްކުރާ އޮފިސަރުންގެ ތަޙުތުއިން، ހުއްދަކޮށްފައިވާ ފުލުހުންގެ އޮފިސަރުން، އެ އެއްޗެއް ގެންދާ މަންޒިލަށް ރައްދުވިއަދިނުމަކަށް. އޭގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުން ހިމެނެއެވެ.

(1) އެ އެއްޗެއް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވުމަށް ދިނުން؛ އަދި/ނުވަތަ

(2) އެ އެއްޗެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް ގެންދިއުމަށްދިނުން؛ އަދި/ ނުވަތަ

(3) އެ އެއްޗެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޓްރާންޒިޓްވުމަށްދިނުން؛ އަދި/ ނުވަތަ

(4) އެ އެއްޗެއް ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރަށް ގެންދިއުމަށްދިނުން؛ އަދި/ނުވަތަ

(5) އެނޫންވެސް، އެ އެއްޗެއް ގެންދެވޭ މަންޒިލަށް ރައްދުވިޔަ ދިނުމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހިންގާ، ހުއްދަދޫކުރެވޭ ހަރަކާތްތެއް.

(ހ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހުއްދަދެވޭ ހިންގާ ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީއެއްގައި ބައިވެރިވާ ފުލުހުންގެ އޮފިސަރުކަނު ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ކުރާ އެއްވެސް ކަމަކާ ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށްވެރިއެއް ނުވާނެއެވެ.

(ނ) ކޮންމެ ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީއަކަށް ވަކިން ހުއްދަ ހޯދުން ލާޒިމުވާނެއެވެ. ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީއެއް ހިންގުމުގެ ހުއްދައަށް އެދި ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސް ނުވަތަ އޭނާ ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުށަ ހަޅާއިރުގައި ހުއްދަހޯދުމާ ޑޮކިއުމަންޓްގެ ތަފުސީލު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ކޮންމެ ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީއަކަށް ދޭ ވަކި ހުއްދައަކީ ލިޔުމުން ދޭ ހުއްދައަކަށް ވާންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅާ ކޮންމެ ހުށަހެޅުމެއްގައި، އެ ހުށަހެޅުމަކީ ހުއްދަ ދިނުމަށް ބޭނުންވާނެ މައުލޫމާތު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި އެއީ ކޮބައިކަން ހުއްދައަކަށް އާލާފައިވާ ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީއެއްކަމާއި، އެކަން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައި ގެނެސްދިނުން ހުއްދަ ދިނުމަށް ނިންމަންވާނީ، އަންނަނިވި ކަންކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް ފަހުގައެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ކުރުމުންދާކަމަށް ނުވަތަ ކުރަން އުޅޭކަމަށް، އެކަށީގެންވާ ހެކި މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޝައްކުކުރެވުން؛

(2) މި އަކުރުގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ޝާމިލު ބަޔަކު ބައެއް، އެއީ ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީއެއް ހިންގުމަށް ޝައްކުވާ ކަމުގެ ސަބަބުން؛

(3) ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީއެއް ހިންގުމަށްޓަކައި ކުރުމަށް ހުއްދަދޭތީ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން އެ ހުއްދަދޭތީ އެޕްސަރު

ކުރަންޖެހޭ، އެ ހުއްދަތާ ނުލައި ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާން
އަމަލުތަކީ އެ ޑިވައިސް ހިންގުމަށް ކޮންމެހެން ބޭނުންވާން
ކަންކަން ކަމަށްވުން؛

(4) ކޮންޕިއުޓަރު ޑިވައިސް ހިންގަނީ، އެ އޮޕަރޭޝަންގައި
ބޭނުންކުރާ އެއްޗެހި އެ އޮޕަރޭޝަން ނިމޭއިރު،
އެ އޮޕަރޭޝަންގައި ބައިވެރިވި ފުރުޞަތުގެ އޮޕަރޭޓަރުގެ
ކޮންޕިއުޓަރުގެ ދަށުގައި ހުންނާން އެއްޗެހި ކަމުގައި ވާން
ގޮތަށް އެ އޮޕަރޭޝަން ހިންގޭކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި
ކުރުވަންހުރި އެންމެހައި ކަންކަން ކޮށްގެންކަން؛

(5) ކޮންޕިއުޓަރު ޑިވައިސް ހިންގަނީ، އެ އޮޕަރޭޝަންގައި ހިމެނޭ
ފަރާތްތަކަށް ކުރަން ނުޖެހޭ ކުށެއް ކުރުމަށް ހިތްވަރު ދޭ
ގޮތަކަށް ނޫންކަން؛

(6) ކޮންޕިއުޓަރު ޑިވައިސް ހިންގަނީ، އެ އޮޕަރޭޝަންގައި ހިމެނޭ
އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ސަލާމަތާއި ސިއްހަތަށް
ނުރައްކާތެރިވާން، ނުވަތަ އެއިން ފަރާތަކަށް ބޮޑު އަނިޔާއެއް
ކުރިމަތިނުވާނެ ގޮތެއްގެމަތިންކަން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދެވޭ ހުއްދައެއްގައި، ހުއްދަދެވޭ ކޮންޕިއުޓަރު
ޑިވައިސް އޮޕަރޭޝަނާއި، ހުއްދަދެވޭ އޮޕަރޭޓަރާއި، އޮޕަރޭޝަންގައި
ކުރުން ހުއްދަ ކަންކަން ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާފަދަ އޮޕަރޭޝަނަކާބެހޭ ހުރިހާ
ހުއްދަތަކާއި ލިޔެކިޔުންތަކާއި، އޮޕަރޭޝަންގެ އެކްޓިވިޓީ ލޮގުތައް
ހުންނަންވާނީ ލިޔުމުން ނުވަތަ އިލެކްޓްރޯނިކް ގޮތުގައި ރެކޯޑް
ކުރެވިފައެވެ.

(ބ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2011 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަސްޓަމްސްގެ ޤާނޫނު) ގެ
89 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްކަމުގައިވިޔަސް، މި ޤާނޫނުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުރަނާ ގެޒެޓުން ހިންގާ ކޮންޕިއުޓަރު ޑިވައިސްއާގުޅޭ
ކަންކަން ކުރާނީ މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ. އަދި،

މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2011 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަސްޓަމްސްގެ ޤާނޫނު) ގެ 89 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލު އާ ނިސްބަތަށް ހިފެހެއްޓިގެންވެއެވެ.

(މ) މި މާއްދާގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، ކޮންޓްރެކްޓު ގެދިޔަ އަމާނާތްތެރިކަމާ ހިލާފަށް މަސްއޫލިއްޔަތު ޖަވާބުދާރީކުރުމާއި ވަކާލާތުކުރުމާ ގުޅިގެން ކަމާބެހޭ މަސައްކަތް ކޮންޓްރެކްޓު ގެދިޔަ އަމާނާތްތެރިކަމާ ހިލާފަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްއޫލިއްޔަތާއި އަމާނާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން، އެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން ނިންމާ.

49. (ހ) ސިއްރު އަމާނާތްތެރިކަން

(ހ) އިންތިޚާބުވެފައިވާ ކުންފުނި ގޮތުގައި، އެ ގޮތުގައިވާ ކަމުގައި ވިޔަސް ކުރުމުގައި އެކަން ކަމާބެހޭ ކުރުމަށް ވަސީލަތުގައި، ކޮލިޝަނަށް އެޅު ޚިދުމަތް ނުވަތަ އެއް ކަނޑައެޅޭ ފުރުޞަތު އާދިސަކަރުގެ ހުއްދަ އެވެއްސެން ފުރުޞަތު އާދިސަކަރު، އެއީ ކާކުކަން ނަންގެގެނައި، އިންތިޚާބުވެފައިވާ ކުންފުނި ގޮތުގައި ސިއްރު ނުވަތަ އެހެނީ ގޮތުގެ ވަންތަބަރުންނާ ގުޅި، އެހެންނަށް އަދުން ޤާނޫނާ ހިލާފު ތަކެތި ހުރިހަ ނުވަތަ ގޮތުގަ ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގަތިން ހުއްދަކުރެވޭން ހިނގާ ސިއްރު އަމާނާތްތެރިކަމަށް ބެހިފައިވާ ފުރުޞަތުގެ އާދިސަކަރު ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގަތިން ކުރާ އެއްވެސް ކަމަކާ ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށެއްކަމަށް ނުވާނެއެވެ.

(ނ) ކޮންމެ ސިއްރު އަމާނާތްތެރިކަން ވަޔަސް ހުއްދަ ހިފުން ލާޒިމުވާނެއެވެ. އެފަދަ އަމާނާތްތެރިކަން ހިފެހެއްޓުމުގެ ހުއްދައަށް އެދި ކާކުކަމަށް އެމް ޚިދުމަތް ނުވަތަ އަށް ކަސްޓަމްސް ވަތަކަސް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުއްދަ ދޫކުރުމުގައި ހުއްދަ ކަމާބެހޭ ބެހެއްޓުން ގޮތަކަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ކޮންމެ ސިއްރު އަމާނާތްތެރިކަން ދެން ވަކި ހުއްދައިން ދިނުމުން ރިކޯޑުކުރުވައި އެންމެންނާ ހުއްދައެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ހުއްދަދޭން އެދި ހުށަހަޅާ ކޮންމެ ހުށަހެޅުމަކާއެކު، އެ ހުށަހެޅުމަށް ހުއްދަ ދިނުމަށް ބޭނުންވާނެ މައުލޫމާތު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާ ގުޅޭގޮތުން ހުއްދަ ދިނުމަށް ނިންމަންވާނީ، އަންނަނިވި ކަންކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް ފަހުގައެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮންމެހެން ނުވަތަ ކުރަމުންދާކަން ނުވަތަ ކުރަން އުޅޭކަން، އެކަށީގެންވާ ހެކި މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޤަބޫލުކުރެވުން؛

(2) މި އަކުރުގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށުގެ އަމަލުގެ ޝާމިލު ބާވަތަށް ބަލާއިރު، ސިއްރު އޮފަރޭޝަނެއް ހުއްދަކުރަންޖެހޭފަދަ ކަމަކަށްވުން؛

(3) ސިއްރު އޮފަރޭޝަނެއް ހިންގުމަށްޓަކައި ކުރުމަށް ހުއްދަކުރެވޭ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން އެ ހުއްދަކުރެވޭ އޮފިސަރު ކުރަންޖެހޭ، އެ ހުއްދައާ ނުލައި ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާނެ އަމަލުތަކަކީ އެ ސިއްރު އޮފަރޭޝަން ހިންގުމަށް ކޮންމެހެން ބޭނުންވާނެ ކަންކަން ކަމަށްވުން؛

(4) އެ އޮފަރޭޝަން ހިންގަނީ، އެ އޮފަރޭޝަނުގައި ބޭނުންކުރެވޭ އެއްޗަކީ އެ އޮފަރޭޝަން ނިމުމުން، އެ އޮފަރޭޝަނުގައި ބައިވެރިވި ފުލުހުންގެ އޮފިސަރުގެ ކޮންޓްރޯލްގެ ދަށުގައި ހުންނާނެ އެއްޗެހި ކަމުގައި ވާނެ ގޮތަށް އެ އޮފަރޭޝަން ހިންގޭކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި ކުރެވެންހުރި އިންތިޒާމު ކަންކަން ކޮށްގެންކަން؛

(5) އެ އޮފަރޭޝަން ހިންގަނީ، އެ އޮފަރޭޝަނުގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކުގެ ކުރަން ނޫޅޭ ކުށެއް ކުރުމަށް ހިތްވަރު ލިބޭ ގޮތަކަށް ނޫންކަން؛

(6) އެ އޮފަރޭޝަން ހިންގަނީ، އެ އޮފަރޭޝަނުގައި ހިމެނޭ އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ސަލާމަތައި ބިއްޔަހަކަށް

ނުރައްކާނުވާނެ، ނުވަތަ އެއިން ފަރާތަކަށް ބޮޑު އަނިޔާއެއް ކުރިމަތިވެދާނެ ގޮތެއްގެމަތިންކަން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދޭ ހުއްދައެއްގައި، ހުއްދަދޭފަރާތުން ސިއްރު އޮޕަރޭޝަނާއި، ހުއްދަދެވޭ އޮފިސަރާއި، އޮޕަރޭޝަނުގައި ކުރުން ހުއްދަ ކަންކަން ބަޔާންކޮށްދީފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ އޮޕަރޭޝަނަކާބެހޭ ހުރިހާ ހުއްދައާއި ލިޔެކިޔުންތަކާއި، އޮޕަރޭޝަނުގެ އެކްޓިވިޓީ ރެކޯޑެއް ހުންނަންވާނީ ލިޔުމުން ނުވަތަ އޯޑިއޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ ޑިޖިޓަލް ރިކޯޑުކޮށްފައެވެ.

(ރ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2011 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަސްޓަމްސްގެ ޤާނޫނު) ގެ 89 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން އެހެން އޮތްކަމުގައިވިޔަސް، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ހިންގޭ ސިއްރު އޮޕަރޭޝަނަކާގެ ކަންކަން ކުރާނީ މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ. އަދި، މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަކަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2011 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަސްޓަމްސްގެ ޤާނޫނު) ގެ 89 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލު އެ ނިސްބަތަކުން ހިފެހެއްޓިގެންވާނެއެވެ.

ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީ އަދި ސިއްރު އޮޕަރޭޝަންތަކުން ހޯދާ ހެކި

50. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހިންގޭ ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީއެއްގެ ހަރަކާތަކުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 49 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހިންގޭ ސިއްރު އޮޕަރޭޝަނަކުން ފެނިގެންނަމަ ލިބޭ ލިޔެކިޔުމަކީ ނުވަތަ ފޮޓޯއަކީ ނުވަތަ އޯޑިއޯއަކީ ނުވަތަ ވީޑިއޯއަކީ މި ޤާނޫނުގައި ކުށެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށެއް ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ އެއްޗެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން، ހެކީގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވޭ އެއްޗެހީގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ގޮތްގޮތުން ހޯދާ އެއްޗެހި ހިމެނެއެވެ.

(1) ފުލުހުން އެހެން ޤައުމެއްގައި، އެ ޤައުމެއްގެ ޤާނޫނާ

އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ހެދި ހުރި؛

(2) އެހެން ދައުލަތްތަކުގެ އިދާރާތަކުން، އަދި ދައުލަތުގެ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ހެދި، ފުރުޞަތުތަކަށް ވެރިކަރު ހުރި.

ޚާއްސަ އިންފޮމޭޝަންތަކުގެ މައުލޫމާތު ރިޕޯޓުކުރުން

51. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހިންގާ ކޮންފިޑެންޝަލް ޑިކްލެއަރކޮށް ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 49 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހިންގާ ސިއްރު އިންފޮމޭޝަންތަކުގެ އަންނަނިވި މައުލޫމާތުގެ މައްޗަށް އެކުލެވޭ ރިޕޯޓެއް، ކޮންމެ އަހަރަކު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާބެހޭ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވުން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(1) ކޮންފިޑެންޝަލް ޑިކްލެއަރ ކުރުމުގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހެޅި އަދަދު އަދި ހުއްދަ ދެވުނު އަދަދު؛ އަދި

(2) ކޮންފިޑެންޝަލް ޑިކްލެއަރ ދޫކުރިކަން ހާލަތްތަކުގައި މުޤައްދަމާ ނުވަތަ ހުރި ބޭނުންކޮށްގެން ދަޢުވާކޮށްފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ އަދަދު؛ އަދި

(3) ސިއްރު އިންފޮމޭޝަން ހިންގުމުގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހެޅި އަދަދު އަދި ހުއްދަ ދެވުނު އަދަދު؛ އަދި

(4) ސިއްރު އިންފޮމޭޝަން ދޫކުރިކަން ހާލަތްތަކުގައި މުޤައްދަމާ ނުވަތަ ހުރި ބޭނުންކޮށްގެން ދަޢުވާކޮށްފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ އަދަދު.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މައުލޫމާތު ހާމަކުރާއިރު، ކޮންފިޑެންޝަލް ޑިކްލެއަރއާ ނުވަތަ ސިއްރު އިންފޮމޭޝަނާ ނިސްބަތްވާ ތަޙްޤީޤުތަކާގުޅޭ އިންފޮމޭޝަނާއި މައުލޫމާތާއި، ބޭނުންކުރި އުކުޅުތަކާއި މަސްދަރުތަކަށް ހާމަނުވާނެ ގޮތަށެވެ.

ތިންވަނަ ބައި

މުދަލާއި ފައިސާ ހިފެހެއްޓުމާއި ދައުލަތަށް ނެގުން

ފައިސާއާއި މުދަލުން މުޢާމަލާތްތަކުން ހުއްޓުވުމާއި ހިފެހެއްޓުން

52. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ ތަޙުޤީޤާ ގުޅިގެން، އެއިން ކުށަކާ ގުޅިފައިވާ ފައިސާއިން ނުވަތަ މުދަލުން މުޢާމަލާތްކުރުން ހުއްޓުވުމާއި ނުވަތަ އެ މުދަލެއް ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއްގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން އެގޮތުގެމަތީން ހުރި ކަމަށް ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ، އެ މުދަލެއް ނުވަތަ މުދަލުން މުޢާމަލާތްކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ނުވަތަ އެ މުދަލެއް ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރެންވާނެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ ތަޙުޤީޤު ފަށާފައިވުން ނުވަތަ އެއިން ކުށެއްގެ ޝަރީޢަތް ފަށައި އެ ޝަރީޢަތް ނިމިފައިނުވުން؛ އަދި

(2) ފައިސާ ނުވަތަ މުދަލަކީ އަންނަނިވި ފަދަ އެއްޗެއް ކަމަށް ޤަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން:

(i) ފައިސާ ނުވަތަ މުދަލަކީ ކުށް ކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ނުވަތަ ކުށް ކުރުމަށް ބޭނުންކޮށްފައިވާ މުދާކަން؛

(ii) ފައިސާ ނުވަތަ މުދަލަކީ ކުށް ކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާކަން. އޭގެ ތެރޭގައި، ކުށް ކޮށްގެން ހޯދާ މުދަލާ އެކުވެފައިވާ ފައިސާއާއި މުދާވެސް ހިމެނޭނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކޯޓު އަމުރެއް ނެރެފައިވާނަމަ،

އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ ނުވަތަ އެއިން ބައެއް، އަމުރުގައި ވަކި ގޮތަކަށް ނުވަތަ ވަކި ޝަޚްޞަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާނަމަ އެއިން ގޮތަކަށް ނުވަތަ ޝަޚްޞަކަށް މެނުވީ، ޓްރާންސްފަރކޮށްގެން ނުވަތަ ބަދަލުކޮށްގެން ނުވަތަ ވިއްކާލައިގެން ނުވަތަ ނައްތާލައިގެން ނުވާނެއެވެ. ނުވަތަ އެއްވެސް ގޮތަކުން އެ ފައިސާ ނުވަތަ މުދަލާ އަމަލުކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކޯޓުން ނެރޭ އަމުރު، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އެދުމުން، މުރާޖަޢާކުރުމުގެ ނުވަތަ އެ އަމުރު ނިމުމަކަށް ގެނައުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކޯޓު އަމުރެއް ނެރެފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ ތަޙްޤީޤު ފުރަތަމަ ގެދިއުން ކުރުމުގައިވާނަމަ، ކޯޓަށް އެކަށީގެންވާ ކަމަށް ފެންނަ މުއްދަތަކަށްޓަކައި، އަދި ގިނަވެގެން 3 (ތިނެއް) މަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ކުށާގުޅޭ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ކޯޓުގައި ފަށާފައިނުވާނަމަ، ކޯޓުން އެ އަމުރު ނިމުމަކަށް ގެންނަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކޯޓު އަމުރެއް ނެރެފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ކަމަށްވާނަމަ، އެ ޝަރީޢަތެއް ނިމުމާ ހަމައަށް އެ ކޯޓު އަމުރު ދެމިއޮންނާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ހިފަހައްޓާފައިވާ ނުވަތަ މުޞާދަރާކުރެވުނު ހުއްޓުވާފައިވާ ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ ބަދަލުކޮށްގެންލިބޭ އަދި އެ ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ އިދާރާކުރުމަށްޓަކައި ކޯޓު އަމުރުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތެއްގެމަތިން، ކަމާބެހޭ ދައުލަތުގެ އިދާރާގެ ބެލުމުގެ ދަށުންނެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ ހިފެހެއްޓުމަށް ނުވަތަ އެއިން މުޞާދަރާކުރުމުން ހިފެހެއްޓުމަށް ކޯޓުން އަމުރުކުރަންވާނީ އަދި އެފަދަ އަމުރެއް ތަންފީޛުކުރަންވާނީ، އެ ނިޒާމެއްގައި ބަޔާންކުރާ

ތިންވަނަ ފަރާތްތަކުގެ ހައްޤުތަކަށް އެއްވެސް އުނިކަމެއް ނާންނާނެ ފަދަ ގޮތަކަށެވެ.

(ވ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ނެރޭ އަމުރެއް ނިމުމަކަށް ގެނައުމަށްޓަކައި، ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތަށް ނުވަތަ ހިފަހައްޓަފައިވާ ނުވަތަ މުއާމަލާތުކުރުން ހުއްޓުވާފައިވާ ފައިސާ ނުވަތަ މުދަލުގައި މަސްލަހަތެއް އޮތް ކޮންމެ ފަރާތަކަށް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ނެރޭ އަމުރެއް ނިމުމަކަށް ގެނައުމަށްޓަކައި މި މާއްދާގެ (ވ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުމާމެދު ގިނަވެގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމަންވާނެއެވެ.

ދައުލަތަށް މުދާ ނެގުން

53. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރިކަމުގެ މައްސަލަ ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އެންނަނިވި ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ ދައުލަތަށް ނެގުމަށްޓަކައި ކޯޓުން އަމުރެއް ނެރެންވާނެއެވެ.

(1) ކުށް ކުރުމަށް ބޭނުންކުރި ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ؛

(2) ކުށް ކޮށްގެން ލިބޭ މުދާ ނުވަތަ ކުށް ކޮށްގެން ލިބޭ މުދަލުން ލިބޭ ފައިސާއާއި މުދާ؛

(3) ކުށް ކޮށްގެން ލިބަން އުޅޭ ނުވަތަ ލިބިފައިވާ ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ؛

(4) ކުށް ކުރުމަށް ބޭނުންކުރި މުދާ؛

(5) ކުށް ކޮށްގެން ލިބޭ މުދަލަކާ އެކުވެފައިވާ ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ؛

(6) ކުށް ކޮށްގެން ލިބޭ މުދަލަކުން، ސީދާ ގޮތުގައި ނުވަތަ ނުސީދާ ގޮތުގައި، ލިބޭ މުދާ. މީގެ ތެރޭގައި އެ އެއްޗަކުން ލިބޭ އާމްދަނީއާއި، ފައިދާއާއި، އެހެނިހެން މަންފާ ހިމެނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކޯޓު އަމުރެއް ނެރެންވާނީ އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާގެ ވެރިފަރާތަށް ނިސްބަތްކޮށްގެންނެވެ. ނަމަވެސް ވެރިފަރާތަށް އެ މުދަލެއް ނުވަތަ އެ ފައިސާއެއް ދިނުމުން، އެއަށް އެކަށީގެންވާ އަގެއް ފައިސާއިން ދިނުމަށްފަހުގައި ނުވަތަ އެއަގަށްވާ ފައިސާ ޒަމާނަތްކޮށް ޤަބޫލުކުރެވޭނެހެން ރަހުނެއްގެ ގޮތުގައި ކަމަށް ނުވަތަ ޒާމިނެއް ދޭނަމަ އެ ހާލަތުގައި ކަމަށް އަދި އެ މުދަލަކީ ނުވަތަ ފައިސާއަކީ އަމިއްލަ ޒާތީ މުދަލެއްކަން ނުވަތަ ފައިސާއެއްކަން އެނގިފައިވާކަމަށް ސާބިތުކޮށްދީފިނަމަ އެފަދަ ކޯޓު އަމުރެއް މުދަލުގެ ނުވަތަ ފައިސާގެ ވެރިފަރާތުގެ މައްޗަށް ނެރެގެންނުވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ ކޯޓު އަމުރުގައި މަދުވެގެން އަންނަނިވި ކަންކަން ބަޔާންކޮށްފައިވާންވާނެއެވެ.

(1) އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތް؛

(2) ދޫކޮށްލުން ނަހީ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާގެ ފުރިހަމަ މަޢުލޫމާތު. އެފަދަ ފައިސާއެއް ނުވަތަ މުދަލެއްގެ ފުރިހަމަ ތަފްސީލާއި އަދި އެތަކެތި ހުރިތަން ހިމެނޭގޮތުން؛

(3) އަމުރު ނެރުނު ސަބަބު؛

(4) ދޫކޮށްލުން ނަހީ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާގެ ވެރިފަރާތް އެނގެން ނެތް ހާލަތެއްގައި، އެ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާއަކީ ވަކި މީހެއްގެ ބާރުގެ ދަށުގައިވާ އެއްޗެއް ކަމަށްވާނަމަ، އެފަރާތެއްގެ މަޢުލޫމާތު؛

(5) އެ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ ދޫކޮށްލުން ނަހީން ބޭނުންވަނީ މި ޤާނޫނުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ކޮން ކަމަކާ ގުޅިގެންކަން؛

(6) އަމުރު ދެމިއޮންނާނެ މުއްދަތު؛

(7) ދޫކޮށްލުން ނަހީން ބޭނުންވާ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ ދޫކޮށްލުން ނަހީކުރުމަށް އެއާ ޚިލާފުވުން، އަދި އެ ފައިސާއެއް ނުވަތަ މުދަލެއް ބަލަހައްޓާނެ އިދާރާ؛

(8) ހުއްދަ ދޫ ކުރާ ފަރާތުގެ ނަމާއި ސޮއި އަދި ކޮޅުގެ ސިއްކަ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ނެރޭ ކާޑު އަމުރުއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބާރުންކޮށްގެން ނުވާނެހިނދު، އެ އަމުރު ދޫކުރެއްވުނު، އެ އަމުރުގެ މުއްދަތު ހަމަވެސްކޮށްގެން ނުވަތަ އެ އަމުރު ބާޠިލުކުރަސްކޮށްގެން ނުވަތަ އެ މުދަލާއި ނުވަތަ ފައިސާއާއި ދައުލަތަށް ނެގުމުގެ އުސޫލަކީ އިޤްރާރުވުން ފުރިހަމަވެސްކޮށްގެން، ނުވަތަ މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ހުކުމާ މައްސަލަތަކުގައި އެ އަމުރު ނިމުމަކާ ގެންދަމުން ކާޑުން ގޮތެއް ކަނޑައަޅަސްދެންނެވި.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ނެރޭ އަމުރަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތެއްގެމުން ދައުލަތުގެ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާއަކީ، އެއްޗެއް ފާހަގަކޮށްފައި ކަނޑައަޅާފައި ޖިނާއީ ކަމަކާގެ ހުރިހާ ގޮތެއް ބެލުމުގެ ބާރުން ފަރާތްތަކުގައި ބާރުލެވިފައި ބޭނުންކުރުމާ އެއްކޮށް ދެކިދާނެ ނުވަތަ، އެ މުދަލާއި ނުވަތަ ފައިސާއާއި ތަޙުޤީޤު ކުރުމަށް ނުވަތަ ތަޙުޤީޤު ކުރުމަށް އެކަމަށް ބޭނުންވާނަމަ، އެ މުދަލާއި ނުވަތަ ފައިސާއާއި ދައުލަތަށް ނެގުމުގެ ބާރު އެ އަމުރުން ދީ ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އަމުރެއް ނެރުނުއިރު، ދައުލަތަށް ނެގޭ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާއާއި އެ މުދަލާއި ނުވަތަ ފައިސާއާއި ނަގަންޖެހޭ ސަބަބުތަކާއި ތިމާއަށްބަލާ، އެކަން ނިންމުމާއި އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއް ފަރާތަށް ދެނެގަތުމަށް ދޭންވާނެއެވެ.

(ބ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބާވަތެއްގެ ބަޔާނެއް ކުރެއްވުމަށް ސަރުކާރުގެ ތަފާސްހިސާބު ދިރާސާކުރާ މުއައްސަސާ ނުވަތަ ސަރުކާރަށް ބޭނުންވާ ފަސްގަނޑު ކަމަށްވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އަމުރެއް ނެރެވިދާނެއެވެ. އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތަކުން ނުވަތަ ފަރާތްތަކުން މުދަލާއި ނުވަތަ ފައިސާ މިނިވަންކަމާއި ތަހުގީގު ކުރެވިފައިވާނަމަ، ނުވަތަ އެ މުދަލާއި އެއް ތަނެއްގައި ހުރިކަމަށްވާނަމަ، ނުވަތަ މުދަލާއި ފައިސާއެއް ހޯދައިދިނުމަށް ނުވަތަ ހަމަ މުދަލާއި އެއް ކަމަށް ބާރުލިބިގެންވާ ސިއްރު މަސްލަހަތަށް ބޭނުންވާ ފަރާތަށް ދޭގޮތަށް،

ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ކޯޓުން އަމުރުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި، އެފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރެވޭ އަދަދު، ދައުލަތަށް ދައްކަންޖެހޭ މަދަނީ ދަރަންޏެއްގެ ގޮތުގައި ހޯދޭނެއެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޯޓުން އަމުރު ނެރެންވާނީ އަދި އެ އަމުރު ތަންފީޛުކުރަން ދަމަހައްޓަންވާނީ، ހުށަހެޅުމުގައި ޢަމަލުކުރާ ތިންވަނަ ފަރާތުގެ ބައެއްގެ އެއްވެސް އުނިކަމެއް ހާސިލްނުވާ ވަނަ ގޮތަކަށެވެ.

(ވ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ނެރޭ އަމުރާއި ހިލާފުވާ ދަރަނިވެރިޔަކު، ކުރުގެ ޙުކުމުގެ ފަރާތަކުން ނުވަތަ ދައުލަތުން ނިޔުމަން އަމުރުކޮށްފައިވާ މުދަލުގެ ނުވަތަ ފައިސާގެ ވަސީލަތްތަކުގެ އޮތް ކޮންމެ ފަރާތަކަށް ކޯޓުން ހުކުމްކުރާނެއެވެ.

(މ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ނެރޭ އަމުރާއި ހިލާފުވާ ދަރަނިވެރިޔަކު މި މާއްދާގެ (ވ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހުކުމެއް ހުކުމްކުރެވިގެން ދިނުމަށްފަހު 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމަންވާނެއެވެ.

(ފ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ހިނދަކު، ފަރާތަކުން ނެގޭ ފައިސާ ނުވަތަ މުދަލެއް ބަދަލުގައި އެ މުދާ ފަރާތަކުން ނުދެވޭ ކޯޓުން އަމުރުކޮށް އެދުން ފަރާތުގެ ބަދަލުގެ ދަށުވެއެވެ.

(ދ) މި މާއްދާގެ (ފ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތަށް ނުވަތަ މުދަލާއި، އެގޮތުގެ ބަދަލުގައި ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ގެންގުޅެމުން، އެކަން ނިންމުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ކަންތައްތަކަކީ ގޮތަކާއި ހަމަޖެހޭ ފަރާތްތަކުގެ ބަލަހައްޓާ ބަޔާންކުރެވޭ ގޮތަށެވެ.

(ތ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ފަރާތަކުން ނެގޭ ފައިސާ ނުވަތަ މުދާވެސް ބަދަލުކުރުން މަނާ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުރި ގޮތެއްގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ހަތަރުވަނަ ބައި

ޙައްޤުތަކާއި ޝަރީޢަތާގުޅޭ

ޤާނޫނީ ވަކީލާ މަޝްވަރާކުރުން

54. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ އަދި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިތުރު ފިޔަވަޅު އެޅޭ ފަރާތަކަށް ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަން ހޯދައި ދިފާޢުގެ ޙައްޤު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެގޮތުން އޮތްނަމަވެސް، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ ފަރާތަކީ ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކުރެވެންދެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތު ކަމަށްވެފައި، އަދި އެމީހަކާމެދު ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށަކީ މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 19 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކަމަށްވާނަމަ، އަދި އަންނަނިވި ޙާލަތެއް ވުޖޫދުގައިވާކަމަށް ބެލެވޭނަމަ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރިނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހަކަށް އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުވުމުގެ މުޢާމަލާތުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު، އޭނާ ހައްޔަރުކުރި ވަގުތުން ފެށިގެން 48 (ސާޅީސް އަށެއް) ގަޑިއިރަށް ނުދީ ހިފެހެއްޓިދާނެއެވެ.

(1) ހައްޔަރުގައި ހުރި މީހަކަށް އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުވުމުގެ މުޢާމަލާތުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަކީ، މި ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފައިވާކަމުގެ ތުހުމަތުގައި ފުރުން ހޯދަން މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ފަރާތަކަށް އިންޒާރުދޭނެކަމަށް ޤަބޫލުކުރާ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން؛

(2) ހައްޔަރުގައި ހުރި މީހަކަށް އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު

އެކަށެރިކޮށް ބައްދަލުވެ މުޢާމަލާތުކުރުމުގެ ފުރުސަތު ދީފިނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ ހެކި ނައްތާލަފާނެކަމަށް ނުވަތަ ހެއްކަށް ނުފޫޒު ފޯރުވަފާނެކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން؛

(3) ހައްޔަރުގައި ހުރި މީހާއަށް އެނގޭ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަށެރިކޮށް ބައްދަލުވެ މުޢާމަލާތުކުރުމުގެ ފުރުސަތު ދީފިނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ ޢަމަލު ހިނގާފާނެކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން؛

(4) ހައްޔަރުގައި ހުރި މީހާއަށް އެނގޭ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަށެރިކޮށް ބައްދަލުވެ މުޢާމަލާތުކުރުމުގެ ފުރުސަތު ދީފިނަމަ، މީހަކަށް ޖިސްމާނީ އަނިޔާއެއް ލިބިދާނެކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން؛ ނުވަތަ

(5) ހައްޔަރުގައި ހުރި މީހާއަށް އެނގޭ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަށެރިކޮށް ބައްދަލުވެ މުޢާމަލާތުކުރުމުގެ ފުރުސަތު ދީފިނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްގެން ހޯދައިފާ މުދަލެއް އަނބުރާ ހޯދުމަށް ހުރަސްއެޅިދާނެކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާއި އެނގޭ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަށެރިކޮށް ބައްދަލުވެ މުޢާމަލާތުކުރުމުގެ ފުރުސަތު ނުދީ ހިފެހެއްޓި ކަމުގައިވިޔަސް، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާއި އެނގޭ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު ދެކެވޭ ވާހަކަތަކާއި މުޢާމަލާތަކީ، ޤާނޫނީ އިމްތިޔާޒު ލިބިގެންވާ މުޢާމަލާތެވެ.

(ރ) ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާއި އެނގޭ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަށެރިކޮށް ބައްދަލުވެ މުޢާމަލާތުކުރުމުގެ ފުރުސަތު މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން

ހިފެހެއްޓޭނީ، ސަބް އިންސްޕެކްޓަރ އޮފް ޕޮލިސް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ މަތީ ރޭންކެއްގެ އޮފިސަރަކު ލިޔުމުން ދޭ ހުއްދައެއްގެ ދަށުންނެވެ.

(ބ) ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާއާއި ޢާއްމު ފާޅުގައި ވަކިކަމާއެކު އެކަށީގެންވާ ބައްދަލުވުމާއި މުޢާމަލާތްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހިފަހައްޓާފައި އޮންނަ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައިވެސް އެ ފުރުޞަތު ނުދީ ހިފެހެއްޓި ސަބަބު ލިޔުމުގައި ގޮތުގައިވާކަމަށް ފުރިހަމަކޮށް، އެ ފުރުޞަތު އަލުން އަނބުރާ ދޭންވާނެއެވެ.

(ޅ) ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާއަށް އޭނާގެ ވަކީލާއި އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުވުމާއި މުޢާމަލާތުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ނުދީ ހިފެހެއްޓޭނީ އެކަމުގެ ސަބަބު އެމީހާއަށާއި، އޭނާގެ ވަކީލަށް ލިޔުމުން ދޭންވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އިސްތިސްނާކޮށްވެސް، ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާ އޭނާގެ ވަކީލާ ވަކިވާގޮތަށް ބައްދަލުކުރުވާ މުޢާމަލާތްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު މި މާއްދާގެ ދަށުން ހިފަހައްޓާފައިވާ މުއްދަތުގައި، ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށާ ގުޅޭ ހެކިތައް ގެއްލިދާނެ ކަމުގެ ނުވަތަ ތަޙުޤީޤަށް ސާބިތުކުރުމުގެ އެއްވެސް މަގުފަހިވާއެއް ކުރިއަށްގެންދެވޭނަމަ، އޭނާއަށް ވަކި އެކަހެރިކޮށް ބަންދުކުރެވިފައިވާ ފުރުޞަތު ނުދެވިދާނެއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހައި ގަވާއިދުގައި، ތަޙުޤީޤުކުރެވޭ ފަރާތެއްގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާ އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުކުރުމުގެ ޙައްޤު މި މާއްދާގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓުމުގައި އަމަލުކުރަން ޖެހޭ އިޖުރާއަތުތައް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ތަޙުޤީޤުގައި ކުރާ ސުވާލުތަކާއި ޖަވާބުތައް ރިކޯޑުކުރުން

55. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި، 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 19 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކުގެ ތުހުމަތުން ކުރެވޭ ތަޙުޤީޤާއި ގުޅިގެން ފުލުހުން ކުރާ ސުވާލުތައް ތަޙުޤީޤު ކުރާގެ ތަޙުޤީޤުކުރާ މީހާއާ، އެ ކުށް ހިނގި ގޮތުގެ ތަފްޞީލުތަކާ ގުޅޭ ސުވާލު ނުވަތަ ކުރި ފުލުހެއް ތަފްޞީލުތަކާ ގުޅޭ ސުވާލުކުރިއިރު

ޖަވާބުދާރީވެފައިންވާ ވާޤިޢާއެއް، އެ ދައުވާއިން ދިފާޢުވުމަށް،
އެ ދައުވާއާގުޅޭ ޝަރީޢަތުގައި އޭނާ ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ ވާޤިޢާއަކީ،
އޭނާއާ ބަދަލުގައި ސުވާލުކުރެވުނުއިރު ދުވަހުން ބާރަކޮށްގައި އޭނާއަށް
ޖަވާބުދާރީވެވެން އޮތް ވާޤިޢާއެއް ކަމުގައި އެކަށީގެންވާ ސަބަބުގެ
މައްޗަށް ބިނާކޮށް ފަރާތަކަށް ތުހުމަތުކުރެވުނުކަމަށް، އަދި އެ ވާދީއާ
ދުވަސްވަނީ ޖަވާބުދާރީވުމަށް ޝަރީޢަތުގައި އޭނާއަށް ލިބިދިނުން
ފުރުޞަތުދިނުމުގައި ޖަވާބުދާރީވުމާ ދަށުން ޤާނޫނީ ގޮތުން ދެވިދާނެ ވާޤިޢާއެއް
ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ދައުވާގައި، އެހެން އެ ފަރާތަށް ބަލައިގަނެވޭ
ސަބަބަކުން އެއާ ދާއިރާގެ އިސްވެރިންގެ ކަމަށް ޤާނޫނީ ތަރުތީބު
ކަށަވަރުކޮށްދިނުމަށް ކަމަށްވެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އަމިއްލަކޮށްފިނަމަ، ދައުވާ އުފެދިފައިވާ ފަރާތް
ޝަރީޢަތުގައި ޖަވާބުދާރީވެފައިވާ އެހެން ހެކި، ކުރީގެ ތުހުމަތުކުރުމާ
ފަރާތް ޝަރީޢަތުގައި ޖަވާބުދާރީކުރުމަށް ދޫކޮށްފައިވާ ހެކިބަސް ހުށަހެޅުމަށް
ތަޙުޤީޤު ކުރެވިދާނެއެވެ، އެހެން ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ވަކިން އެހެން
ދޫކޮށްދޭ ހެކިބަސް އިސްލާޙުކުރުވައިދިނުމަށް، ނުވަތަ ހެކިބަސް ވާޖިބާ
ކުރިއަރުވައިދޭން އެހެން ފުރުޞަތު ތަޙުޤީޤުކުރުވައިދިނުމަށް،
އެ މާއްދާގައި ކުރިމަތިލާ ވަކިވަކި އެހެންގެ މައްސަލަ ނިންމައިދެވޭނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ކުރިމަތިލާ ވާޤިޢާއަކާ ގުޅިގެން ޝަރީޢަތު
މަޖިލީހުގައި ދައުވާ އުފެދިފައިވާ ފަރާތް ހުށަހަޅައިދޭ ނޯޓީސް،
އެ ހެކިގެ ޝަރީޢަތުގައި، އެ ވާޤިޢާއެއް އެއްގޮތުގައި ދިމާކުރެވޭ
ސާބިތުކުރުމުގެ ޙުއްޖަތް ހުށަހަޅާ ނޯޓިސްގެ ކަންތައްތަކެއް
ނުވަތަ ފުރުޞަތު ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ހެކިގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ
ޝަރީޢަތުގައި ސާބިތުކުރުން ކަމަށް ބެލެވޭ ޢަމަލު، އެ ހެކި
ޝަރީޢަތުގައި އެހެން ތަޙުޤީޤުކުރާ އިދާރާގެ، ޝަރީޢަތުގެ ދަށުން
މަސްއޫލިއްޔަތު ބަދަލުކުރުމާއި ޖަރީމާގެ ވާޤިޢާ، ހެކިގެ ތުހުމަތުގައިވާ
މީހާގެ ދަރިފުޅު އެހެން އިންސާފު ދިނުމަށް އެ ހެކިއާ އެ ހެކިގެ

ތަބްދީލުން ހާލަތްތަކުގައިވާ ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން އާންމާ ސުވާލުކުރުމަށެވެ.

ވަކި އުސޫލެއް ނުވަތަ މާއްދާއެއް ނުވަތަ ނިޒާމަކާ ގުޅޭގޮތުން ޤަވާޢިދުތަކެއް ހެދުމުން

56. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި، 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 19 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކަންތަކުގެ ތެރެއިން ކަމެއްގެ ތަފުސީލުގައި ހުއްދަދޫކުރާނެ މިންގަނޑުގެ ހިނގަނޑުގައި، ނުވަތަ އަންނައުންގައި ނުވަތަ އަދަދެއްގެނުވި ފައިވާނެއް ނުވަތަ ބޭނުމެއްގައި ހުރި ވަކި އުސޫލެއް ނުވަތަ މާއްދާއެއް ނުވަތަ ނިޒާމެއް ނުވަތަ އެއްނުވެސް ގޮތަކުން އެކަމާ އެއްގޮތް ނުވަތަ އެކަން ހެއްދެވުމުގެ ބާރު ހުރި ވަކި އުސޫލެއް ނުވަތަ މާއްދާއެއް ނުވަތަ ނިޒާމަކީ، އެ ކަމުގެ އިދާރާގައި އެކަން ބައިވެރިވ ކަމަށް ދާއިރާގެ ކަމުއްކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް އެކަން ހެއްދެވުމަށް، އެ ކަން ތަފުސީލުކޮށް ފުރުޞަތުގެ އާދެސަކަށް ގަބޫލުކުރެވޭނަމަ، އޭގެ އިތުރަށް އެއްޗެއް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް، އެ އެއްޗަކާ ނުވަތަ މާއްދާއާ ނުވަތަ ނިޒާމަކާ ގުޅޭގޮތުން އެވާގި ސުވާލުކުރުމުން އެކަން ހަމަޖެހުމަށް ބަލަހައްޓާ ގޮތުގައި، އެ ކަންކަމުގެ ހުރިހާ އެއް ކަމަކީ ދަޢުވާއަކާގޮ ޝަރީޢަތުގައި ދަޢުވާކުރެވޭ ފަރާތެއް ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅައިދިނުމަށް، އެކަން އެފަދައިން ހަމަހަމަ ހުކުމުގެ ސަބަބުން އެކަށީގެން އެފަދަ އިސްތިސްނާގަކަން ފަސޭހަކަން ރިޢާޔަތްކުރުމަށް ދޭންޖެހޭނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ކަމުގެ ތަފުސީލުގައިވާ މިގޮތަށް ސުވާލުކުރުމުގެ ކުރިން، އެ ސުވާލުތަކަކަށް އެކަމާ ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ނަތީޖާއަކީ ކޮބައިކަން، އެކަމަށް ދީފައިވާ ފުރަތަމަ އެކަމާ ސުވާލުކުރި ފުރުޞަތުގެ އާދެސަކަށް ސަރުކާރުގެ ދިފާއުވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން އެދިގެން މަޢުލޫމާތު ނުހިމެނޭނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެގެން އިސްތިސްނާވެގެން، ކޯޓުގެ ތަރުތީބުގައިވާ ފަރާތާ
ސުވާލުކުރުވުމުންއިރު އޭނާ ހުރީ، ތަޙްޤީޤުގައި ސުވާލުކުރުމަށް
ގެންދިއުން ފާސްނުވާ ހުއްދަކުރާ ތަނެއްގައި ކަމަށްވެފައި، އޭނާއާ
ސުވާލުކުރުމުގެ ކުރިން އޭނާއަށް ދޭންޖެހޭ ފާސްނުވި
އިންޒާރުދިނުމަކާނުލާ، ނުވަތަ ފާސްނުވި ވަކީލާ ބައްދަލުކުރުމަށް
އޭނާއަށް ފުރުޞަތު ދިނުމަކާނުލާކަމަށް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި
ބަޔާންކުރާ ކަންކަން އެވިޑެންސްގެ މައްޗަކަށް ނުހިނގާނެއެވެ.

ހުރި ތަނަކާ ގުޅޭގޮތުން ޖަވާބުދާރީވުން ހަސްރުކުރުން

57. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި، 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 19 ވަނަ
މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ
ކުށްތަކުގެ ތުހުމަތުން ކޯޓުގެ ތަޙުޤީޤުގައި މިހާރު ހައްޔަރުކުރެވިފައި،
ކޯޓުގެ ވެރިން، އެ ކޯޓު ހިނގި ވަގުތުގައި ކަމަށްވާނަމަ، އަދި އޭނާ
އެތަނުގައި ހުރި ހުރުމަކީ، އެ ކޯޓުގެ ޖަމާލުގައި އޭނާ ބައިވެރިވި
ކަމަށް ދޭހަކޮށްދޭ ކަމެއްކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުގެ މައްޗަކަށް
ބިނާކޮށް އޭނާ ހައްޔަރުކުރި ނުވަތަ އެ ކޯޓު ތަޙުޤީޤުކުރި ފުރުޞަތުގެ
އިސްކަމަށް ތަޙުޤީޤުކުރާ މުއައްސަސާއިން، އަދި އެފަދައިން ތަޙުޤީޤުކުރާ
ކޯޓުގެ ތަރުތީބުގައިވާ މިފަދަ އެންގުމަކާމެދު، އޭނާ އެތަންގައި ހުރި
ސަބަބު ދޭހަކޮށް އޭނާއާ ސުވާލުކުރުމުން އޭނާ ހަމަހަމަކޮށް
ބަޔާންކޮށްދީ، އެ ކަންކަމުގެ ހާލު އެ ކޯޓުގެ ތަޙްޤީޤާތުގެ
ޝަރީޢަތުގައި ތަޙްޤީޤާތު ފަރާތުން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ،
އޭނާ އެފަދައިން ހަރުހި ހުރުމުގެ ސަބަބުން އޭނާއާ ދޭކުމަށް އުފެދޭ
އިސްތިންބާޠުތަކަށް ފަނޑިޔާރަށް ރިޢާޔަތްކުރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެގެން އިސްތިސްނާވެގެން، ކޯޓުގެ ތަރުތީބުގައިވާ މިފަދަ
ސުވާލުކުރުމުގެ ކުރިން، އެ ސުވާލުތަކަށް އޭނާ ޖަވާބުދާރީވުމުގެ
ނަތީޖާއަކީ ކޮބައިކަން، އޭނާއަށް ދޭންވާ ފުރުޞަތާއި އޭނާއާ
ސުވާލުކުރި ފުރުޞަތު އިތުބާރު ސާފުކަންދީފައިނުވާނަމަ،
މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން އެވިޑެންސްގެ މައްޗަކަށް

ނުހިނގާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ކުދިންގެ ތުރުމަތީގައިވާ ފަރާތާ ސުވާލުކުރެވުނުއިރު އޭނާ ހުރި، ތަޙްޤީޤުގައި ސުވާލުކުރަމުން ގެންދިޔުން ނޫނު ހުއްދަކުރާ ތަނެއްގައި ކަމަށްވާނަމަ، އޭނާއާ ސުވާލުކުރުމުގެ ކުރިން އެންގުމުން ދަރިވަރުން ގޭގެ އިންޒާރުދިނުމަށްފަހު، ސުވާލު ކުރުމަށް އޭނާގެ ވަކީލަކު ހާޒިރުވެހުރުމަކީ ސަބަބުތަކެއް ނެތި ހުއްޓުވުމާއި، ކަނޑައަޅާފައިވާ ބަހާއެކު، ފަހު މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ބަންދުގެ ކަންކަން ނުހިނގާނެއެވެ.

ބަންދާމެދު ޙުކުމް ކަނޑައެޅުން

58. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުރެއްގެ ތަރުތީބުގައި ބަންދުކޮށްފައިވާ މީހެއްގެ ބަންދާމެދު ޙުކުމް ނިންމުމަށް އޭނާ ފަސޭހަތަކެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކުރުވުމާއެކު، އޭނާ ބަންދުކޮށްފައިވާނީ ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތިންތޯ ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން ކަނޑައަޅުއްވައި، އޭނާ ހައްޔަރުކުރި ބަންދުކުރުމާއި ގުޅޭ މައްސަލަ ތަޙްޤީޤުކުރުމުގެ ކުރިން އޭނާ ކުރިއަށް ނުގެނެ އެ ކުރުގެ ޝަރީޢަތުގައި ބައިވެރިވެ ކުރިން ބަލަހައްޓާ އެކަމާގުޅޭ ހުކުމް ބުނުމުގެ ބައިވެރިވަނީ އަދާކުރަމުންދާ އިޖުރާއަތުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ޝަރީޢަތުގެ ބަންދުގައި ތިބޭތޯ ބެލުމަށް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކުރެއްގެ ތަރުތީބުގައި ބަންދުކުރެވިފައިވާ ފަރާތެއް ބަންދުކުރެވިފައިވާ ޝަރީޢަތް ހަމަތަކުގެ މަތިން ކަމުގައި ފާސްކުރެވޭ ކަމެއް ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، އަދި އެ ފަރާތަކުން ތަރުތީބުގައިވާ ކުރެއް، މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއި، 18 ވަނަ މާއްދާއި 19 ވަނަ މާއްދާއި 33 ވަނަ މާއްދާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުރެއް ކަނޑައަޅާފައިވާނަމަ، އޭނާގެ މައްސަލަ ތަރުތީބުގެ ކުރިން އޭނާ ކުރިއަށް ނުގެނެ އެ ކުރުގެ އިޖުރާއަތުގައި އޭނާ ބައިވެރިވާ ކަމަށް ބެލުމަށް ތަރުތީބުގެ ވިސްނުން ހުރި ހުކުމް ޖަހައި، އޭނާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ކަނޑައަޅަން އަމުރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކުރެއްވޭ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވިފައިވާ ފަރާތެއް ބަންދުކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނީ ހުކުމެއްގެ މަތިން ކަމުގައި ފަސޭހައިން ކަނޑައެޅިދާނަމަ، އަދި އެފަރާތާމެދު ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއި، 18 ވަނަ މާއްދާއި 19 ވަނަ މާއްދާއި 33 ވަނަ މާއްދާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ފިޔަވައި އެހެން ކުށެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެފަދަ މައްސަލަ ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށް އާއި ކުރިކަމުން ނުވަތަ އެ ކުށުގެ ޖަމާޢަތުގައި އެއާ ބައިވެރިވި ކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހުންނަށް ހާލު ހުކުމެއްޖެހޭނަމަ، އަދި އަންނަނިވި ޝަރުތުތަކެއް ވުޖޫދުގައިވާނަމަ، އެފަދަ ބަންދުގައި ބަހައްޓުމަށް ފަސޭހަވާނަމަ އަމުރުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) އެ ކުށަކީ އަނިޔާވެރި ކުށެއް ކަމުގައި ވުމާއި، އެފަދަ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، ކުށުގެ ޝާހިދަކަށް ފަރާތަށް އިތުރު ގެއްލުމެއް ލިބުމުގެ ނުވަތަ ހުޖްޖަތަކަށް ގެއްލުމެއް ލިބުމުގެ ފުރުސަތު އޮތުން؛

(2) އެފަދަ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، އެ ކުށާގުޅޭ ހެކި ފުރޮޅާލުން ކަމުގެ ނުވަތަ އެފަދަ މައްސަލައެއްގައި ހެކިބަސް ދޭންހުރި މީހަކަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމަށް މަސައްކަތް ކޮށްފާނެ ކަމުގެ އިޙްތިމާލު ބޮޑު ކަމަށް ބެލެވޭނެ ހާލަތުތަކެއް ހުރުން؛

(3) އެފަދަ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، އެއާ ފިލާފާނެ ކަމުގެ އިޙްތިމާލު ބޮޑު ކަމަށް ބެލެވޭނެ ހާލަތުތަކެއް ހުރުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކުރާ ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތެއްގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގައި ކޯޓުން އަމަލުކުރަންވާނީ ކަމަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތުތަކަށް އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

ތަޙްޤީޤުކުރުމާއި ދައުވާކުރުމުގެ މުއްދަތުތައް

59. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއި، 18 ވަނަ މާއްދާއި 19 ވަނަ މާއްދާއި 33 ވަނަ މާއްދާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތަކީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހެއްނަމަ، އެކަން ބަންދުކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތިންތޯ ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ފުރަތަމަ ހާޒިރުކުރެވޭތާ ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމަށް އެދި ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅޭތާ 45 (ސާޅީސް ފަހެއް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައެއްގެ ތަޙްޤީޤު ނިންމައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް އެ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅޭތާ 15 (ފަނަރަ) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި އޭގެ މައްޗަށް ދައުވާ އުފުލުމާމެދު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ގޮތެއް ނިންމައި، ދައުވާ އުފުލާނަމަ އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދައުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއި، 18 ވަނަ މާއްދާއި 19 ވަނަ މާއްދާއި 33 ވަނަ މާއްދާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތަކީ ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ފުރަތަމަ ހާޒިރުކުރުމަށް ދޫކޮށްލާފައިވާ މީހެއްނަމަ، އެކަން ފުރަތަމަ ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރުމަށްފަހު 75 (ހަތްދިހަ ފަހެއް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައެއްގެ ތަޙްޤީޤު ނިންމައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް އެ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅޭތާ 15 (ފަނަރަ) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި އޭގެ މައްޗަށް ދައުވާ އުފުލުމާމެދު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ގޮތެއް ނިންމައި، ދައުވާ އުފުލާނަމަ އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދައުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތާމެދު ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށަކީ ޤާނޫނުގައި މީހަކު މަރުމުގެ ކުށް ކަމުގައިވާނަމަ، އެކަން ފުރަތަމަ ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރުމަށް

180 (ސަތޭކަ އަށްޑިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައެއްގެ ތަޙްޤީޤު ނިންމައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް އެ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅޭތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ދައުވާ އުފުލުމާމެދު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ގޮތެއް ނިންމައި، ދައުވާ އުފުލާނަމަ އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދައުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) އަދި (ނ) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުތަކަށް އެފަދައިން ކަނޑައަޅާފައިވީނަމަވެސް، އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިންވެސް، ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް އެފަދަ މައްސަލަތަކުގެ ތަޙްޤީޤު ނިންމައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ފޮނުވަން މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ. އަދި މައްސަލައެއްގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދައުވާ އުފުލުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިންވެސް، ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް އެ މައްސަލައިގައި ދައުވާ އުފުލުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައިވީނަމަވެސް، އެ އަކުރުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ޖިނާއީގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށާއި މައްސަލައިގެ ބާވަތުން، އެއީ ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައިގެ ތަޙްޤީޤު ފުރިހަމަކުރެވިދާނެ މައްސަލައެއް ކަމުގައިނުވާނަމަ، އެ މައްސަލައިގެ ތަޙްޤީޤު ފުރިހަމަކުރުމަށްބަލައި މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެފަދައިން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އިތުރުކޮށްދޭ މުއްދަތު، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވެގެންނުވާނެއެވެ. އަދި މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އިތުރުކޮށްދޭ މުއްދަތު، 75 (ހަތްދިހަފަހެއް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވެގެންނުވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން މުއްދަތު އިޚްތިޔާރުކުރުމަށް އެދި ރިޕްރެޒެންޓޭޓިވް ޖެނެރަލަށް ހުށަހަޅާނީ، ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއިންނެވެ. އަދި ރިޕްރެޒެންޓޭޓިވް ޖެނެރަލް އެފަދައިން މުއްދަތު އިޚްތިޔާރުދޭނަމަ، އެކަން، ލިޔުމުން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން، ތަޢުލީމީ ކުދިންގެ މުއްދަތު އިޚްތިޔާރުދޭ ހާލަތްގައިވެސް، އެ މުއްދަތު ހަމަވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެލިޔުމުގެ މައްޗަށް ރިޕްރެޒެންޓޭޓިވް ޖެނެރަލް ދަޢުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ. އަދި މިގޮތުން ދަޢުވާ އުފުލާއިރު، ތަޢުލީމީ ކުދިންގެ މުއްދަތު ރިޕްރެޒެންޓޭޓިވް ޖެނެރަލް އިޚްތިޔާރުދިނުމަށް، އެ މުއްދަތު އިޚްތިޔާރުދޭންޖެހުނު ސަބަބު ބަޔާންކުރާ ލިޔުމެއް، އެ މައްސަލައިގެ ދަޢުވާއާއެކު ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި މި މާއްދާގެ (ނ) އާއި (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ފަހުން ކޯޓަށް ދަޢުވާއެއް ހުށަހެޅިނަމަ، އެކަމުގެ ސަބަބު ލިޔުމުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން އިޚްތިޔާރުދޭ މުއްދަތުގައިވެސް އެ މައްސަލައިގެ ތަޢުލީމީ ފުރިހަމަކުރެވިފައިނުވާނަމަ، އަދި އެފަދައިން ތަޢުލީމީ ފުރިހަމަކުރެވިފައިނުވަނީ ބާރުނުފުރުވާ ކަމެއް ގެދުވެރިވުމުގެ ސަބަބުން ކަމުގައިވާނަމަ، އިތުރު އެއް ފަހަރު އެ މުއްދަތު އިޚްތިޔާރުދިނުމަށް އެދި ރިޕްރެޒެންޓޭޓިވް ޖެނެރަލަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން އެ މައްސަލައިގެ ތަޢުލީމީ ފުރިހަމަކުރެވިފައިނުވާ ސަބަބަށް ރިއާޔަތްކޮށް، 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުނުވާނެ ގޮތުގެމަތިން ރިޕްރެޒެންޓޭޓިވް ޖެނެރަލަށް އެ މުއްދަތު އިޚްތިޔާރުދެވިދާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ތަޢުލީމީކުދިންގެ މުއްދަތު އިޚްތިޔާރުދޭ ހާލަތްގައިވެސް، ދަޢުވާ އުފުލާ ގޮތުގެމަތިން މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތާއި އިޖްރާއަތު ހިނގާނެއެވެ.

(ޙ) މި މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ވ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުތަކުގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ މީހުންގެ ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަކޮށް އެމީހުންގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލާފައިނުވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ޚ) ގައި ބަޔާންކުރާ ބާރަތުގައި ފެނިވާ ޤާނޫނުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލައިގެންނުވާނަމައެވެ. އަދި އެމީހަކު ބަންދުން ދޫކޮށްލަންވާނެއެވެ.

(ޚ) މި މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ވ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުތަކުގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ މީހުންގެ ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަކޮށް އެމީހުންގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލާފައިނުވިނަމަވެސް، އެމީހަކާމެދު ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގައި އާ ހެކި ލިބިއްޖެނަމަ، އެ މައްސަލައާއި އަލުން ތަޙުޤީޤުކުރަމުންގެންދާ ކުރުގެ ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް ފަރާތުގެ މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރަމުން މި މާއްދާ ހިފެހެއްޓޭނެއެވެ.

(ޛ) އާ ހެކި ލިބުނަސް މި މާއްދާގެ (ޚ) ގެ ދަށުން މީހެއްގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލޭނީ، އެ ބާރަތުގައިވެސް އެކުލެވޭ ދަޢުވާއެއް ކުރެވޭނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލް ޢުޤޫބާތު) ގެ 61 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ޖިނާޔަތުގެ ތަރުތީބުގައި ހިމެނޭ ކުށްކުށުގައި، ކުށް ކުރި ވަގުތުން ފެށިގެން 8 (އަށެއް) އަހަރު ދުވަސް ނުވަތަ ޖުނަޙުގެ ތަރުތީބުގައި ހިމެނޭ ކުށްކުށުގައި، އެ ކުށް ކުރި ވަގުތުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) އަހަރު ދުވަސް ފާއިތުވެފައިނުވާނަމައެވެ.

(ޜ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މީހަކު ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެމީހަކު ފުރުން މަނާކުރަންޖެހޭ ހާލަތްތައްވާނަމަ، އެކަމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމަށްފަހު މި މާއްދާ ހުށަހަޅަންޖެހޭނެއެވެ.

(ޝ) މި މާއްދާގެ (ޚ) ގެ ދަށުން އަލުން ތަޙުޤީޤުކުރަމުންދާ ދައުރު އުފުލާ ބާރަތުގައި، އެކުލެވޭ މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރާ މައްސަލަ

ތަޙްޤީޤުކުރާ ދަޢުވާ އުފުލުމާ ގުޅޭގޮތުން މި މާއްދާގެ (ހ) އިން ފެށިގެން (ވ) ގެ ނިޔަލަށް ހުރި އަޙްކާމުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް ހިނގާނެއެވެ.

ކަފާލަތުގެ ދަށުން ނުވަތަ އަންޑަރޓޭކިންގެ ބަންދުން ދޫކުރެވުން

60. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 19 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ ފަރާތަކަށް ކަފާލާތުގެ ދަށުން ދޫކުރެވުމުގެ ހައްޤު ލިބިގެންނުވާނެއެވެ.

(ށ) ކަފާލާތުގެ ދަށުން ދޫކުރެވިދާނެ ކަމަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ ފަރާތެއް، ކަފާލާތުގެ ބޭރުން އެއްވެސް ޝަރުޠަކާނުލައި ދޫކުރެވިގެންނުވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލު، ކުޑަކުދިންގެ މައްސަލަތަކަށް ނުހިނގާނެއެވެ.

މަޢާފު ނުދެވުމާއި އަދަބު ލުއިނުކުރެވުން

61. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކަކީ އެއްވެސް ގޮތަކަށް އަދަބު މަޢާފުކުރެވިދާނެ ނުވަތަ ލުއިކުރެވިދާނެ ކުށްކުށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަދަބު ލުއިކޮށްދިނުން ކަމަށް ބެލެވޭނީ، އަދަބުގެ މުއްދަތު ކުޑަކުރުމާއި ނުވަތަ ދައުލަތަށްދޭ ޖޫރިމަނާގެ އަދަދު ކުޑަކުރުމަށް ނުވަތަ އަދަބުގެ ބާވަތް ލުއިކޮށްދިނުން ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކުގެ ތުހުމަތުގައި ފަރާތަކާއެކު އިޤްރާރުގެ އެއްބަސްވުމެއް ވެވިގެންނުވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކުގެ ތުހުމަތުގައި އެހެން ކުރާހާ

ގެރިގެން އިޢުތިރާފުގެ އެއްބަސްވުން ފުރަން ފާނުން ހުއްދަކުރާ ބާވަތުގައި، އެފަދަ އެއްބަސްވުމުގައި ދަށުން މިޒާތުގެ އަދަދު ފުއިކޮންދިފައިވާނަމަ، އޭގެ އިތުރުން އެމިޒާތުގެ އަދަދު ފުއިކޮންދިވިގެންނުވާނެއެވެ.

ދިވެހި ކަމަށް ބެލޭ ހިޔޭގެ ޤައުމީ ސަރަޙައްދު ބަލައިގަންނަވާނެ ހިޔޭ

62. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 19 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަމުގެ ސަރަޙައްދުގައި ހިޔޭބަސް ދެވިދާން މިހާރު، ބިލުގެބުރުގެ ސަބަބުން ހިޔޭބަސް ދިނުމަށް ނުކުރެވޭ ބާވަތްތަކުގައި، ނުވަތަ އެފަދަ މިހާރު ސަރަޙައްދުގައި ހިޔޭބަސް ދޭން ފުރުޞަތު ބިލުގެބުރުގެ ސަބަބުން އެ ހިޔޭބަސް ފުރިހަމަކުރުމަށް ނުކުރެވިއްޖެ ބާވަތްތަކުގައި، އެމިހާރު އެ މަސްއަލައިގެ ތަފްޞީލު ދިވެއްވާ ބަލާނަމަ، ދިވެހި ކަމަށް ބެލޭ ޤައުމީ ސަރަޙައްދު ބަލައިގަންނަވާނެ ހިއްކާކަމެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ބިލުގެބުރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ހިޔޭބަސްދީ މިހާ ނުވަތަ ޢާންމުގެ އެއްބާރުގެ މިހާރު ނުވަތަ އެންމެފަސް ޢާންމު ގަދަ ގޮތުގެ އެކަން މިހާރު މަސްލަޙަތުކަމުގެ ނުވަތަ އެހެން ފަސާދަކަން އަސާސްކޮށް ދިފާޢުކަމުގެ ނުވަތަ އެހެން ފަސާދައެއްގެ މުދަލަށް ގެއްލުމެއް ދިފާޢުކަމުގެ ބޭރު ހިޔޭބަސްދީ މިހާރުން އިހުސާސްވުން ހިފެހެއްޓުން، އެ މަސްއަލައިގައި ޢާންމު ހިޔޭބަސް ދިނުމަށް ޢާންމުން ކުރިމަތިވާފަދަ ނުރައްކާތެރިކަން ބިރުވެރިވާމަށެވެ.

ހަވަނަ ބާބު

އިންޓިގްރޭޓެޑް ސާކިޓްގެ ޑިޒައިންކަން ކަނޑައެޅުން

އިންޓިގްރޭޓެޑް ސާކިޓްގެ ޑިޒައިން ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދި ކުރެވޭ ހުށަހެޅުން

63. (ހ) ވަކި ޖަމާއަތަކާ ގުޅުންހުރި އަސާސީ ކަންކަން ފުރިހަމަވާނަމަ، އެ ޖަމާއަތަކީ، އިންޓިގްރޭޓެޑް ސާކިޓްގެ ޑިޒައިން ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސެސިންގް ޖެނެރަލަށް ހުށަހެޅުން ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(1) އެ ޖަމާޢަތަކީ ޖިނާއީ ބޮޑެތި ކުށްތަކާ ގުޅިފައިވާ އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއް ކަމަށް ޤަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން؛ އަދި

(2) އެ ޖަމާޢަތުގެ އަމަލުތަކުގެ ސަބަބުން މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށް ނުވަތަ އަމަންއަމާންކަމަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވަމުންދާކަމަށް ޤަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން؛ އަދި

(3) އެ ޖަމާޢަތަކީ އެ ހުށަހެޅުން ހުށަހަޅާއިރު ހަރަކާތްތެރިވަމުންދާ ޖަމާޢަތެއް ކަމަށްވުން.

(ނ) ވަކި ޖަމާޢަތަކީ އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދި މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅަން ނިންމަންވާނީ، ފުލުހުންގެ އިންޓެލިޖެންސް ރިޕޯޓާއި ކަމާގުޅޭ އެނޫންވެސް ހެއްކާއެކު ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައި އަންނަނިވި އެންމެހައި ކަންކަން ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ.

(1) އެ ހުށަހެޅުމަކީ ލިޔުމުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއް ކަމުގައިވުން؛ އަދި

(2) އެ ހުށަހެޅުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ބަޔާންކޮށްފައިވުން؛

(i) އެ ހުށަހެޅުމުގެ ދަށުން އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއް ކަމަށް ބުނެވޭ ޖަމާޢަތެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ޖަމާޢަތަކީ ކޮބައިކަން؛ އަދި

(ii) އެ ޖަމާއަތުގެ ޖާގާއި ބާވަތް އަދި އެ ޖަމާއަތަށް ޚާއްސަވާ ސިފަތައް؛ އަދި

(iii) އެފަދައިން ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދޭ ސަބަބުތަކާއި އެ ސަބަބުތައް އެ މައްސަލަ ބިނާވާ ކަންކަން؛ އަދި

(iv) އެ ހުށަހެޅުމަށް ތައްޔާރު ދިނުމުގެ ފުރުސަތު ލިބިގެންވާނެކަން.

(3) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ (i) އިން ފެށިގެން (iii) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ހުރި ނަންބަރުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ސާބިތުކޮށްދޭ ހެކި؛ އަދި

(4) މި ޤާނޫނުގެ 68 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތުގައިނަމަ، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ އެފިޑެވިޓް؛

(5) އެ ޖަމާއަތާ ގުޅޭގޮތުން ކުރިން އެފަދަ ހުށަހެޅުމެއް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާނަމަ، އެ ހުށަހެޅުމުގެ މައުލޫމާތާއި އެ ހުށަހެޅުމާ ގުޅޭގޮތުން ކޯޓުން ނިންމި ނިންމުމުގެ މައުލޫމާތު.

(ނ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ޖަމާއަތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރެވިގެން ހިނގާ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞިއްޔަތާއި އެފަދައިން ރަޖިސްޓްރީކުރުމަކާ ނުލައި ހިނގާ ނުވަތަ ހަރަކާތްތެރިވާ ކޮންމެ ޖަމާއަތެއް ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ (i) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ވަކި ޖަމާއަތެއް ކޮބައިކަން ބަޔާންކޮށްދިނުމަށްޓަކައި އެ ޖަމާއަތަކަށް ނިސްބަތްވާ އާންމު ނަމާއި ނުވަތަ ވަކި ޖަމާއަތަކީ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްނަމަ، އެ ޝަޚްޞެއްގެ ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ނަމާއި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކުން އެ ޖަމާއަތް ފަރަގުކޮށްދޭ ސިފަތައް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން އެ މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުމުގައި ބަރޯސާވާން އެދޭ އިންޓެލިޖެންސް މަޢުލޫމާތެއްވާނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ 68 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހުށަހަޅާ ފުލުހުންގެ އިންޓެލިޖެންސް ޑިޕާޓްމަންޓުގެ އޮފިސަރެއް، އެ ހުށަހެޅުމާއެކު ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްގައި، ވަކި މީހަކު ނުވަތަ ބަޔަކު އެ ހުށަހެޅުން ނިސްބަތްވާ ޖަމާޢަތުގެ މެންބަރެއް ކަމުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާނަމަ، އެކަން ހާމަކޮށްދޭ މަޢުލޫމާތު، މި ޤާނޫނުގެ 68 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހުށަހަޅާ ފުލުހުންގެ އޮފިސަރުގެ އެފިޑެވިޓުގައި ހިމަނާފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގެ ނޯޓިސް، އެ ހުށަހެޅުން ނިސްބަތްވާ ފަރާތަށް ކޯޓުން ދޫކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ނޯޓިހާއި، އެ ހުށަހެޅުމުގެ ކޮޕީއާއި އެ ހުށަހެޅުމާއެކު ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުމާއި އެހެން މަޢުލޫމާތުތަކުގެ ކޮޕީ، އެފިޑެވިޓް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.

ހުށަހެޅުމަށް ޖަވާބު ދިނުން

64. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުމެއްގެ ޖަވާބުގައި ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު، އެ ހުށަހެޅުމެއް ނިސްބަތްވާ ފަރާތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޖަވާބުގައި ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހެޅުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ.

(1) ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ހުށަހެޅުމުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ވަކި ކަމަކަށް އިޢުތިރާޟްކުރާނަމަ، އެކަމެއް ބަލާނުކުރުން، އަދި އެފަދައިން އިޢުތިރާޟްކުރާ ސަބަބު؛ އަދި

(2) ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ހުށަހެޅުމުގައި ހިމެނޭ ކަންކަން ނަފީކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ހުރި؛ އަދި

(3) ހުރަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން ބާއްވާ އެ މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުމުގައި ބަރޯސާވާން އެދޭ އެންމެންނަށްވެސް ހުރި.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރައްދުގައި ހުށަހަޅާ ހުރަހެޅުމެއް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ހުށަހެޅުމުގެ ނޯޓިސް ލިބޭތާ 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ހުށަހެޅުން ނިސްބަތްވާ ފަރާތުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރައްދުގައި ހުށަހަޅާ ހުރަހެޅުމެއްގައި، ހުށަހެޅުން ރައްދުވާ ފަރާތުން އިޢުތިރާޒުކުރަނީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ މުޅި ހުށަހެޅުމަށް ކަމުގައިވިޔަސް، އެ ހުށަހެޅުމުގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި ވަކިވަކި ކަންކަމަށް ހުރަހަޅާ އިޢުތިރާޒެއް، އަދި އެފަދައިން އިޢުތިރާޒުކުރާ ސަބަބު ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ހުރަހެޅުމާމެދު ޕްރީ ހިއަރިންގ ބާއްވާ އަޑުއެހުން

65. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުރަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން ކޯޓުން ޕްރީ ހިއަރިންގ ނިންމަވާނީ، އެ ހުށަހެޅުމާމެދު ޕްރީ ހިއަރިންގ ބާއްވާ އަޑުއެހުމުގައި އަނގަބަހުން ބަޔާން ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އަންނަނިވި ފަރާތްތަކަށް ދޭގޮތަށް އެފަރާތްތަކުގެ ތަފްސީލުކުރާ ފަރާތްތަކަށް ދިނުމަށްފަހުގައެވެ.

(1) ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް؛

(2) ހުށަހެޅުން ރައްދުވާ ޖަމާޢަތް؛

(3) ހުށަހެޅުން ރައްދުވާ ޖަމާޢަތުގެ މެންބަރެއް ކަމުގައި ނުވަތަ އެ ޖަމާޢަތުގެ ކުރީގެ މެންބަރެއް ކަމުގައި އެ ހުށަހެޅުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކޮންމެ ފަރާތެއް؛

(4) ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން ސީދާ މަސްލަޙަތު އޮތް ފަރާތެއް ކަމަށް ކޯޓުން ޤަބޫލުކޮށްފައިވާ ފަރާތެއް.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކަށް މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުމުގައި ދެވޭ ފުރުޞަތުގައި، ޝަފަހީ ހެކި ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު

ދިނުމަކީ އެ މައްސަލައިގައި އިންސާފުވެރި ނިންމުމެއް ނިންމުމަށްޓަކައި ކޮންމެހެން މުހިންމު ކަމެއް ކަމަށް ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވިއްޖެނަމަ، އެ ފުރުޞަތު އެފަރާތްތަކަށް ދެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުމުގައި ޝަޢޫރީ ހުރި ދާ ފަރާތެއް، ނުވަތަ އެޑްވޮކެޓެއް ދިފާޢުވާ ފަރާތެއް ކޯޓުން-އެޕޮއިންޓްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަކީ އެ މައްސަލައިގައި އިންސާފުވެރި ނިންމުމެއް ނިންމުމަށްޓަކައި ކޮންމެހެން މުހިންމު ކަމެއް ކަމަށް ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވިއްޖެނަމަ، އެއިން ފަރާތެއް ކޯޓުން-އެޕޮއިންޓްކުރުމުގެ ޙައްޤު، އެ ޙައްޤެއް އެފަރާތަކާ ދޭކަމަށް ހުކުމްކުރަން ފަރާތަށް ދެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތްތަކުގެ ނުވަތަ ކޯޓުން-އެޕޮއިންޓްކުރުމުގެ ފުރުޞަތަކަށް އެދި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ އެއްވެސް ފަރާތަކުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާނަމަ، އެ ހުށަހެޅުން ހުށަހަޅަން އެދޭ ތަފްސީލީ ސަބަބު، ނުވަތަ ހިއްސާދާރު ފަރާތެއް ނުވަތަ އެދިފައިވާ ދިފާޢުވާ ފަރާތެއް ކޯޓުން-އެޕޮއިންޓްކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ތަފްސީލީ ސަބަބު ބަޔާންކުރުމާއެކުގައެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގެ ދަށުން ޝަޢޫރީ ހުރި ހުށަހެޅުމުގައި އަދި ހިއްސާދާރު ފަރާތެއް ނުވަތަ އެދިފައިވާ ދިފާޢުވާ ފަރާތެއް ކޯޓުން-އެޕޮއިންޓްކުރުމުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2022 (ހުއްކާބަރު ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތުތަކެއް ނުހިނގާނެއެވެ.

ހުށަހެޅުމާއި ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމުން

66. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދެފަރާތުން ހުށަހަޅާ ކަރުދާސް ހުށަހެޅުމަށް ފުރުޞަތު ދިނުމަށްފަހު، ކޯޓުން ބަލައިގަންނަން ހުއްދަކޮށްފައިވާ އެންމެހައި ހެއްކާއި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި ކަރުދާހަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ގޮތެއް ނިންމުމުގައި، ވަކި ޖާގައަކީ،

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުންފުނި ގްރޫޕެއް ކަމަށް ކޯޓުން ކަނޑައަޅަންވާނީ، އަންނަނިވި ކަންކަން މަދަނީ މިންގަނޑުން ކޯޓަށް ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ބާރަތޮއްގައެވެ.

(1) ހުރަގެވުން ނިސްބަތްވާ ޖަމާޢަތެއް، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުންފުނި ގްރޫޕެއްކަން؛ އަދި

(2) އެ ޖަމާޢަތަށް ނިސްބަތްވާ ފަރާތްތަކުން، ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށް ކުރުމަށް ރޭވުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ތައްޔާރުވުމަށްޓަކައި ނުވަތަ މަޝްވަރާކޮށްދިނުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އެހީތެރިވެދިނުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އެއިން ކުށެއް ކުރުމުގައި ބައިވެރިވުމަށްޓަކައި މުއާމަލާތްކުރާކަން؛ އަދި

(3) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ފިޔަވަޅު ނަގައިފިނަމަ އެ ޖަމާޢަތަކީ، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށް ނުވަތަ އަމަން އަމާންކަމަށް ނުރައްކާ ކުރިމަތިކުރުވާނެ ބައެއްކަން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ނިންމުމުގައި، ކޯޓުން އަންނަނިވި ކަންކަން ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.

(1) އެ ޖަމާޢަތަކީ ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށްތަކާ ގުޅިފައިވާ ޖަމާޢަތެއް ކަމުގެ މައުލޫމާތު؛

(2) އެ ޖަމާޢަތަށް ނިސްބަތްވާ މީހެއްގެ ނުވަތަ އެ ޖަމާޢަތާ ގުޅިފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް ޖިނާއީ ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވޭތޯ؛

(3) އެ ޖަމާޢަތުގެ އެއިރެއްގެ ލީޑަރުންނަށް ނުވަތަ ކުރީގެ ލީޑަރުންނަށް ސިޔާސީ ގުޅުމެއްވިއަސް ނުވަތަ ނުސިޔާސީ ގުޅުމެއްވިއަސް ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށްތަކާ ގުޅިފައިވާ ބައެއްތޯ، އަދި އެފަދަ ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް ކަމާގުޅޭ ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވޭތޯ؛

(4) އެ ޖަމާޢަތަށް ނިސްބަތްވާ ފަރާތްތަކުން، ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށް ކުރުމަށް ރޭވުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ތައްޔާރުވުމަށްޓަކައި ނުވަތަ

މަގުފަހިކޮށްދިނުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އެއިން ކުރެއް ކުރުމަށް އެހީތެރިވެދިނުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އެއިން ކުރެއް ކުރުމުގައި ބައިވެރިވުމަށްޓަކައި މުޢާމަލާތްކުރާކަމުގެ ނުވަތަ އެއްވާކަމުގެ މައުލޫމާތު؛

(5) މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި އެންމެހައި މައުލޫމާތާއި ހެކި.

(ހ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމުމުގައި، މި ޤާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅުން ރައްދުވާ ފަރާތުން ރައްދުގައި ހުށަހެޅުމާއި ހުށަހަޅާފައި ނުވިނަމަވެސް، ކޯޓަށް ގޮތެއް ނިންމިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓުން ނިންމާ ނިންމުމެއް، މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ކޮންމެ ފަރާތަކަށްވެސް 21 (އެކާވީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރެވިދާނެއެވެ.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތް ކަމަށް ކަނޑައެޅުން އަދި އޭގެ ނަތީޖާ

67. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމުމުގައި، ވަކި ޖަމާޢަތަކީ، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތް ކަމަށް ކަނޑައެޅުމަށް ކޯޓުން ނިންމައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އެކަން އެންގުމާއެކު، އެ ޖަމާޢަތަކީ މި ބާބުގެ ދަށުން އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތެއްކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖަމާޢަތެއްކަން ބަޔާންކޮށް، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އެންގުމުގެ ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) ވަކި ޖަމާޢަތަކީ އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތް ކަމަށް ކަނޑައެޅުމުގެ ސަބަބުން، އެ ކަނޑައެޅުމުގައި ބާރުލިބޭ ޖަމާޢަތެއްކަން ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަން ނުޖެހޭ ނަމަވެސް، އެ ޖަމާޢަތް ނުވަތަ އެ ޖަމާޢަތަށް ނިސްބަތްވާ ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް، މި ޤާނޫނުގެ އަށްވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ޚިލާފުވުންތަކުގެ ތެރެއިން ޚިލާފުވުމެއް ނުވަތަ އޭގެ ތެރެއިން އެއް ޚިލާފުވުމެއް ކުރިކަމަށް ސާބިތު ނުވީ ނަމަވެސް، އެ ޚިލާފުވުމެއް ކުރިކަމަށް ބެލޭނެއެވެ.

(ނ) ވަކި ޖަމާޢަތަކީ، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތް ކަމަށް ނިންމައި

ކޯޓަށް ކަނޑައަޅާ ކަނޑައެޅުމާ ގުޅިގެން އެ ކަނޑައެޅުމުގެ ދަށުން އެފަދަ ޖަލްސާއަކާ ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެދުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އެޅުނަސް، އެ ޖަލްސާއަކީ މި ބާބުގެ ދަށުން އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުރުކުރާ ގޮތުގެ ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖަލްސާއެއްކަން ބަޔާންކޮށް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އެންގުން ސާބިތުކުރުމުންނެވެ.

(ށ) ވަކި ޖަލްސާއަކީ، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުރުކުރާ ގޮތުގައި ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައެޅުމަށްފަހު، ކޯޓުން އެ ކަނޑައެޅުން ބާޠިލުކުރާ ހިނދަކު، ނުވަތަ އަނބުރާލާ ހިނދަކު، އެ ކަނޑައެޅުން ދެމިއޮންނާނީ، 2 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށެވެ.

(ނ) ވަކި ޖަލްސާއަކީ، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުރުކުރާ ގޮތުގައި ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައެޅުމަށްފަހު، އެ ޖަލްސާގެ ނަން ބަދަލުކުރުމުގެ ކުރިން އެ ކަނޑައެޅުމާ އެއްވެސް އަސަރެއް ނުކުރާނެއެވެ. އަދި އެހެންފަހު އެ ޖަލްސާ އުވާލިނަމަވެސް ނުވަތަ އެ ޖަލްސާއަށް ނިސްބަތްވާ މީހުން އެހެން ޖަލްސާއަކަށް ބަދަލުވިނަމަވެސް، އެކަމުގެ ސަބަބުން އެ ކަނޑައެޅުމަކަށް ބަދަލެއް ނާންނާނެއެވެ.

68. އިންޓެލިޖެންސް މަޢުލޫމާތު އަދި ފުލުހުންގެ އެދިގެންޖި

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްގައި ހިމެނޭ ހާލަތު ތަހުޤީޤުގައި، ސިއްރު ހެއްކާއި ބަޔާން ނުވަތަ ސިއްރު އިންޓެލިޖެންސްގައި ބަދަލުކޮށްދީފައިވާ އިންޓެލިޖެންސްތަކެއް ފުލުހުންދީފައި މަޢުލޫމާތު ހިމެނޭނަމަ، އަދި އެ މަޢުލޫމާތު ހާމަކޮށްފިނަމަ، އެ ސިއްރު ހެއްކަކީ ނުވަތަ ސިއްރު އިންޓެލިޖެންސްގައި ބަދަލުކޮށްދީފައިވާ އިންޓެލިޖެންސްއަކީ ކޮން ފަރާތެއްކަން ހާމަވެ، ހިނގަމުންދާ ތަހުޤީޤަކަށް ހުރަސް އެޅިދާނެ އަސަރުކޮށްފާނެ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރަން އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރިނަމަ، ނުވަތަ ހުރަސް ދިމާވެދާނެ ސަލާމަތަކަށް ނުރައްކާވެދާނެ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރަން އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް

ހުރިނަމަ، އެ މައުލޫމާތަކީ ކްރިމިނަލް އިންޓެލިޖެންސް މައުލޫމާތުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅުމަށް ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސްއަށް ނިންމިދާނެއެވެ.

(ށ) ވަކި މައުލޫމާތަކީ ކްރިމިނަލް އިންޓެލިޖެންސް ކަމަށް ކަނޑައެޅުމަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސް ނިންމައިފިނަމަ، އެ މައުލޫމާތަކީ ކްރިމިނަލް އިންޓެލިޖެންސް ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުން އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް މެދުވެރިކޮށް ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން ހުށަހަޅާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ހުށަހެޅުން ރައްދުވާ ފަރާތަށް ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައެވެ. އަދި އެ ހުށަހެޅުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމާނީ ސިއްރު އަޑުއެހުމެއްގައެވެ. އެ އަޑުއެހުމުގައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން މަދަނީ މިންގަނޑުން ކޯޓަށް ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ޒިންމާ ހުރީ ހުށަހެޅުން ހުށަހަޅާ ފަރާތުގައެވެ. އަދި ކޯޓުން އެ މައްސަލައިގައި ގޮތެއް ނިންމަންވާނީ، ކޯޓުން ހުށަހެޅުން ގެނެސް ރިޢާޔަތްކޮށް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން އެފަދައިން ދެމިހުރިތޯ ކަމަށް ޔަޤީންކުރުމަށްފަހުއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއްގައި ހިނގާ މައުލޫމާތަކީ ކްރިމިނަލް އިންޓެލިޖެންސް މައުލޫމާތުގެ ގޮތުގައި ކޯޓުން ކަނޑައަޅައިދީފިނަމަ، ނުވަތަ އެފަދައިން ކަނޑައެޅުން ނޫނީ ކަމަށް ނިންމައިދީފިނަމަ، އެ މައުލޫމާތަކީ ހުށަހެޅުން ނިސްބަތްވާ ފަރާތަށް ނުވަތަ އޭނާ ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތަށް ޑިސްކްލޯޒްކުރުން މައުލޫމާތު ނުވާނެއެވެ. އަދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ބަޔާނާއި ނުވަތަ އަދުލީ ހިމެނޭ ސިއްރު ގޮތުގައި ނުވަތަ ސިއްރު އަދާލަތުގެ ޓްރާންސްކްރިޕްޓް މައުލޫމާތު ކަނޑައެޅުމަކީ އެއިން ކޯޓުން ހާމަ ކުރެވޭ ނުކުރެވޭނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) އާއެކު ރިޢާޔަތްކޮށް، މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާގުޅޭ ގޮތުން ނިންމުމަށް ބޭއްވޭ އަޑުއެހުމުގައި

ސިއްރު ހެއްކެއްގެ ބަޔާނަކަށް ނުވަތަ ސިއްރު އޮޕަރޭޝަނެއްގައި ހަރަކާތްތެރިވާ އޮޕަރޭޓިވްއެއްގެ ޝަހާދަތަށް މުޅިއެކަނިމަކަށް ބަރޯސާވާން ތަބްދީލުކުރާނަމަ، އެ ސިއްރު ހެއްކާ ނުވަތަ އޮޕަރޭޓިވްއާ މުޢާމަލާތްކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ފުލުހުންގެ އޮފިސަރު އެދިގެން މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާއެކު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތެއްގައި، އެ ސިއްރު ހެއްކަކީ ނުވަތަ ސިއްރު އޮޕަރޭޝަނެއްގައި ހަރަކާތްތެރިވާ އޮޕަރޭޓިވަކީ ކޮން ފަރާތެއްކަން ހާމަވާނެ މައުލޫމާތު ނެރެދޭނެ އަންނަނިވި ކަންކަމާއި މައުލޫމާތު ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(1) ސިއްރު ހެކި ނުވަތަ ސިއްރު އޮޕަރޭޝަނެއްގައި ހަރަކާތްތެރިވި އޮޕަރޭޓިވް ދިފާއުވާ މައުލޫމާތާއި އެ މައުލޫމާތަށް ބާރުދޭ އިތުރު ކަންކަން؛

(2) ސިއްރު ހެކީގެ ކުށުގެ ރިކޯޑެއްވާނަމަ އެކަން (ހުކުމްކުރެވިފައިވާ ދަޢުވާއެއްވާނަމަ އެ ދަޢުވާއެއްގެ ހިމެނޭގޮތުން)؛

(3) ސިއްރު އޮޕަރޭޝަނެއްގައި ހަރަކާތްތެރިވާ އޮފިސަރު ގުޅުން އެއްވެސް ޖިސްމާނީ މައްސަލައެއް ހުކުމްކުރެވިފައި ނުވަތަ ނިސްބަތްކުރެވިފައިވާނަމަ، އެ މައްސަލައެއްގެ ތަފްސީލު؛

(4) ސިއްރު ހެކިބަސް ދިނުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާތީ ސިއްރު ހެއްކަށް އެއްވެސް ލާރިއެއް ހުށަހަޅާފައިވާނަމަ އެ ލާރިއެއްގެ ތަފްސީލު؛

(5) ސިއްރު ހެކީގެ ބަޔާނުގައި ހިމެނޭ ކަންކަމާބެހޭ ނުވަތަ ސިއްރު އޮޕަރޭޝަން ދޭ މައުލޫމާތަކީ އިތުބާރުކުރެވޭ މައުލޫމާތެއްކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ސަބަބުތައް.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައިވާ ގޮތް ނިންމުމަށް ބާއްވާ އަޑުއެހުމުގައި އެދިގެން ދިން ފުލުހުންގެ އޮފިސަރު

ކްރޮސް-އެގްޒެމިނުކުރުމަށް މި ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކޯޓުން ހުއްދަދީފިނަމަ، އެ އޮފިސަރު އެކަމަށްޓަކައި ކޯޓަށް ހާޒިރުވާންވާނެއެވެ.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕް ކަމުގައި ކަނޑައެޅި ކަނޑައެޅުން ބަދަލުކުރުމާއި ބާތިލުކުރުން

69. (ހ) ވަކި ޖަމާޢަތަކީ އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕް ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަނޑައެޅުން ނިސްބަތްވާ ފަރާތްތަކަށާއި، އެ ކަނޑައެޅުން ކަނޑައެޅި ހާލަތު ބަދަލުވުމުގެ ސަބަބުން އެ ކަނޑައެޅުމަށް ބަދަލުގެންނަންޖެހޭ ކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ޤަބޫލުކުރައްވާ ހާލަތްތަކުގައި، އެ ކަނޑައެޅުން ބަދަލުކުރުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމާއި ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ.

(1) ކަނޑައެޅުން ކަނޑައެޅި ހާލަތު ބަދަލުވެފައިވާ ކަމަށް ބުނާ ސަބަބުތައް؛ އަދި

(2) ކަމާގުޅޭ ހެކި.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުމަކާގުޅޭ ގޮތުން ނިންމުމަށް ބޭއްވާ އަޑުއެހުމެއްގައި ބައިވެރިވުމުގެ ހައްޤު މި ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އެހެން ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) ވަކި ޖަމާޢަތަކީ އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕް ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ކަނޑައެޅުމެއް ބާތިލުކޮށްދިނުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ ހައްޤު، އެ ޖަމާޢަތަކަށް ނުވަތަ އެ ޖަމާޢަތަކަށް ނިސްބަތްވާ ކޮންމެ ފަރާތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ.

(1) ކަނޑައެޅުން ކަނޑައަޅާފައިވަނީ، މި ޤާނޫނާއި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނާ ސަބަބު؛ އަދި

(2) ކަމާގުޅޭ ހާލު.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާގުޅޭ ގޮތުން ނިންމުމަށް ބާއްވާ އަޑުއެހުމެއްގައި ބައިވެރިވުމުގެ ހައްޤު މި ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އެހެން ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) ގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން ވަކި ޖަމާޢަތަކީ އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއް ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަނޑައެޅުމެއް ބަދަލުކުރުމަށް ނުވަތަ ބާތިލުކުރުމަށް ކޯޓުން ނިންމައިފިނަމަ، ކޯޓުން އެކަން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް އަންގާނެއެވެ، އެ ޖަމާޢަތަކީ އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއް ކަމަށް ކަނޑައެޅި ކަނޑައެޅުން އިސްލާހުކޮށްދިނުން ނުވަތަ ބާތިލުކޮށްދިނުން ބަޔާންކޮށް، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އެކަން ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

ހަތްވަނަ ބާބު

ކުޑަކުދިން ކުށުގެ ވެރިން ދުރުކުރުމާގުޅޭ ޚާއްޞަ ޕްރޮވިޝަންސް

70. އިންތިޒާމުވެގެން ހިނގާ ގްރޫޕަކުގެ ހަރަކާތްތަކުގައި ބައިވެރިވުން ހުއްޓުވުމުގެ ނުވަތަ އެފަދަ ހަރަކާތްތަކުން ހަރަކާތްތެރިކުރުމުގެ އަމުރު

(ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި ކުޑަކުއްޖަކާ ދުރުކުރުމަށް ކޯޓު އަމުރެއް ނެރެވިދާނެއެވެ.

(1) އެކުއްޖަކީ އިންތިޒާމުވެގެން ހިނގާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކުން ކުރާ އަނިޔާވެރި ޢަމަލެއްގައި ނުވަތަ މަސްތުވާތަކެތީގެ ވިޔަފާރީގައި ބައިވެރިވުމާއި ނުވަތަ އެހީތެރިވުމާއި ނުވަތަ އެފަދަ ޢަމަލުތަކަށް ހިތްވަރުދިނުމާ ކަމަށް މަދަނީ މިންގަނޑުން ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވިއްޖެނަމަ ކުއްޖާ ކަމުގައިވެސް؛ އަދި

(2) އަންނަނިވި ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަބަބަކަށްޓަކައި ނުވަތަ

އެ ދެ ސަބަބަކަށްޓަކައި އެ އަމުރު ނުދެއްކެވޭ ކަމަށް ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވުން؛

(i) އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކަންކުރާ ގްރޫޕުން ހިންގާ އަނިޔާވެރި އަމަލުތަކުގައި ނުވަތަ މަސްތުވާތަކެތީގެ ވިޔަފާރީގައި އެކުއެޗާ ބައިވެރިވުން ނުވަތަ އެހީތެރިވުން ނުވަތަ ހިތްވަރުދިނުން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި؛ ނުވަތަ

(ii) އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކަންކުރާ ގްރޫޕުން ހިންގާ އަނިޔާވެރި އަމަލުތަކުން ނުވަތަ މަސްތުވާތަކެތީގެ ވިޔަފާރިން އެކުއެޗާ ދައްކާވެރިކުރުމަށްޓަކައި.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އަމުރެއް ނެރެވޭނީ، ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަންޖެހޭ އުމުރުގެ ކުޑަކުއްޖެއްގެ މައްޗަކަށެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ އަމުރަކުން، އެ އަމުރު ހިއްސާވާ ކުއްޖާއަށް، އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކުރާ ވަކި ކަމެއް ކުރުން މަނާކުރެވިދާނެއެވެ. ނުވަތަ އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކުރާ ވަކި ކަމެއް ކުރުން ލާޒިމުކުރެވިދާނެއެވެ.

ކޯޓު އަމުރަށް އެދުން

71. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އަމުރަކަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާނީ، ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސް ނުވަތަ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމުރަކަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ ހައިކޯޓަށެވެ. އަދި އަމުރަށް އެދޭއިރު، އަމުރު ހިއްސާވާ ކުއްޖާއަށް ނޯޓިސް ދިނުމާއެކު ނުވަތަ ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައިވެސް އަމުރަކަށް އެދިވިދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމުރަކަށް އެދުނީ ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައި ކަމަށްވާނަމަ، އެ ހުށަހެޅުމާ ގުޅޭގޮތުން ވަކާލާތުކުރުމުގެ ފުރުސަތު އަމުރު ހިއްސާވާ ކުއްޖާއަށް ދޭންވާނެއެވެ.

ކޯޓު އަމުރުގައި ސާބިތުކުރަންވީ ކަންކަން

72. (ހ) އަމުރު ހިއްސާވާ ކުއްޖާ ކުރުން މަނާކުރާ ކަމެއް އެ އަމުރުގައި

ކަނޑައެޅިދާނެ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނެއެވެ.

(1) ވަކި ތަނަކަށް ދިއުން މަނާކުރުން؛

(2) ވަކި ތަނަކަށް ވަކި ބަޔަކާއެކު ދިއުން ނުވަތަ އެތަނެއްގައި އެބަޔަކާއެކު ހުރުން މަނާކުރުން؛

(3) އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕުގެ ނިޝާނެއް ހާމަވާ ފަދަ ނުވަތަ އެފަދަ އެއްޗެއް ރަމްޒުކޮށްދޭ އަންނައުން ޢާންމު ތަނެއްގައި އެޅުން؛

(4) އަނިޔާވެރި ޢަމަލު ކުރުމަށް ހިތްވަރުދިނުމަށް ނުވަތަ އެފަދަ ޢަމަލު ހިންގުމަށް ނުވަތަ މަސްތުވާތަކެތީގެ ވިޔަފާރިކުރުމަށް އިންޓަރނެޓް ނުވަތަ މުވާސަލާތީ ވަސީލަތްތައް ބޭނުންކުރުން.

(ނ) އަމުރު ނިސްބަތްވާ ކުއްޖާ ކުރުން އެ އަމުރުގައި ޝަރުތުކުރުމަށް ކަނޑައެޅިދާނެ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނެއެވެ.

(1) ކަނޑައެޅޭ ވަކި ގަޑިތަކަކަށް އެކުއްޖާ ދިރިއުޅޭ އެޑްރެހުގެ މުއްދަތުގައި ދިރިހުރުމަށް އެ އެޑްރެސް ބަދަލުކުރުމަށް އަންގުން؛

(2) ވަކި ދުވަސްތަކެއްގެ ވަކި ވަގުތުތަކެއްގައި ވަކި ތަނަކަށް ހާޒިރުވުން އަންގުން؛

(3) ވަކި ދުވަސްތަކެއްގެ ވަކި ވަގުތުތަކެއްގައި ވަކި ތަނަކަށް ހާޒިރުވެ ކަނޑައެޅޭ ވަކި ފަރާތަކުން ބަލާފުރުގައި އެތަނެއްގައި ވަކި ކަންތައްތަކެއް ފުރިހަމަކުރުމަށް އަންގުން؛

(4) ވަކި ދުވަސްތަކެއްގެ ވަކި ވަގުތުތަކެއްގައި ވަކި ތަނަކަށް ހާޒިރުވެ ވަކި ޕްރޮގްރާމްތަކެއްގައި ނުވަތަ ވަކި ކޯހެއްގައި ބައިވެރިވުމަށް އަންގުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ލާޒިމުކުރާ ކަންކަން ވާންވާނީ، އެކުއްޖާ ދުރުކުރަން ބޭނުންވާ ޢަމަލުތަކުން ދުރުކުރުމަށް ބާރުއަޅައިދޭ، އެކުއްޖާ ހެޔޮގޮތުގައި މުޖުތަމަޢަށް ރުޖޫޢަވުމަށް މަގުފަހިކޮށްދޭ ކަންކަން ކަމުގައެވެ. އަދި އެއިން އެއްވެސް ކަމަކީ ކަނޑައެޅޭ ތަނެއްގައި

އެކުއްޖާ ޙާޟިރުކުރަން ލާޒިމުވާ ވަގުތު، 8 (އަށެއް) ގަޑިއިރަށްވުރެ ދިގުވެގެން ނުވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މަނާކުރާ ކަންކަން ވާންވާނީ، އެކުއްޖާ ކިޔަވަންދާ ތަޢުލީމީ މަރުޙަލާތަކަށް ނުވަތަ ވަޒީފާއަށް ދިއުމަށް ހުރަސްނުއެޅޭނެ ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާ ކަންކަން ކަމުގައެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ރަށެއް" ގެ މާނައިގައި ސަރަޙައްދެއް ހިމެނެއެވެ.

އަމުރާގުޅޭ އިޖުރާ ކަންކަން

73. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ އަމުރެއް ދެމިއޮންނާނީ، ގިނަވެގެން 2 (ދެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ. އަދި އެ އަމުރުގެ ދަށުން ކުރުމަށް ލާޒިމުކުރާ ކަމެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ މަނާކުރާ ކަމެއް ނުކުރުމަށް ލާޒިމުކޮށްފައި އޮންނަންވާނީ އެ މުއްދަތަށްވުރެ އިތުރުނުވާނެ ގޮތެއްގެމަތިންނެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ އަމުރެއްގެ މުއްދަތުގައި، އަމުރު ރައްދުވާ ކުއްޖާ އަމުރާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރަމުންދާ މިންވަރު ބަލަމުންގެންދިއުމަށް، އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމަށް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ މުއްދަތުތަކެއްގައި އަޑުއެހުން ބައްލަވާނެއެވެ. އަދި އެ އަމުރުގެ ދަށުން ކުރުން މަނާކުރާ ނުވަތަ ކުރުމަށް ލާޒިމުކުރާ ކަމެއް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ 1 (އެކެއް) އަހަރު ދުވަސް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ 30 (ތިރީސް) ދުވަސް ކުރިން އެފަދަ އަޑުއެހުމެއް ބައްލަވާނެއެވެ.

ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދުން

74. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 71 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އަމުރަކަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅޭގޮތުން ޝަރީޢަތް ނިންމުމުގެ ކުރިން، އެފަދަ އަމުރެއް ނެރުމަކީ އެ ހިނދުން އެ ހިނދަށް ދުރިހުން ކަމެއް ކަމަށްވާނަމަ، އެ ހުށަހެޅުމާ ގުޅޭގޮތުން ކޯޓުން ޝަރީޢަތް ނިންމަންދެން ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދުމުގެ އިޚްތިޔާރު އެ ހުށަހަޅާ ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އެކި ވަގުތީ އަމުރެއްގައި، މި ޤާނޫނުގެ 71 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެކި އަމުރުގައި ކަނޑައަޅުއްވަން މި ޤާނޫނުގެ 72 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި މަސްޢޫލާ ކަންކަން ހިމެނިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް އެފަދަ ވަގުތީ އަމުރެއްގައި ވަކި ކަމެއް ކުރުމަށް މަޖުބޫރުކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.

އަށްވަނަ ބާބު

މޯސިޖަރކޮން ކޮންސްޓިޓުއެންސީތަކާބެހޭ އިޖުރާއަތު

އެއްވަނަ ބައި

މޯސިޖަރކޮން ކޮންސްޓިޓުއެންސީގެ އަދަދާ އާންމު ހަމަތައް

މޯސިޖަރކޮން ކޮންސްޓިޓުއެންސީގެ އަދަދު

75. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ހަވަނަ ބާބުގެ ދަށުން އިންތިޚާބުވެފައިވާ ކޮންމެ ގޮތެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖަމާއަތެއްކަމަށް ނިސްބަތްވާ، އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރުން މަތީގެ ދިރިއުޅޭ މީހުން، މޯސިޖަރކޮން ކޮންސްޓިޓުއެންސީގެ އަދަދެއް، މި ބާބުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހަމަޖެހިގެން ނެރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) އެންމެހާ ބާވަތުގެ ކައުންސިލްގައި، މި ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކައުންސިލްގެ މެމްބަރުންނާ، އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރުން މަތީގެ ދިރިއުޅޭ މީހުން، މޯސިޖަރކޮން ކޮންސްޓިޓުއެންސީގެ އަދަދެއް، ހައިސިޔަތުން ނެރެވިދާނެއެވެ.

(1) އާންމު އިންތިޚާބުގެ ހިންގާ ކޮންމެ ގޮތެއްގައި ނިސްބަތްވާ ނުވަތަ އެފަދަ ގޮތެއްގައި އެކު މީހެއް ކަމަށް މަތީގެ މިންގަނޑުން ކޮންމެ ފަރާތަކުން މީހެއް ކަމުގައިވެސް؛ ނުވަތަ

(2) އާންމު އިންތިޚާބުގެ ހިންގާ ކޮންމެ ގޮތެއްގައިވެސް ކުރާ ކޮންމެ ބައިވެރިވުމާ ނުވަތަ އެފަދަ ކޮންމެ ކުރުމަށް

އެހީތެރިވެދިނުމާ ނުވަތަ އެފަދަ އަމަލުތަކަށް ހިތްވަރުދިނުމާ ކަމަށް މަދަނީ މިންގަނޑުން ކޯޓަށް ޓެރަރިޒަމުގައިވާ ބިޔައް ކުށުގައިވެސް؛ އަދި

(3) އޭނާއާމެދު މި ބާބުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ފިޔަވަޅުއެޅުމަށްޓަކައި އެހެން މީހަކަށް ނުވަތަ ބަޔަކަށް އޭނާ ގެއްލުމެއް ދިނުމަށްކަމަށް ޓެރަރިޒަމުގެ ފިކުރު ސަބަބު އޮތް ކަމުގައި މަދަނީ މިންގަނޑުން ކޯޓަށް ޓެރަރިޒަމުގައިވެސް.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްއޯޑަރުގެ އަމުރަކީ، މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ މަޤްސަދު ހާސިލްކުރުމަށްޓަކައި، އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތުން ވަކި ކަންތައްތަކެއް ކުރުން މަނާކުރާ، ނުވަތަ ވަކި ކަންތައްތަކެއް ކުރުން ލާޒިމުކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ނެރޭ އަމުރަކަށެވެ.

އަމުރަކަށް އެދި ހުށަހެޅުން

76. (ހ) މީހެއްގެ މައްޗަށް މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްއޯޑަރުގެ އަމުރެއް ނެރުއްވުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާނީ، ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސްގެ އެދުމުގެ މަތިން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމުރެއް ނެރުއްވުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައި އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ ހާލަތާ އަންގައިދޭ މަޢުލޫމާތު؛

(2) ތުހުމަތުކުރާ ކުށުގެ ޚުލާޞާ ބަޔާން؛

(3) ތުހުމަތާގުޅޭ ހެކި؛

(4) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ ކުށުގެ ރިކޯޑު؛

(5) އަމުރުގެ ދަށުން އަޅަން ބޭނުންވާ ފިޔަވަޅުތައް؛

(6) ހުށަހެޅުމާގުޅޭ އިތުރު ތަފްސީލު.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއް، އެ ހުށަހެޅުމުގެ ދަށުން ނެރުމަށް އެދޭ އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތަށް އެކަމުގެ ނޯޓިސް ދިނުމާއެކު ނުވަތަ ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައި ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

ޑިސްކޮލިފިކޭޝަން ކޮމްޕެންސޭޝަނުގެ އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާ ގުޅޭގޮތުން ކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައެޅުން

77. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން މީހެއްގެ މައްޗަށް ޑިސްކޮލިފިކޭޝަން ކޮމްޕެންސޭޝަނުގެ އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރެންވާނީ އަންނަނިވި ކަންކަން ކަނޑައަޅުއްވުމަށްފަހުގައެވެ.

(1) އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތަކީ މި ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު ނުވަތަ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތުގައިވާ މީހެއްކަން ދަލީލު މިންގަނޑުން ސާބިތުކުރެވޭކަން؛ އަދި

(2) އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އެ އަމުރު ނުކޮށްފިނަމަ އެމީހާގެ ފަރާތުން މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަން ނުވަތަ އެ ފުރުޞަތު އޮތްކަން ދަލީލު މިންގަނޑުން ކޯޓަށް ސާބިތުކުރެވޭކަން؛ އަދި

(3) ޢާއްމުކޮށް ބެލުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޭނުމާއި ގުޅިގެން ކަމަށް ބަލާއިރު އެ ޑިރެކްޓަރަކީ އެފަދައިން އަމަލުކުރި، އަދި އެކަށީގެންވާ ޑިރެކްޓަރެއްގެ ކަންތައް ކަނޑައެޅުން.

(ށ) ޑިސްކޮލިފިކޭޝަން ކޮމްޕެންސޭޝަނުގެ އަމުރެއްގެ ދަށުން މިހާރުވެސް އެގޮތަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ޑިރެކްޓަރަކީ ނުވަތަ ޑިރެކްޓަރުކަމާ އެކަށީގެންވާ ޑިރެކްޓަރެއް ނުވަތަ ޑިރެކްޓަރުކަމާ ކަނޑައެޅުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ކޯޓުން ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ވަކި ޑިރެކްޓަރަކީ ޢާންމު ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރާ ބަދަލުތަކުގެ ޖާގައި ބޮޑަށް ބަލާއިރު ކޮންމެހެން އަމަލުތަކާ ޑިރެކްޓަރުގެ؛ އަދި

(2) އެ ޑިރެކްޓަރު އަމަލެއްގެ ޒިންމާދާރުކަން ބޭނުންވާ މަތީ ސަބަބު ޒިންމާދާރުވާ ފަރާތަކަށް؛ އަދި

(3) އެ ޑިރެކްޓަރު ޢާންމު ކުރި އަދި/ނުވަތަ ކޮންޓްރޯލް ކަމަށް ބެލެވޭ

އަމަލުތަކާ ބެއްދަލު، އެކަނިވެރިންނާ ދިމާވެގެއްޖެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 76 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުއްޖަކު ކުށްވެރިވުމާ ގުޅިގެން މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހު، އެ ކުށްވެރިވުމާ ގުޅިގެން އަންނަނިވި ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް ހުކުމް އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) އެ ކުށްވެރިވުމުގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ފުރިހަމަވާނަމަ، އެދިގެންވާ ގޮތަށް އަދަބު ނުދިނުން؛

(2) އެ ކުށްވެރިވުމުގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ފުރިހަމަނުވާނަމަ، އެދިގެންވާ ދިމާވެގެންތަކުގެ ތެރެއިން، އެކަނިވެރިންނާ ދިމާވެގެންތަކާއެއްވަރަށް އެ ދިމާވެގެން އުނިކޮށް އަދަބު ނުދިނުން؛

(3) އެ ކުށްވެރިވުމުގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ފުރިހަމަނުވާނަމަ، އަދަބު ނުދިނުމަށް ނުކުރެވޭ ކަނޑައެޅުން.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ 76 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުއްޖަކު ކުށްވެރިވެއްޖެ ނަމަ، ހިޔާތާ 24 (ސައުވީސް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި، އަޅުއްވާފައި ބެއްލަވައި، އެ ކުށްވެރިވުމުގައި ބަޔާންކުރާ މުސްތަޤްބަލް ކުރިއަށްގެންދާ އަދަބު ނުދިނުމާއި އެ އަދަބު ނުދެވޭނެ ކަމަށް ކުރިން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ކުރިން ގޮތެއް ނިންމުމުގައި އެ ކުށްވެރިޔާ އެ ކުށްވެރިވުމުގެ ދަށުން ނިމުމަށް އެއް އަދަބު ނިސްބަތްވާ ފަރާތަށް އެކަމުގެ ނުބައިން ދިފާއުލު ކުރަނިކޮށްފައިވާ ކުށްވެރިވުމުގައި، ކަމާގުޅޭ އެފަރާތަށް ފުރުސަތު ގޮތުގެ ހާމަކުރުމަށް އެ އަޅުއްވުމުގައި ފުރުސަތު ދޭންވާނެއެވެ.

78. (ހ) މުސްތަޤްބަލް ކުށްވެރިކުރުމުގެ އަދުލުވެރި ދަށުން އެދިގެން ދިމާވެގެންގެ ދިމާވެގެއްޖެ އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނިގެންނެވެ.

އަދަބުން ކުއްޖަކު މާބޮޑުކުރިވިފައިން ނުވަތަ މަރުކުރިވިފައިން ކަންކަމުގެ ދާއިރާ

(1) އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތަށް އެހެން މީހުންނާ މުޢާމަލާތްކުރެވޭނެ ގޮތްތައް ކަނޑައެޅުން؛

(2) އާންމުން ދެވޭނެ ތަންތަނާއި ވަދެވޭނެ ތަންތަނާއި ބޭނުންކުރެވޭނެ ތަންތަން ކަނޑައެޅުން؛

(3) އާންމުން ބޭނުންނުކުރެވޭނެ ވަކި ބާވަތުގެ އެއްޗެއް ކަނޑައެޅުން؛

(4) އާންމުން ދަތުރުފަތުރުކުރެވޭނެ ތަންތަނާއި ގޮތްތައް ކަނޑައެޅުން؛

(5) އާންމުން ނުހިންގޭނެ ބާވަތުގެ މުޢާމަލާތްތައް ކަނޑައެޅުން.

(ށ) މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއްގެ ދަށުން ކުރުމަށް ލާޒިމުކުރާ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ތަނަކަށް ވަގުތަކަށް، ވަކި މުއްދަތެއް ވަންދެން ހާޒިރުވެ، ކަނޑައެޅިފައިވާ ފަރާތަކަށް އެއްބާރުލުން ދިނުމަށް ނުވަތަ މައުލޫމާތު ދިނުމަށް އެންގުމާއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި އެފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވީނަމަވެސް، މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއްގެ ދަށުން ކުރުމަށް ލާޒިމުކުރާ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނިގެންނުވާނެއެވެ.

(1) އާންމާ ދެކޮޅަށް ޝަރީޢަތުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ ބަޔާނެއް ދިނުން؛

(2) އެހެން ފަރާތަކަށް ހާމަކުރުމަށް ޤާނޫނުން މަނާކުރާ މަޢުލޫމާތު ދިނުން.

އަމުރުގައި ހިމަނަންޖެހޭ ކަންކަން 79. މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއްގައި މަދުވެގެން އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(ހ) އަމުރު ނެރުއްވާ ފަރާތުގެ ކާކުކަން އަންގައިދޭ މަޢުލޫމާތު؛

(ށ) އަމުރު ނެރޭ މަޤްޞަދުތަކާއި ސަބަބު؛

(ނ) [illegible] ކަނޑައެޅިފައިވާ ޤާނޫނުން؛

(ރ) އަމުރުގެ ދަށުން އަޅާނެ ފިޔަވަޅު ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތައް؛

(ޅ) އަމުރު ހިންގަން ފަށާނެ ތާރީޚާއި އަމުރު ނިމުމަކަށް އަންނާނެ ތާރީޚު؛

(ކ) ނިންމުން ނިންމި ފަރާތުގެ ނަމާއި ސޮއި؛

(އ) ކޯޓުގެ ސިއްކަ.

80. މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރުއްގެ މުއްދަތު

(ހ) މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރުއްގައި، އެ އަމުރަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނެ ތާރީޚާއި އެ އަމުރު ނިމުމަކަށް އަންނާނެ ތާރީޚު ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ށ) މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރުތަކަށް ޢަމަލުކުރަންވާނީ، އެ އަމުރަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން 1 (އެކެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އެ އަކުރުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތަށް ފަހުގައިވެސް މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއްގެ ތަޙުޤީޤުކުރަމުންދާ ފަރާތްތަކުގެ ފުރުން މުޖުތަމަޢަށް އޮތް ނުރައްކާ ފިލުވައިނުލެވޭ ކަމަށް ކޯޓަށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރުއްގެ މުއްދަތު އިތުރު 1 (އެކެއް) އަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ގިނަނުވާނެ ފަދައިން އިތުރުކުރުމަށް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދެއްވައިފިނަމަ ކޯޓަށް ހުއްދަދެވިދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 81 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރާއި (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

81. މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދުން

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނެރޭ މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ކޮންމެ އަމުރެއްވެސް، އެ އަމުރު ނެރޭތާ ގިނަވެގެން 90 (ނުވަދިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދި އަމުރު ނެރުއްވި ފަރާތަށް ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާފަދަ ހުށަހެޅުމެއް ކޯޓަށް ލިބުމުން،

އެ އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމަށް އަޑުއެހުމެއް ބާއްވަންވާނެއެވެ.

(ނ) މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް މުރާޖަޢާކުރާ އަޑުއެހުމުގައި ކޯޓުން އަންނަނިވި ކަންކަން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުޠުތައް އަމުރުގައި ފުރިހަމަވޭތޯ ބެލުން؛ އަދި

(2) މި ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތު އެގޮތުގައި ދެމިއޮތްތޯ ބެލުން؛ އަދި

(3) އަމުރުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅު ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތަކަކީ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި އެވަގުތަށް ބޭނުންތެރި ފިޔަވަޅުތަކެއްތޯ ދެނެގަތުމާއެކު، އެ ފިޔަވަޅު ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ބޭނުންތެރިކަން ދެމިއޮތްތޯ ބެލުން.

(ރ) މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް މުރާޖަޢާކުރާ އަޑުއެހުމުގައި ކޯޓަށް ލިބިގެންވާނީ ހަމައެކަނި އަންނަނިވި ބާރުތަކެވެ.

(1) މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު އުވާލުން؛

(2) އަމުރުގައިވާ ފިޔަވަޅެއް ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތަކެއް އުވާލުން؛

(3) އަމުރުގައިވާ ފިޔަވަޅަކަށް ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތަކަށް ބަދަލުގެނައުން؛

(4) މި އަކުރުގެ (2) ވަނަ ނަންބަރު އަދި (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ގެނެވޭ ބަދަލަކީ ރިޢާޔަތްކޮށް، ލުޔެއް ދިނުމުގެ މަޤްޞަދުގައި، އަމުރު ނިމުމަކަށް އަންނާނެ ތާރީޚަކަށް ބަދަލު ގެނައުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު އަދި (4) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ޙާލަތްތަކަށް ފިޔަވައި، އެ އަކުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެހެން ޙާލަތްތަކުގައި މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތާރީޚާ ހަމައަށް، އެ އަމުރު ދެމިގެންދާނެއެވެ.

(ޅ) މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއްގެ މުއްދަތުގައި، އެ އަމުރު

މުރާޖަޢާކުރުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭނީ އެއް ފަހަރުއެވެ. އިތުރު ފަހަރަކަށް އަމުރެއް މުރާޖަޢާކުރެވޭނީ މި ޤާނޫނުގެ 80 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާން، އަމުރެއްގެ މުއްދަތު ކޯޓުން އިތުރުކޮށްދީފައިވާނަމަ، އެ އިތުރުކުރި މުއްދަތުގައި ހިނގާ އަމުރާ ގުޅޭގޮތުންނެވެ.

މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުން

82. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނެރޭ މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ކޯޓުގެ އަމުރަކީ، އެ އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތަށް އިސްތިއުނާފުކުރެވިދާނެ އަމުރެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް އިސްތިއުނާފުކުރި ކަމުގައިވިޔަސް، ކޯޓުން އެހެންގޮތަކަށް ކަނޑަނާޅާހާ ހިނދަކު އިސްތިއުނާފުގެ މުއްދަތުގައި އެ އަމުރު ހިނގަމުންދާނެއެވެ.

މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމަށް ގެންދިއުން

83. (ހ) މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް ދޫކުރެއްވުމާ ހިނދުކޮޅު، އެ އަމުރެއް ނެރުއްވި ޙާކިމު ދޫކުރެއްވި، ކޯޓުސަރަޙައްދު އެހެން ޖުޑީޝަލް އަދި ޖުޑީސިއަރީއަށް ޖެންޑަރ ގޮތުގައި ބަދަލުވެގެންދާނަމަވެސްއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފަދައިން މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް ނެރުއްވި ޙާކިމު ދޫކުރެއްވި ބަދަލުވެއްޖެ، އެ ޙާކިމު ނިމުމަކާން އައިސްފައިވާ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ، އެ އަމުރު ނިމުމަކާން ގެންނަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް ނެރުއްވި ޙާކިމު ދޫކުރެއްވި ބަދަލުވެއްޖެ، އެ ޙާކިމު ހުރި ޖާގައިގައި ބަދަލުވެފައިވާނަމަ، މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ފަދައިން އެ އަމުރުގައި އެކުލެވޭ ފިޔަވަޅުތައް ތަންފީޒުކުރުމަށް ނިންމަންވާނެއެވެ.

އަމުރުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން އަމުރު ނިމުމަކަށް ގެނައުން

84. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 83 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް މުރާޖަޢާކުރުމަށްފަހު، އެ އަމުރެއް ނިމުމަކަށް ގެނައުމަށް

ކޮމިޝަނަށް އޯޑަރު ފޮނުވިފައިވާ މަޝްވަރާގެ މަތިން ޕްރޮސިކިއުޓަރ
ޖެނެރަލް ނިންމައިފިނަމަ، އެކަން ކޯޓަށް އެންގުމަށްފަހު އެ އަމުރު
ނިމުމަކަށް ގެނައުމަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލްގެ އަމުރެއް ނިމުމަކަށް
ގެނައުމަށް ނިންމާނީ، ކޯޓުން އެ އަމުރު ކުރިއަށް، އެ އަމުރު
ދޫކުރެއްވި އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތު ހަމަވުމުން އެ އަމުރު
ނިމުމަކަށް ގެނައުމަށް ނިންމާ ކޮމިޝަނުގެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތާރީޚުގައި
ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާނަމައެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ 83 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލްގެ
އަމުރެއް ދޫކުރެއްވުމުގެ ކުރިން އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އަމުރުގައި
ބަޔާންވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދެމެހެއްޓެން ނިންމާނީ، އެމަނިކުފާނު އަމުރުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށެވެ. އަދި އެމަނިކުފާނު ދެވޭ ތުހުމަތުކުރެވޭނީ
އަމުރުގައި ބަޔާންވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި މުއްދަތު ނިމުމަށް ބަޔާން
ކުރަންވީ އެފަދަ ގޮތެއް ގަބޫލުކުރެވެއެވެ.

(ބ) މި ޤާނޫނުގެ 83 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލްގެ
އަމުރެއް ދޫކުރެއްވުމުގެ ކުރިން އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އަމުރުގައި
ބަޔާންވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދެމެހެއްޓެން ނިންމާނީ، އެކަން ކޯޓަށް
އަންގަންވާނެއެވެ.

85. މި ބާބުގެ ދަށުން ނެގޭ ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލްގެ އަމުރެއް، އެކުލަވާ　　　އާއްމުގެ މަޢުލޫމާތަށް ހުޅުވާލުމާއި
މަޢުލޫމާތު އާއި ބެހޭގޮތުން ދިނަ ބަޔާނު ހިންގުމަކަށް މި ޤާނޫނު ފަށަން ނެރެއެވެ.　　　　ދިނަ ބަޔާނު އަމުރު ނެރުމުން
އެކުލަވާލުމުގެ، އެގޮތުން ކޮންމެ ބަޔާނެއް، އެކަމާ ގުޅޭގޮތުން މި ޤާނޫނުގެ
75 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ފުރިހަމަކޮށް ބެލުމަށްޓަކައި އެފަދަ
އަމުރަކަށް އެދި ވަކިން ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

ދެވަނަ ބައި

މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ފިޔަވަޅުތައް

ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އާންމު އުސޫލު

86. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 87 ވަނަ މާއްދާއިން ފެށިގެން 91 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކަކީ، މި ބާބުގެ އެއްވަނަ ބައިގެ ދަށުން މީހެއްގެ މައްޗަށް ނެރޭ މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއްގައި ކަނޑައެޅިދާނެ ފިޔަވަޅުތަކެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 87 ވަނަ މާއްދާއިން ފެށިގެން 91 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން ފިޔަވަޅެއް ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތަކެއް އެޅުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި އެ ފިޔަވަޅުތަކަކީ، އެކަނި އެއް އަމުރު މޮނިޓަރިންގ އޯޑަރެއްގައި އެޅިދާނެ ފިޔަވަޅުތަކެއް ކޮށްފައިވިނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދުތަކާއި، އެ ފިޔަވަޅުތަކަކީ އެކީ ޖާރީކުރި ވަކިވަކި ފިޔަވަޅުތަކެކެވެ.

ވަދެނުގަތުމާ ތަންތަނަށްދިޔުމާ ފިޔަވަޅުތައް

87. (ހ) އަމުރު ކަނޑައަޅާ ފަރާތުން ދިރިއުޅޭ ތަނާ ގުޅޭގޮތުން ނުވަތަ އޭނާއާ ގުޅުން އޮތް ތަންތަނާ ގުޅުން އަންނަނިވި ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން ފިޔަވަޅެއް އެޅިދާނެއެވެ.

(1) އޭނާ ދިރިއުޅޭ ތަނުގައި އުޅޭ މީހުންގެ މައުލޫމާތާއި އެ މައުލޫމާތަށް އަންނަ ބަދަލު އެންގުން؛

(2) އޭނާ ދިރިއުޅޭ ތަނަށް އެތަނުގައި ދިރިއުޅޭ ބަޔަކު ފިޔަވައި އިތުރު ބަޔަކު އައުން މަނާކުރުން؛

(3) އޭނާ ދިރިއުޅޭ ތަނަކުން ނުވަތަ އެތަން ނިސްބަތްވާ ވަކި ސަރަހައްދަކުން ބޭރަށް ވަކި ވަގުތުތަކެއްގައި ނުކުތުން މަނާކުރުން؛

(4) ވަކި ތަނަކަށް ވަކި މުއްދަތަކަށް ދިއުން މަނާކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ފިޔަވަޅެއް އަޅަންވާނީ، ތިންވަނަ ޖަދުވަލުގެ ބައެއް ޖަރީމާތަކާ ގުޅިގެން ހާލަތްތަކުގައެވެ.

ދަތުރުފަތުރާގުޅޭ ފިޔަވަޅުތައް

88. ދަތުރުފަތުރާ ގުޅޭގޮތުން އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތާމެދު އަންނަނިވި ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން ފިޔަވަޅެއް އެޅިދާނެއެވެ.

(ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަކި ސަރަހައްދަކަށް ވަނުން ނުވަތަ ވަކި ސަރަހައްދަކުން ބޭރަށް ދިއުން މަނާކުރުން؛

(ށ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަކި ރަށަކަށް އެރުން ނުވަތަ ވަކި ރަށެއް ދޫކޮށް ދިއުން މަނާކުރުން؛

(ނ) ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ފަރާތްތަކުގެ ހުއްދަ ލިޔުމުން ލިބިގެން ނޫނީ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރަށް ފުރުން މަނާކުރުން.

މުޢާމަލާތްތަކާގުޅޭ ފިޔަވަޅުތައް

89. (ހ) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ މުދަލުން މުޢާމަލާތުކުރުން ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ގޮތުން އަންނަނިވި ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން ފިޔަވަޅެއް އެޅިދާނެއެވެ.

(1) ކަނޑައަޅާ ވަކި އެކައުންޓެއްގެ ފައިސާގެ މުޢާމަލާތްތައް، ކަނޑައަޅާ މުއްދަތަކަށް ހިންގުން މަނާކުރުން؛

(2) ކަނޑައަޅާ ވަކި ބާވަތެއްގެ ވިޔަފާރީގެ މުޢާމަލާތްތައް، ކަނޑައަޅާ މުއްދަތަކަށް ހިންގުން މަނާކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ފިޔަވަޅެއް އަޅައިފިނަމަ، ތިންވަނަ ފަރާތްތަކުގެ ޙައްޤުތަކަށް އުނިކަމެއް ނާންނާނެ ގޮތުގެމަތިންނެވެ. އަދި އެއިން އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އަޅައިފިނަމަ، އެ ފިޔަވަޅަކީ ހަމައެކަނި ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށާ ސީދާ ގުޅޭ، އެ ކުށް ހިނގުމަށް ނުވަތަ އިތުރަށް ހިނގައިދިއުން ހުއްޓުވުމަށް ކޮންމެހެން މުހިންމު ފިޔަވަޅެއް ކަމުގައިވާންވާނެއެވެ.

ފުލުހުންގެ މަރުކަޒަށް ރިޕޯޓުކުރުން އެންގުން

90. ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތް ވަކި ގަޑިއަކަށް، ވަކި ދުވަސްތަކެއްގައި އަދި ކަނޑައަޅާފައިވާ ވަކި ގޮތެއްގެމަތިން ފުލުހުންގެ މަރުކަޒަކަށް ރިޕޯޓުކުރަމުން ގެންދިއުމަށް އެންގިދާނެއެވެ. އެފަދައިން ރިޕޯޓުކުރާއިރު، މި ޤާނޫނުގެ 78 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދާއިރާގެ ތަޙްޤީޤުގައި، ފުލުހުން އަންގާ އެންގުންތަކަށް އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

އުވާލެވޭނީ ގޮތް

91. (ހ) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތް އުޅޭނީ ގޮތާއި ޖިނާޔަތްކުރާ ތަންތަން ދެނެގަތުމަށްޓަކައި، އޭނާގެ ހަރަކާތްތަކުގައި އިލެކްޓްރޮނިކް އާލާތެއް ހަރުކުރުމަށް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ކޯޓަށް އެދިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް އެދެނީ ބޭނުންވާ އާލާތް، ކޮބައިކަން ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރުތަކުގެ އަމުރުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަސްލަކަށްވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާލާތް އެޅުމަށްފަހު ހަރުކުރެވުނު އެއްޗަކާ ވަކިކުރުމަށް ފުރިހަމަ އެއްބަސްވުމެއް ހޯދަންވާނެއެވެ. އަދި އެ އެއްޗެއް ބަދަލުކުރެވޭނީ އެ ހަރުކުރާ ފަރާތުގެ އެދުމަށް، އަދި ހަމައެކަނި ފަރާތުގެ އެއްބަސްވުމާއެކު ބަދަލުކުރެވޭނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ހަރުކުރާ އާލާތް ބެލެހެއްޓުމާ ނުވަތަ ވަކިކުރުމުގެ ކަންކަމުގައި، އެފަރާތް ދިރިއުޅޭ ތަނަކަށް ވަދެވޭނީ ހުއްދަ ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކަށް، ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ގޮތުގެމަތިން ދިނުމަށްފަހު އެ އަމުރުގައި އެނގިދާނެއެވެ.

ޖިނާއީ މުޢާމަލާތުގެ އަޙްކާމުގެ އިޖުރާއަތު

92. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ އަމުރުގެ ދަށުން މިފަދަ ޖިނާއީ މުޢާމަލާތުގެ އަޙްކާމުގެ އަމުރުކުރުމުގެ ދަށުން ކުރެވޭނެއެވެ. އެފަދަ ޖިނާއީ މުޢާމަލާތުގެ އަޙްކާމުގެ ބަންދުކުރުމަށް ޖެހޭނަމަ، އެކަމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާއިރު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 74 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ފުރިހަމަވާ ހާލަތުގައި، އެ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

ތިންވަނަ ބައި

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު ތަންފީޒުކުރުން

އަމުރު ތަންފީޒުކުރުން

93. މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއްގައި އުސޫލުތަކެއް ކަނޑައަޅާފައިވާ ހިނދަކު، އެ އަމުރެއް ތަންފީޒުކުރާނީ ފުލުހުންނެވެ.

ދިރިއުޅޭ ތަނަށް ވަދެ، ބަލައި ފާސްކުރުން

94. މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް ތަންފީޒުކުރުމުގައި، އެ އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތެއް އަމުރާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރަމުންދާކަން ބެލުމަށްޓަކައި، ފުލުހުންނަށް އެފަރާތެއް ދިރިއުޅޭ ތަނަށް ވަދެ، އެތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރެވިދާނެއެވެ.

ސަރވެއިލަންސް

95. (ހ) މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ އަމަލުތަކާއި ހަރަކާތްތައް ބެލުމުގެ ގޮތުން އެކަން ކަނޑައަޅާ ދިރިއުޅޭ ތަން، އެތަނެއްގެ ބޭރުން މޮނިޓަރކޮށް ހުރިގޮތެއް ކުރިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތް ދިރިއުޅޭ ތަނުގެ ބޭރުގައި އެކަމަށް ކެމެރާ ހަރުކުރެވިދާނެއެވެ.

އަމުރާ ހިލާފުވުން

96. (ހ) މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް ރައްދުވާ ފަރާތަކުން އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި، މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރުގެ އެއްވެސް ޝަރުތަކާ ހިލާފުވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށުގެ އަދަބަކީ ގިނަވެގެން 18 (އަށާރަ) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

ނުވަވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން

ގަވާއިދު ހެދުން

97. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ހިނދަކު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް ހަދައި ހިންގާނީ އަންނަނިވި ފަރާތްތަކުންނެވެ.

(1) ތަޙްޤީޤާގުޅޭ ކަންކަމުގައި ދިވެހި ފުލުހުންގެ ހިދުމަތެވެ؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ ހަތްވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުޑަކުދިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރާއި މި ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޓްރީޓްމަންޓް ކޮންޓްރެކްޓުކުރުމުގެ އަމުރަށް އެދުމާގުޅޭ ކަންކަމުގައާއި ދައުވާކުރުމާގުޅޭ ކަންކަމުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް؛

(3) ޝަރީޢަތްކުރުމާގުޅޭ ކަންކަމުގައި ކޯޓުތަކުން.

(ހ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާ 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ އެންމެހައި ގަވާއިދުތައް ހަދައި ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން

98. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްކޮށް، ތަސްދީޤުކޮށް، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަސް ހަމަވާ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.

އުވާލެވޭ ޤާނޫނު

99. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2010 (ގޭންގު ކުށްތައް މަނާކުރުމާބެހޭ ޤާނޫނު) އުވިއްޖެއެވެ.

މާނަކުރުން

100. މި ޤާނޫނުގައި ލަފްޒެއް ނުވަތަ އިބާރާތެއް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ކަނޑައެޅިގެން އެހެން މާނައެއް ދޭންވާނަމަ މެނުވީ، އަންނަނިވި ލަފްޒުތަކާއި އިބާރާތްތަކަށް ދީފައި އެވަނީ، އެ ލަފްޒުތަކާއި އިބާރާތްތަކާ ގުޅިގެން ތިރީގައި ދީފައި އެވާ މާނަތަކެވެ.

(ހ) "ކޮންޓްރެކްޓުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހެއްގެ މިނިވަންކަމަށް ވަކި ހިސާބަކާއި މިންވަރެއް ކަނޑައަޅައި، އެ ހިސާބާއި މިންވަރުގެ ތެރޭގައި އުޅުމުގެ މިނިވަންކަން ހިފެހެއްޓުމެވެ.

(ށ) "އަމިއްލަ ތަންތަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހުންގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވިގެންވާ ގޯއްޗާއި، ގެއާއި، ބިމާއި، އިމާރާތާއި، މިނޫން ދިރިއުޅުމަށް ބޭނުންކުރާ ގޭގެއަރާއި ގެސްޓްހައުސާއި އޮފީހާއި، ވަކި އިޖާރާއަކުން ވަކި އުސޫލަކުން ބައެއް ބޭނުންކުރަން ދޫކޮށްފައިވާ ކޮޓަރިއާއި އިމާރާތާއި ރޫމާއި މައިދާނަކަށެވެ.

(ނ) "ވެރިފަރާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަމިއްލަ ތަނަކާ ގުޅޭގޮތުންނަމަ، އެތަނެއްގެ ވެރިފަރާތަށެވެ. ކުއްޔަށްދީފައިވާ ތަނަކާ ގުޅޭގޮތުންނަމަ، އެތަން ކުއްޔަށް ހިފާފައިވާ ފަރާތަށެވެ. އެއްގޮތް އިމާރާތެއްގެ ވަކި ގޮޅިއެއް ނުވަތަ ބައެއްނަމަ، އެ ގޮޅިއެއް ނުވަތަ ބައެއްގެ ވެރިފަރާތަށެވެ. އަދި އެއިން އެއްވެސް ފަރާތެއް އެއިން ތަނެއްގައި ނުހުރެ ހާލަތެއްގައިނަމަ ނުވަތަ އެނޫން ހާލަތެއްގައިނަމަ، އެތަނެއްގައި ދިރިއުޅޭ ނުވަތަ އެތަނަކާ ވަގުތީގޮތުން ބަލަހައްޓާ ފަރާތެއްވެސް ހިމެނޭނެއެވެ.

(ރ) "މަސްވެރިކަމު ހިފެހެއްޓުމުގެ ފަރާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޖިނާއީ ކަރަކާ ގުޅޭގޮތުން ސިޔާސަތުތަކާއި މިނޫން ގޮތަކަށް ކުރާ ކުށުގެ މައްސަލައިގައި މިގޮތުގެ މަސްވެރިކަމު ހިފެހެއްޓުމުގެ ފަރާތް ކަމަށް އޮންނާ ކަނޑައަޅާ، އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރުން މަތީގެ ކޮންމެ މީހަކަށެވެ.

(ބ) "ކަނޑުމަތީ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ޤާނޫނު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޔުނައިޓެޑް ނޭޝަންސް ކޮންވެންޝަން އޮން ދަ ލޯ އޮފް ދަ ސީ އަށެވެ.

(ޅ) "ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަންޖެހޭ އުމުރުގެ ކުޑަކުއްޖެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ޤާނޫނު) ގައި ކުޑަކުދިން ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަންޖެހޭ ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އުމުރުގެ ކުޑަކުއްޖަކަށެވެ.